

**İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**BÜYÜK ANTAKYA PARKI'NIN REKREASYONEL TALEP
ÖZELLİKLERİNİN SAPTANMASI**

Pey.Mim. S.Korhan EKAL

**Orman Mühendisliği Anabilim Dalı
Ormancılık Politikası ve Yönetimi Programı**

Danışman

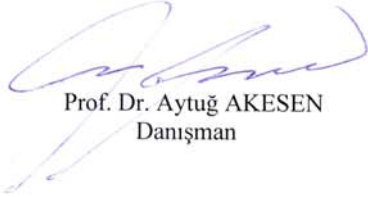
Prof.Dr. Aytuğ AKESEN

Haziran, 2010

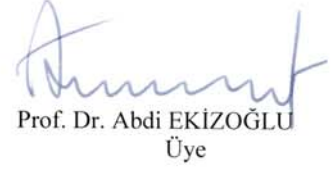
İSTANBUL

Bu çalışma 18/06/2010 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından .Orman Mühendisliği Anabilim Dalı Ormancılık Politikası ve Yönetimi programında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

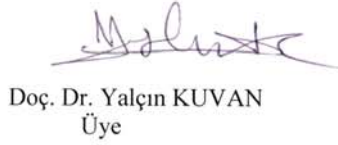
Tez Jürisi

Prof. Dr. Aytuğ AKESEN
Danışman

Prof. Dr. Abdi EKİZOĞLU
Üye

Doç. Dr. Yalçın KUVAN
Üye

Yrd. Doç. Dr. Cihan ERDÖNMEZ
Üye

Yrd. Doç. Dr. Sanem ÇINAR
Üye

ÖNSÖZ

“Büyük Antakya Parkı'nın Rekreatyonel Talep Özelliklerinin Saptanması“ adlı bu yüksek lisans tezi İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Orman Mühendisliği Anabilim Dalı Ormancılık Politikası ve Yönetimi Programı'nda hazırlanmıştır.

Lisans ve yüksek lisans öğrenimim sırasında ve tez çalışmalarım boyunca gösterdiği her türlü destek ve yardımdan dolayı çok değerli hocam Sayın Prof.Dr.Aytuğ AKESEN'e saygı ve sevgilerimle teşekkür ederim.

Tez çalışmam sırasında değerli görüş ve eleştirilerini benden esirgemeyen kıymetli hocalarım Sayın Prof. Dr. Abdi EKİZOĞLU'na, Sayın Doç. Dr. Yalçın KUVAN'a Sayın Yrd. Doç. Dr. Cihan ERDÖNMEZ'e ve Sayın Yrd. Doç. Dr. Sanem ÇINAR'a teşekkürlerimi sunarım.

Bu çalışma boyunca yardımlarını esirgemeyen başta eşim olmak üzere tüm aileme ve bana bu fırsatı veren İ.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü'ne teşekkürü borç bilirim.

Haziran, 2010

Seyfi Korhan EKAL

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
İÇİNDEKİLER	ii
ŞEKİL LİSTESİ	vi
TABLO LİSTESİ	ix
ÖZET	x
SUMMARY	xi
1. GİRİŞ	1
2. GENEL KISIMLAR	3
2.1. REKREASYON KAVRAMI	3
2.1.1. Rekreasyonun Tanımı	4
2.1.2. Rekreasyonun Özellikleri	5
2.2. KENT PARKI KAVRAMI	6
2.2.1. Kent Parkı Tanımı ve Özellikleri	7
2.2.2. Kent Parkının Yararları ve İşlevleri	9
2.2.2.1. Kent Parkının Yararları	10
2.2.2.2. Kent Parkının İşlevleri	12
2.2.3. Kent Parkı Planlama İlkeleri	14
2.2.4. Kent Parkı Kalite Ölçütleri	16
3. MALZEME VE YÖNTEM	20
3.1. MALZEME	20
3.2. YÖNTEM	20
4. BULGULAR	23
4.1. ARAŞTIRMA ALANI VERİLERİNE İLİŞKİN BULGULAR	26

4.1.1. Kentin Ve Çalışma Alanının Kısa Tanıtımı	26
4.1.2. Antakya Kentinin Tarihi	26
4.1.2.1. Tarih Öncesi ve Helenistik Dönem	27
4.1.2.2. Ortaçağ Öncesi, Ortaçağ ve Yeniçağ Dönemi	28
4.1.2.3. Cumhuriyet Dönemi	29
4.1.3. Büyük Antakya Parkı'nın Tarihi	30
4.1.4. Alanın Konumu	32
4.1.5. Alanın İklim Verileri	33
4.1.6. Antakya'nın Nüfus, Sosyo – Kültürel ve Ekonomik Durumu	35
4.1.7. Doğal Bitki Örtüsü	38
4.1.8. Adapte Olmuş Bitki Örtüsü	38
4.1.9. Park Alanı Bitkileri	40
4.1.10. Parkın Planlaması ve Kullanım Olanakları	42
4.1.11. Parkta Bulunan Donatı Elemanları	47
4.1.12. Ulaşım ve Otopark Durumu	47
4.2. ANKET VERİLERİNE İLİŞKİN BULGULAR	48
4.2.1. Park Kullanıcılarının Sosyo – Ekonomik Yapıları	48
4.2.1.1. Kullanıcıların Cinsiyet Durumu	48
4.2.1.2. Kullanıcıların Yaş Grubu Sınıflandırması	48
4.2.1.3. Kullanıcıların Eğitim Durumu	49
4.2.1.4. Kullanıcıların Meslek Durumu	49
4.2.1.5. Kullanıcıların Aylık Ortalama Gelir Durumu	50
4.2.1.6. Kullanıcıların Antakya'da İkamet Etme Süreleri	50
4.2.1.7. Kullanıcıların Konut Tipleri	50
4.2.1.8. Kullanıcıların İkamet Ettikleri Bölgedeki Park Durumu	51
4.2.1.9. Kullanıcıların Sosyo – Ekonomik Yapılarına İlişkin Değerlendirme ..	51
4.2.2. Ulaşım Durumu	53
4.2.2.1. Kullanıcıların Parka Ulaşımında Tercih Ettikleri Araç	53
4.2.2.2. Kullanıcıların Yakın Çevre İle Park Arasındaki Ulaşım Olanaklarına İlişkin Düşüncesi	53
4.2.2.3. Kullanıcıların Otopark Sorununa İlişkin Düşüncesi	54
4.2.2.4. Kullanıcıların Ulaşım İlişkin Düşüncelerinin Değerlendirilmesi	54

4.2.3. Kullanım Özellikleri	55
4.2.3.1. Kullanıcıların Hafta Sonunu Değerlendirme Şekilleri	55
4.2.3.2. Kullanıcıların Parkı Kullanım Amaçları	55
4.2.3.3. Kullanıcıların Parkı Kullandıkları Mevsimler	56
4.2.3.4. Kullanıcıların Parkı Kullandıkları Günler	57
4.2.3.5. Kullanıcıların Parkı Kullandıkları Saatler	57
4.2.3.6. Kullanıcıların Parkta Kalış Süreleri	58
4.2.3.7. Kullanıcıların Parkta Geliş Sıklıkları	58
4.2.3.8. Kullanıcıların Parkta Birlikte Geldikleri Kişiler	59
4.2.3.9. Kullanıcıların Büyük Antakya Parkı'nı Tercih Etme Sebepleri	59
4.2.3.10. Kullanıcıların Parkta Eksik Buldukları Alanlar	60
4.2.3.11. Kullanıcıların Parkta Rahatsız Olduğu Faktörler	60
4.2.3.12. Kullanıcıların Parktaki Yaya Dolaşımına İlişkin Düşüncesi	61
4.2.3.13. Kullanım Özelliklerinin Değerlendirilmesi	61
4.2.4. Donatılar	64
4.2.4.1. Kullanıcıların Parktaki Donatı Elemanlarına İlişkin Memnuniyeti ...	64
4.2.4.2. Kullanıcıların Parkta Eksik Buldukları Donatı Elemanları	64
4.2.4.3. Kullanıcıların Donatılara İlişkin Düşüncelerinin Değerlendirilmesi...	65
4.2.5. Anket Verileri Arasındaki İlişkiler	65
4.2.5.1. Cinsiyet – Parkın Kullanım Amacı İlişkisi	65
4.2.5.2. Yaş – Parkın Kullanım Amacı İlişkisi	66
4.2.5.3. Yaş – Parkta Eksik Olduğu Düşünülen Alan İlişkisi	67
4.2.5.4. Yaş – Parkta Birlikte Geline Kişi İlişkisi	67
4.2.5.5. Eğitim Durumu – Parkın Kullanım Amacı İlişkisi	68
4.2.5.6. Eğitim Durumu – Parkı Tercih Etme Nedeni İlişkisi	69
4.2.5.7. Meslek – Parkın Kullanım Amacı İlişkisi	69
4.2.5.8. Meslek – Parkın Kullanıldığı Saatler İlişkisi	70
4.2.5.9. Gelir – Hafta Sonunu Değerlendirme Şekli İlişkisi	71
4.2.5.10. İkamet Süresi – Parkta Eksik Bulunan Donatı Elemanı İlişkisi	71
4.2.5.11. Geliş Sıklığı – İkamet Edilen Bölgedeki Park Durumu İlişkisi	72
4.2.5.12. Konut Tipi – Parkta Geliş Sıklığı İlişkisi	72
4.2.5.13. Otopark Sorunu – Parkta Geline Özel Oto İlişkisi	73

4.2.5.14. Anket Verileri Arasındaki İlişkilerin Değerlendirilmesi	73
4.3. GÖZLEMLERE İLİŞKİN BULGULAR	74
5. TARTIŞMA VE SONUÇ	76
5.1. REKREASYONEL PLANLAMAYA İLİŞKİN SORUNLAR VE ÖNERİLER	77
5.1.1. Rekreatyoneel Planlamaya İlişkin Sorunlar	77
5.1.2. Rekreatyoneel Planlamaya İlişkin Öneriler	77
5.2. DONATI ELEMANLARINA İLİŞKİN SORUNLAR VE ÖNERİLER	79
5.2.1. Donatı Elemanlarına İlişkin Sorunlar	79
5.2.2. Donatı Elemanlarına İlişkin Öneriler	80
5.3. ULAŞIM VE OTOPARKA İLİŞKİN SORUNLAR VE ÖNERİLER	81
5.3.1. Ulaşım ve Otoparka İlişkin Sorunlar	81
5.3.2. Ulaşım ve Otoparka İlişkin Öneriler	82
5.4. YÖNETİME İLİŞKİN SORUNLAR VE ÖNERİLER	82
5.4.1. Yönetime İlişkin Sorunlar	82
5.4.2. Yönetime İlişkin Öneriler	83
KAYNAKLAR	87
EKLER	92
EK-A ANKET FORMU	93
EK-B FOTOĞRAFLAR	97
ÖZGEÇMİŞ	108

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 4.1	: Nazım Plan 1997 – Antakya Yeşil Alanlar	25
Şekil 4.2	: Parkın 2001 Yılı Planı	31
Şekil 4.3	: Büyük Antakya Parkı (Google Earth)	32
Şekil 4.4	: Parkın Merkezi ve Süs Havuzu Etrafında Phoenix canariensis	40
Şekil 4.5	: Bitki Adacıkları ve Park Bitkilerinden Görünümler	42
Şekil 4.6	: Büyük Antakya Parkı Rekreatif Kullanım ve Yeşil Alan Planı	43
Şekil 4.7	: Parkın Ana Sirkülasyon Yolu (Kuzey) – Servili Yol	44
Şekil 4.8	: Parkın Ana Sirkülasyon Yolu (Güney)	44
Şekil 4.9	: Büyük Süs Havuzları	44
Şekil 4.10	: Buz Pateni Pisti	45
Şekil 4.11	: Fitness Alanı ve Koşu Pisti	45
Şekil 4.12	: Havuzlu Bahçe	45
Şekil 4.13	: Kullanıcıların Cinsiyet Durumu	48
Şekil 4.14	: Kullanıcıların Yaş Grubu Sınıflandırması	48
Şekil 4.15	: Kullanıcıların Eğitim Durumu	49
Şekil 4.16	: Kullanıcıların Meslek Durumu	49
Şekil 4.17	: Kullanıcıların Aylık Ortalama Gelir Durumu	50
Şekil 4.18	: Kullanıcıların Antakya’da İkamet Etme Süreleri	50
Şekil 4.19	: Kullanıcıların Konut Tipleri	51
Şekil 4.20	: Kullanıcıların İkamet Ettikleri Bölgedeki Park Durumu	51
Şekil 4.21	: Kullanıcıların Parka Ulaşımında Tercih Ettikleri Araç	53
Şekil 4.22	: Kullanıcıların Yakın Çevre İle Park Arasındaki Ulaşım Olanaklarına İlişkin Düşüncesi	53
Şekil 4.23	: Kullanıcıların Otopark Sorununa İlişkin Düşüncesi	54
Şekil 4.24	: Kullanıcıların Hafta Sonunu Değerlendirme Şekilleri	55
Şekil 4.25	: Kullanıcıların Parkı Kullanım Amaçları	56
Şekil 4.26	: Kullanıcıların Parkı Kullandıkları Mevsimler	56
Şekil 4.27	: Kullanıcıların Parkı Kullandıkları Günler	57
Şekil 4.28	: Kullanıcıların Parkı Kullandıkları Saatler	57
Şekil 4.29	: Kullanıcıların Parkta Kalış Süreleri	58
Şekil 4.30	: Kullanıcıların Parka Geliş Sıklıkları	58
Şekil 4.31	: Kullanıcıların Parka Birlikte Geldikleri Kişiler	59
Şekil 4.32	: Kullanıcıların Büyük Antakya Parkı’nı Tercih Etme Nedenleri	59
Şekil 4.33	: Kullanıcıların Parkta Eksik Buldukları Alanlar	60
Şekil 4.34	: Kullanıcıların Parkta Rahatsız Olduğu Faktörler	60
Şekil 4.35	: Kullanıcıların Parktaki Yaya Dolaşımına İlişkin Düşüncesi	61
Şekil 4.36	: Kullanıcıların Parktaki Donatı Elemanlarına İlişkin Memnuniyeti	64
Şekil 4.37	: Kullanıcıların Parkta Eksik Buldukları Donatı Elemanları	64
Şekil 4.38	: Cinsiyet – Parkın Kullanım Amacı İlişkisi	66
Şekil 4.39	: Yaş – Parkın Kullanım Amacı İlişkisi	66
Şekil 4.40	: Yaş – Parkta Eksik Olduğu Düşünülen Alan İlişkisi	67

Şekil 4.41	: Yaş – Parka Birlikte Geline Kişi İlişkisi	68
Şekil 4.42	: Eğitim Durumu – Parkın Kullanım Amacı İlişkisi	68
Şekil 4.43	: Eğitim Durumu – Parkı Tercih Etme Nedeni İlişkisi	69
Şekil 4.44	: Meslek – Parkın Kullanım Amacı İlişkisi	70
Şekil 4.45	: Meslek – Parkın Kullanıldığı Saatler İlişkisi	70
Şekil 4.46	: Gelir – Hafta sonunu Değerlendirme Şekli İlişkisi	71
Şekil 4.47	: İkamet Süresi – Parkta Eksik Bulunan Donatı Elemanı İlişkisi	71
Şekil 4.48	: Geliş Sıklığı – İkamet Edilen Bölgedeki Park Durumu İlişkisi	72
Şekil 4.49	: Konut Tipi – Parka Geliş Sıklığı İlişkisi	72
Şekil 4.50	: Otopark Sorunu – Parka Geline Özel Oto İlişkisi	73
Şekil 5.1	: Antakya Kültür Parkı	84
Şekil 5.2	: Antakya Kültür Parkının İnşa Edileceği Arazi	84
Şekil 5.3	: Yeni Kent Parkı Projesi	85
Şekil 5.4	: Yeni Kent Parkının İnşa Edileceği Arazi	85
Şekil Ek-B.1	: Parkın Ana Girişi.....	97
Şekil Ek-B.2	: Parkın Otopark Girişi	97
Şekil Ek-B.3	: Park Girişindeki Büfeler.....	97
Şekil Ek-B.4	: Evlendirme Dairesi ile Park ve Bahçeler Müdürlüğü Binası	97
Şekil Ek-B.5	: Kurmay Albay Şükrü Kanatlı ve Orgeneral Asım Gündüz Büstleri	97
Şekil Ek-B.6	: Piknik Alanları 1	97
Şekil Ek-B.7	: Piknik Alanları 2	98
Şekil Ek-B.8	: Piknik Alanları 3	98
Şekil Ek-B.9	: Mini Süs Havuzu ve Oturma Alanları	98
Şekil Ek-B.10	: Satranç Oyun Alanı	98
Şekil Ek-B.11	: Orta Kahve Çay Bahçesi	99
Şekil Ek-B.12	: Yeşiltepe Çay Bahçesi	99
Şekil Ek-B.13	: Palmiye Çay Bahçesi	99
Şekil Ek-B.14	: Fitness Alanı (Kuzey)	99
Şekil Ek-B.15	: Hayvanat Bahçesi Kuş Türleri Alanı	99
Şekil Ek-B.16	: Hayvanat Bahçesi Dağ hayvanlarının Alanı.....	100
Şekil Ek-B.17	: Havuzlu Bahçe Alanı(Ördek ve Balık Türleri)	100
Şekil Ek-B.18	: Şempanze.....	100
Şekil Ek-B.19	: Maymun.....	100
Şekil Ek-B.20	: 0-6 yaş Grubu Şişme Oyun Grubu ve Trambolin	101
Şekil Ek-B.21	: +6 Yaş Çocuk Oyun Alanı (Kuzey)	101
Şekil Ek-B.22	: +6 Yaş Çocuk Oyun Donatısı.....	101
Şekil Ek-B.23	: +6 Yaş Çocuk Oyun Alanı (Güney).....	101
Şekil Ek-B.24	: Engelli Çocuk Oyun Alanı	102
Şekil Ek-B.25	: Engelliler Fitness Alanı	102
Şekil Ek-B.26	: Fitness Alanı (Güney)	102
Şekil Ek-B.27	: Antakya Sakatlar Derneği	102
Şekil Ek-B.28	: Gazeteciler Cemiyeti Lokali.....	102
Şekil Ek-B.29	: Trafo Binası	102
Şekil Ek-B.30	: Çöp Kutuları	103
Şekil Ek-B.31	: Oturma Bankı 1	103
Şekil Ek-B.32	: Oturma Bankı 2	103
Şekil Ek-B.33	: Piknik Masası	103
Şekil Ek-B.34	: Çeşme 1	103
Şekil Ek-B.35	: Çeşme 2	103

Şekil Ek-B.36: WC (Tuvalet)	104
Şekil Ek-B.37: Otomatik Sulama Sistemi	104
Şekil Ek-B.38: Taş Obje 1	104
Şekil Ek-B.39: Taş Obje 2	104
Şekil Ek-B.40: Taş Obje 3	104
Şekil Ek-B.41: Taş Obje 4	105
Şekil Ek-B.42: Taş Obje 5	105
Şekil Ek-B.43: Taş Obje 6	105
Şekil Ek-B.44: Taş Obje 7	105
Şekil Ek-B.45: Mesafe Yönlendirme Levhası	105
Şekil Ek-B.46: Uyarı Levhası	105
Şekil Ek-B.47: Aydınlatma Elemanları.....	106
Şekil Ek-B.48: Yüksek Aydınlatma Elemanları	106
Şekil Ek-B.49: Açık Otopark Alanı	107
Şekil Ek-B.50: Çok Katlı Otopark	107

TABLO LİSTESİ

Tablo 2.1	: Yerel Rekreasyon ve Park Hizmetlerinin Yararları	11
Tablo 2.2	: Kent Parkı Kalite Kriterleri	18
Tablo 4.1	: Antakya'daki Mevcut Park Alanları	24
Tablo 4.2	: Hatay Merkez İklim Verileri	33
Tablo 4.3	: Cinsiyet ve Yaşam Alanına Göre Antakya Nüfusu.....	35
Tablo 4.4	: Yaş Grubu Sınıflandırmasına Göre Antakya Nüfusu.....	35
Tablo 4.5	: Antakya Kenti'nin Eğitim Durumu	36
Tablo 4.6	: Antakya İlçesi'nin Okuma Yazma Bilme Durumu	36
Tablo 4.7	: Büyük Antakya Parkı Bitki Listesi	41
Tablo 4.8	: Kullanıcıların Sosyo – Ekonomik Yapılarına Göre Dağılımı	52
Tablo 4.9	: Kullanıcıların Ulaşım Durumuna Göre Dağılımı.....	54
Tablo 4.10	: Kullanıcıların Kullanım Özelliklerine Göre Dağılımı	61
Tablo 4.11	: Kullanıcıların Donatı Elemanlarına İlişkin Düşünce Dağılımı.....	65

ÖZET

BÜYÜK ANTAKYA PARKI'NIN REKREASYONEL TALEP ÖZELLİKLERİNİN SAPTANMASI

Bu çalışmada; Büyük Antakya Parkı'nın bugünkü durumu rekreasyonel talep özellikleri temel alınarak ortaya konmuş, 21. yüzyılın getirdiği kentsel peyzaj mimarlığı değerleri ışığında, rekreasyonel planlama ilkeleri temel alınarak sorunların değerlendirilmesi ve yeni bir kent parkı yaratılması için önerilerde bulunmak hedeflenmiştir.

Çalışmanın genel kısmında rekreasyon ve kent parkı kavramları üzerine güncel bilgiler değerlendirilerek bir model oluşturulmaya çalışılmıştır.

Malzeme olarak daha önce yapılmış ulusal tezlerden, bazı resmi web sitelerinden internette yer alan bazı uluslararası makalelerden ve alanda çekilmiş fotoğraflardan yararlanılmıştır.

Bulgular bölümünde ise Büyük Antakya Parkı'nın konumu, tarihi, doğal yapısı, iklimi, bitki örtüsü, ulaşım durumu ve rekreasyonel hizmet olanakları ortaya konmuş ve parktaki kullanıcıların; parkın eksik ve yetersiz kalan yönleri üzerine düşünceleri, boş zaman değerlendirme tercihleri ve rekreasyonel faaliyet istekleri araştırılmıştır. Bu araştırma yapılırken gözlem ve anket yöntemleri kullanılmıştır.

Kullanıcıların sahip oldukları boş zaman süresi ve sosyo-ekonomik durumlarındaki farklılıklar üzerine çeşitli ilişkiler kurularak yeni bir planlama yapılabilmesi için bulgular elde edilmeye çalışılmıştır.

Sonuç olarak, Büyük Antakya Parkı kullanıcı taleplerine cevap verecek çeşitli rekreasyonel aktivite ve planlama olanakları, peyzaj mimarlığı kriterleri çerçevesinde değerlendirilerek önerilerde bulunulmuştur.

SUMMARY

DETERMINATION OF RECREATIONAL DEMAND CHARACTERISTICS IN BÜYÜK ANTAKYA PARK

In this study; existing condition of “Büyük Antakya Park” has been set forth by evaluating recreational demands. The aim of this study is the determination of the challenges in the park through the 21st century urban landscape and recreational planning principles and making suggestions to create a new urban park.

In the common chapter of the study; it's aimed to create a model by evaluating the updated informations about the concept of recreation and urban parks.

As the material; the review of national theses, some official web sites of Turkey, some international articles on internet, photographs taken in the work area are all used.

In the findings of data chapter; the location, history, natural structure, climate, flora, transportation case and recreational service facilities of “Büyük Antakya Park” are set forth and the thoughts of the users about deficient and inadequate sides of the park, their choice of activities in leisure time and their demands of recreation facilities are researched. Observation and questionnaire methods are used for the research.

It's tried to obtain discoveries for a new planning by evaluating a variety of relations on the leisure time of the users and the differences between their social-economic situations.

As a result; a variety of recreational activities and planning facilities has been suggested to satisfy the needs of “Büyük Antakya Park” users in accordance with the principles of landscape architecture.

1. GİRİŞ

Rekreasyon endüstrisi, kullanıcıların gelişimleri, modern teknoloji kullanımı ve ekonomik değişimler sonucunda giderek gelişmekte ve 21.yüzyılın ilk çeyreğinde, yeni reformist rekreasyon liderleri ile yaşam kalitesinin daha da artırılması kaçınılmaz hale gelmektedir. Diğer yandan kaynak – kullanıcı ilişkileri, hem mevcut kentsel yeşil alanların korunması, hem de kullanıcılara daha iyi hizmet verilebilmesi açısından önem kazanmaktadır.

İşte bu çerçevede özellikle kentsel parklardaki rekreasyonel taleplerin, rekreasyonel planlama ölçütleri göz önüne alınarak, doğal dengeyi bozmadan yeni planlama modelleri oluşturulabilmesi için araştırılması gerekmektedir.

Bu çalışmada; Büyük Antakya Parkı'nın, kentin en çok rekreasyonel faaliyet yapılan alanı olması yanında kentin en büyük parkı olması ve tarihsel süreçteki değişimlere ev sahipliği yapması nedeniyle örnek alan olarak seçilmesine karar verilmiştir.

Çalışmanın amacı, Büyük Antakya Parkı'nın mevcut rekreasyonel talep özellikleri ile uyumlu rekreasyonel tesislerin belirlenmesi ve peyzaj mimarlığı değerlerine bağlı kalarak yeni bir planlama yapılmasına ışık tutmaktır.

Kentin tarihi geçmişinin, kültürel ve sosyo ekonomik durumuna etki etmesi, ayrıca özellikle yerel yönetimler tarafından düşünülen kentsel dönüşüm projelerine kaynak oluşturabilmesi, kültür turizmine etki edebilecek peyzaj tasarımları geliştirilebilmesi için kentin tarihi, sosyo – kültürel ve ekonomik durumu da incelenmiştir.

Çalışmanın genel kısımlar bölümünde ulusal ve uluslararası literatür taranarak rekreasyon ve kent parkı kavramları ayrı ayrı incelenmiştir. Ayrıca bu kavramlara ilişkin planlama ve kalite ölçütleri üzerinde durularak günümüzün modern rekreasyon ve kent parkı yaklaşımları araştırılmıştır.

Malzeme ve Yöntem bölümünde bulguların elde edilebilmesi için kullanılan malzeme ve yöntemler detaylı olarak anlatılmıştır. Malzeme olarak Büyük Antakya Parkı'na ilişkin daha önce yapılmış çalışmalardan, Park ve Bahçeler Müdürlüğü envanterinden devlet kurumlarının internet sitelerinden ve arşivlerinden yararlanılmış, ayrıca alanın rekreasyonel kullanım olanakları ve alandaki donatıların saptanması için fotoğraflar çekilmiştir. Yöntem olarak ise anket ve gözlem teknikleri kullanılmıştır.

Bulgular bölümünde ise öncelikle Büyük Antakya Parkı'nın konumu, tarihi, iklimi, bitki örtüsü, ulaşım durumu, mevcut rekreasyon olanakları belirlenmiş ayrıca kullanıcıların rekreasyonel tercihleri, sosyo – ekonomik durumları, parktaki rekreasyonel alanlara ve donatılara ilişkin memnuniyetleri yanında ulaşım, otopark güvenlik ve bakım gibi konularda ki düşünceleri de ortaya konmuştur. Bulgular bölümünde ayrıca gözlem verileri de değerlendirilmiştir.

Çalışmanın son bölümünde elde edilen tüm bulgular, özellikle yeni rekreasyonel trendlerin getirmiş olduğu planlama ilkeleri ile yorumlanmış ve yeni bir kent parkı yaratılabilmesi için çeşitli önerilerde bulunulmuştur. Öneriler ile birlikte bu yönde yapılabilecek bazı planlama çalışmaları da belirlenmiş ve 21.yüzyıla örnek bir kent parkı kavramını ortaya koymak hedeflenmiştir.

2. GENEL KISIMLAR

2.1. REKREASYON KAVRAMI

İnsanoğlunun boş zamanlarında; yaşam kalitelerini artırmak ve yenilenmek için geliştirdikleri aktiviteler çok eski tarihlere dayanmaktadır. Romalılar; bu tip aktiviteler için oluşturdukları kolezyumda iki tekerlekli araba yarışı gibi çeşitli eğlenceler izlemişlerdir. Yunanlılar ise amfi tiyatrolar inşa etmiş ve buralarda drama ve komedi oyunları sergilemiş, aynı zamanda bugün hala dünyada yapılan en büyük spor organizasyonu olan olimpiyatları icat etmişlerdir (Pearson, 2008).

İnsanoğlu, ortaçağda hayatın karanlık ve zor olduğu dönemlerde, çalışmak dışında çok az boş zaman bulabiliyordu, yine de atlı mızrak dövüşü ve avlanma ile ilgili turnuvalar düzenleyip, satranç ve dama gibi oyunların ilk formlarını geliştirmiştir.

1700'lerde ise endüstri devrimi ve makinelerin insan hayatına girmesi ile insanların boş zamanları artmış ve bu sayede çalışma ve boş zamana olan bakışları da değişmiştir.

20.yüzyılda çalışan insanlar daha az çalışma saatleri talep etmiş aynı zamanda tatil seyahat gibi olanaklar için ödeme almış ve hafta sonları da boş zamanlarına eklenmiştir.

İnsanoğlu, beslenebilmesi, ihtiyaçlarını karşılayabilmesi ve bunlara bağlı olarak yaşamını devam ettirebilmek için çalışmak dışında, boş zamana ve sağlıklı bir çevreye ihtiyaç duyar.

Boş zaman ve rekreasyon birbiriyle yakın ilişkilidir, ancak aynı anlama gelmemektedir. Boş zaman kavramı zamanın özel bir çeşidi iken, rekreasyon bir faaliyet çeşididir. Yani kişinin boş zamanlarında yenilenme amaçlı yaptığı tüm aktivitelere genel olarak rekreasyon diyebiliriz.

2.1.1. Rekreasyonun Tanımı

Rekreasyon, yenileme, yeniden yaratılma veya yeniden yapılanma anlamına gelen Latince “recreatio” kelimesinden gelmektedir. Türkçe karşılığı yaygın bir şekilde boş zamanları değerlendirme olarak kullanılmaktadır. Bu ise, bireylerin ya da toplumsal kümelerin boş zamanlarında gönüllü olarak yaptıkları dinlendirici ve eğlendirici etkinlikler anlamını taşımaktadır (Ozankaya, 1995).

Rekreasyonun, yeniden yaratma anlamındaki klasik yaklaşımına göre Krause (1985) rekreasyonu, kişinin zorunlu iş ve faaliyetlerden sonra gönüllü olarak yaptığı yenileyici ve dinlendirici etkinlikler olarak tanımlamaktadır.

Sağcan (1986) rekreasyonu, insanların boş zamanlarında eğlence ve tatmin dürtüleri ile gönüllü olarak etkinliklere katılımı olarak açıklamaktadır.

Cushman ve Laidler (1990)‘a göre rekreasyon; boş zamanın değerlendirilebildiği ve zevk alındığı, aynı zamanda sosyal amaçlar için organize edilmiş bir sosyal kurum olarak görünen aktivitedir.

Rekreasyon kavramının niteliğini belirleyen bu tanımlamalardan sonra planlama sürecine kaynak oluşturabilmesi için kapsamlı bir rekreasyon tanımlaması yapmak doğru olacaktır. Örneğin; Akesen (1996)‘e göre “rekreasyon; bireylerin beğenisi bakımından doyurucu, ruhsal ve bedensel yenilenme amacı taşıyan, aynı zamanda bireyin, sosyal, kültürel, ekonomik ve fizyolojik olanakları ile bağımlı boş zaman kullanımlarını içeren eylem ya da eylemlerdir”.

Bir diğer kapsamlı tanımlamada ise Karaküçük (1997)‘e göre “ insanın, yoğun çalışma yükü, rutin hayat tarzı veya olumsuz çevresel etkilerden tehlikeye giren veya olumsuz etkilenen beden ve ruh sağlığını tekrar elde etmek, korumak veya devam ettirmek, aynı zamanda zevk ve haz almak amacıyla, kişisel doyum sağlayacak, tamamen çalışma ve zorunlu ihtiyaçlar için ayrılan zaman dışında kalan bağımsız ve bağlantısız boş zaman içinde, isteğe bağlı ve gönüllü olarak ferdi veya grup içinde seçerek yaptığı etkinliklere rekreasyon denir”.

2.1.2. Rekreasyonun Özellikleri

Rekreasyonun tanımlarından da anlaşılacağı gibi rekreasyon kavramının birçok özelliğe sahip olduğunu söyleyebiliriz. Rekreasyon kavramının daha geniş açıklanabilmesi için Bucher (1975), şu tanımlayıcı ifadeleri kullanmaktadır.

- 1- Rekreasyon, boş zamanda yapılır. İş değildir. Kar gayesi taşımaz.
- 2- Rekreasyonda kişi; gönüllü olarak ve tamamen kendi arzusu ile etkinliklerde bulunur.
- 3- Rekreasyon faaliyetleri, katılana zevk veren, mutlu eden ve neşelendiren bir tarzda olur.
- 4- Rekreasyon faaliyeti, kişisel ve toplumsal yarar sağlar.
- 5- Toplumsal değerlere aykırı değildir. Yemek, uyumak gibi hayati önem taşımaz.

Tümer (1975), Tezcan (1982), Sağcan (1986), Akesen (1993), Kuvan (1993) Karaküçük (1997), Önder (2003), ve Demirel (2003)'in yaptıkları çalışmaları incelediğimizde rekreasyon kavramına ilişkin kabul görmüş temel koşullar olduğunu görmekteyiz. Bu koşulları sıralarsak;

- 1- Rekreasyon faaliyetlerinin seçimi gönüllü olmalıdır.
- 2- Faaliyetlere devam ve iştirak etme zorunluluğu bulunmamalıdır.
- 3- Rekreasyon, boş zamanda yapılır.
- 4- Her yaştaki ve cinsteki insanların faaliyetlere katılımlarına imkân verir. Yaş ve cins ayrımı gözetilmemelidir.
- 5- Rekreasyon özgürlük hissi verir.
- 6- Rekreasyonel faaliyetler, her türlü açık veya kapalı alanlar ile her mevsim ve iklim şartlarında uygulanabilmektedir.
- 7- Rekreasyon bir faaliyet veya hareketlilik içerir. Bu hareketlilik fiziksel veya düşünsel olabilir.
- 8- Rekreasyon tek bir faaliyet olabildiği gibi çok çeşitli faaliyetler de içerebilir.
- 9- Rekreasyon haz ve neşe sağlayan bir faaliyettir.
- 10- Rekreasyon faaliyetlerinde öncelik kişinin kendisine bırakılmalıdır.
- 11- Rekreasyon, kişinin kendisini ifade edebilme ve yaratıcı olabilmesine imkân sağlayıcı faaliyetler içermelidir.

- 12- Rekreasyon etkinlikleri başkası tarafından, bir başkası için yerine getirilemez.
- 13- Rekreasyonel faaliyetlerin katılımcıya kişisel ve toplumsal özellikler kazandırması yanında zihinsel ve fiziksel yapılarını geliştirmesi beklenir.
- 14- Rekreasyon, toplumun geleneklerine, törelerine, ahlaki ve manevi değerlerine uygun olmalı ve sosyal değerlere ters düşmemelidir.
- 15- Rekreasyon, bir faaliyet yapılırken, ikinci veya daha fazla faaliyetlere de ilgi duyma veya gerçekleştirme imkânı verir.
- 16- Rekreasyon evrensel olarak uygulanmaktadır.
- 17- Rekreasyon ihtiyacı gereksinme ve içgüdü sonucunda oluşur.
- 18- Rekreasyonel uğraşlar, katılımcıların fiziksel, zihinsel ve duygusal koşullarına uygun olmak zorundadır.
- 19- Rekreasyonel uğraşlar, katılımcıların sosyo – kültürel ve ekonomik olanaklarına bağlı olarak gerçekleştirilebilir.
- 20- Rekreasyon faaliyetlerinin bir fiatı vardır.Yapılan faaliyetler ne olursa olsun faaliyeti yerine getiren kişinin bir bedel ödemesi, yani kişisel gelirinden bir harcama yapması söz konusudur.

2.2. KENT PARKI KAVRAMI

Gerçek anlamda kent parkları ilk kez 19. yüzyılda ortaya çıkmıştır. İngiltere’de 19. yüzyılın başlarında oluşturulan kamu parkları orta sınıf için yaratılmıştır. Orta sınıfın daha özel alanlara ilgisi, eski tipteki ticari eğlence yerlerini daha az seçkin bir topluluğa bırakmıştır. Park ve bahçeler, tarih boyunca hoş vakit geçirmek ve rekreasyonel etkinliklerde bulunmak içindir. Ancak aynı zamanda iktidarlar için bir statü simgesi ve politik bir güç aracıdır (Taigel ve Williamson, 1993).

19. yüzyılın ortalarında Viktorya döneminde ortaya çıkan kent parkı olgusunda Gotik tasarım karakteristikleri; bekçiler, localar, gölgelikler, tuvaletler, çay evleri, cam seralar ve demir çitler ile kendini göstermiştir. Kentin gururu olarak beliren parkın en belirgin özelliği, sosyal olaylar, bahçecilik ve estetik değerlerdi.

Bu dönemden sonra 20. yüzyılın başlarında ise özellikle spora dayalı aktif rekreasyon aktiviteleri kendini göstermiştir. Çiçek bahçeleri yerini spor alanlarına bırakmaya

başlamış, bowling, paten, balolar, mini golf, tenis ve futbol gibi spor etkinlikleri hız kazanmıştır.

20. yüzyılın ikinci yarısında ise sosyo – ekonomik ve demografik değişimler sonucunda yaşam biçimi ve rekreasyonel etkinlikler, kent parklarını neredeyse işe yaramaz hale getirmiştir. Yerel yönetimler bütçelerini parklar yerine kütüphane ve müze gibi kültürel hizmetlere ayırmaları sonucunda kent parkları ihmal, vandalizm ve suç unsurları ile iç içe geçmiştir (Tzoulas ve James, 2004).

Kent parkları, şehir insanının yaşam kalitesini artırmasındaki rolü ve sürdürülebilir şehir yönetimleri için önemi fark edildiğinden, son 20 yıl içinde yeniden dirilişe geçmiştir.

2.2.1. Kent Parkı Tanımı ve Özellikleri

Kent parkları yoğun kullanıma sahne olan kentsel arazi kullanımını içinde en yüksek yeşil alan özelliği taşıması gereken yüzeylerdir.

Yıldızcı (1982), kent parklarını; mahalle parkından daha büyük bir çerçevede kent halkına fiziksel, psikolojik ve sağlık yönünden hizmet veren, bazı grup elemanlarıyla donatılmış büyük yeşil alanlar şeklinde tanımlamaktadır.

Kent parkları; 5.000–7.000 konut ve yaklaşık 25.000–50.000 nüfusu için gerekli olan her yaş grubuna göre her türlü aktif ve pasif rekreasyon olanaklarını sağlayacak olan ve şenlik alanları, açık hava tiyatroları, konser yerleri gibi aktivitelerin de bulunabileceği rekreasyon alanlarıdır (Akdoğan, 1984).

Kent parkları kentsel yerleşimler içinde genellikle merkezi olarak konumlanan, görsel olarak kentin bir parçası olan ve kent insanına fazla yol kat etmeden kentin gürültü ve karmaşasından kaçabilme olanağı sağlayan, aynı zamanda; insanların yürüyüş, koşu, dış mekânda oturma, piknik yapma, oyun oynama, vb. bireysel ya da grup eylemlerine olanak sağlayan alanlardır (Oğuz, 1998).

19. yüzyılda tasarlanan ilk formal parklar, New York’ ta Central Park örneğinde olduğu gibi kent yaşamının yoğunluğu ve kirliliği gerçeğine zıt olarak pasif ve güzel alanlar olarak planlanmışlardır. Daha sonraları önemli toplanma yerleri haline gelmişlerdir. Central Park’taki yelkenli havuz, hem doğadan keyif alınan hem de insanları bu alana çeken güzel bir örnektir. Daha sonraları parklar, meydanlar, plazalar, yeşil yollar ve diğer farklı mekânları içeren birbiriyle bağlantılı ve daha geniş “açık alan sistemleri” olarak planlanmışlardır. Bu durum, açık alanların kente yararlarının anlaşıldığının göstergesi olmuştur (Yücel, 2007).

Kent parkları çoğunlukla kent büyüklüğüne bağlı olarak bir ya da birkaç tane olabilirler. Merkezi kent parkları, önemli ve büyük ölçekli üniteleri içinde bulundurlar. Bunların başlıcaları: Yüzme havuzları, tenis kortları, futbol–basketbol–voleybol sahaları, piknik alanları, açık hava sergi ve tiyatro amfileri, müzik pavyonları, yaya gezinti alanları paten alanları, bisiklet yolu, oturma yerleri ve teraslar, çay bahçeleri, restoranlar, çocuk oyun alanları, çeşitli rekreasyonel etkinliklere olanak veren geniş su yüzeyi, tepeler ağaçlık alanlar, geniş çim yüzeyler, kapalı sergi ve satış birimleridir. Ayrıca teknik ve idari hizmet üniteleri ile büfe, tuvalet, otoparklar, banklar, çeşmeler, heykel ve plastik elemanlar, aydınlatma elemanları, çöp kutuları, bitki kapları gibi donatı elemanları da kent parklarının vazgeçilmez tamamlayıcı parçalarıdır (Özkan, 2001).

Oğuz (1998)’a göre parklar evrimleri süresince hep önemli alanlar olmuşlardır. Değişen yaşam koşulları içinde farklı boş zaman ve rekreasyon alışkanlıkları edinilmiştir. Spor merkezleri, alışveriş merkezleri, kafe ve restoranlar oldukça çok sayıda insanı çekebilmektedir. Ancak insanlar buldukları sosyo – ekonomik ve kültürel çevrenin olanakları, yöneltmeleri çerçevesinde seçimlerini yapmaktadırlar. Bu nedenle bütün dünyada parkların kullanımı ve dolayısı ile işlevleri ne olmalıdır sorusu halen çok sayıda insanı ilgilendirmektedir.

Günümüz koşullarında yoğun kent dokusu içerisinde yaşayan insanlar, kentlerin kendilerine sundukları yaşam çevreleriyle yetinmek zorunda kalmaktadırlar. 21. yüzyıl Türkiye’inde daha çağdaş ve yaşanabilir kent çevreleri oluşturma çabaları giderek artmaktadır. Geçmişe nazaran, gerek kullanıcı kesimin gerekse yönetici kesimin, kentsel yeşil alanların yaşam kalitesinin artırılmasında önemli bir rolü olduğunun farkına

vardığını söyleyebiliriz. İşte bu yüzden özellikle yerel yönetimlerin girişimleri ile kentlerde kişi başına düşen yeşil alan miktarının artırılması çabaları giderek hız kazanmaktadır (Yücel, 2007).

Hollanda'nın Amsterdam kentinde kişi başına 30 m² kent yakını yeşil zon ve 15,5 m² kentsel yeşil alan önerilmiştir. Kentsel yeşil alanın 9 m²'sini kent parkı, 6,5 m²'sini ise spor alanları oluşturmaktadır. İsveç'in Stockholm kentinde ise kişi başına düşen kent yakını yeşil zon miktarı 48,1 m², kentsel yeşil alan miktarı ise 39,4 m²'dir. Kentsel yeşil alanın 5,6 m²'sini mahalle ve semt parkları, 10 m²'sini spor alanları, 23,8 m²'sini kent parkı oluşturmaktadır. Roma'da, kişi başına düşen kentsel yeşil alan miktarı 27,8 m²'dir, bunun 3,2 m²'sini çocuk oyun alanları, 5,5 m²'sini mahalle ve semt parkı, 7,5 m²'sini spor alanları, 11,6 m²'sini ise kent parkı oluşturmaktadır (Ceylan, 2007).

Ülkemizde en son uygulanmakta olan 3194 sayılı imar yasasında, kişi başına düşen aktif yeşil alan oranları belediye ve mücavir alanı sınırlarında 10 m², belediye ve mücavir alanı sınırları dışında ise kişi başına 14 m² olarak belirtilmektedir (Çınar, 2008).

2.2.2. Kent Parkının Yararları ve İşlevleri

Kent parkları, içerisinde yer alan bitkiler, toprak, su, hava, renk ve koku, mevsimler görünür ve duyuşsal deneyimler, ziyaretçiler ile biçimlendirilmiş karmaşık bir sistemdir. İnsanların fiziksel, kültürel ve sosyal aktivitelere katılımları yanında, doğal ve sosyal çevre ile olan iletişimlerini de sağlarlar (Yücel, 2007). İşte bu yüzden kent parkları bulunduğu bölgeye rekreasyonel ve ekolojik işlevleriyle bir katkı ve buna bağlı olarak da kent halkına ve çevreye birçok yarar kazandırır. Yerel yönetimler kent parklarının sunduğu işlevleri ve yararları kentsel kimlik kazanılması için değerlendirmektedir. Kent parkları toplumun sosyal gelişimi yanında bulunduğu bölgedeki ekonomiyi canlandırması işlevleriyle bulunmaz bir niteliğe sahiptir.

Parklar şehir çevresinde en iyi bilinen ve kullanılan açık mekânlardır. Çağdaş toplumlar için sosyal açıdan önemlidirler; farklı kültürler, ırklar, cinsiyetler, yaşlar, inanışlar arasındaki sınırları kıran en önemli kentsel elemandırlar. Eğer kent parkları, bugünkü öncelikli rekreasyonel rollerinden sıyrılıp toplumun gelişimi için bir katalizör olarak

yeni bir role bürünebilselerdi, kentlerimizi zenginleştiren ve biçimlendiren önemli bileşenler olacaktı (Yücel, 2007).

2.2.2.1 Kent Parkının Yararları

Yücel (2007)'in makalesine göre Mori Sosyal Araştırma Enstitüsü'nün 2001 yılında İngiltere'de yaşam kalitesi ile ilgili yaptığı bir araştırmada, konuşulan her beş kişiden biri, parklar ve açık alanları en önemli kamu hizmeti olarak gördüklerini belirtmişlerdir.

Yücel (2007)'e göre; parkların, daha yaşanabilir çevreler oluşturmada insanlara sağladıkları yararları beş başlık altında toplayabiliriz:

- Sosyal yararları: Doğayla ve toplumun diğer üyeleriyle bir araya gelme fırsatları sunarlar.
- Sağlık yararları: Hem fiziksel hem psikolojik yönden faydalar sunarlar.
- Eğitici yararları: Resmî ve resmî olmayan eğitim için kaynak oluştururlar.
- Çevresel yararları: Hava kalitesi, koruma ve çeşitliliğin artırılmasına katkıda bulunurlar.
- Ekonomik yararları: Doğrudan istihdam yaratma, yatırımı alana çekme ve yenilemeyi destekleme gibi olanaklar yaratırlar.

Godbey, Graefe ve James (1991)'in Pennsylvania Eyalet Üniversitesinde yaptıkları ve tüm Amerikan ulusunu kapsayan bir çalışma sonucunda ise, araştırmacılar Amerikan halkının yerel rekreasyon ve park hizmetlerinin yararlarını nasıl algıladığı konusunda bir liste sıralamışlardır.

Kullanımda bulunmayan katılımcıların %71'i şaşkıncu bir şekilde; toplumun bu hizmetlerden yarar sağladığını belirtmişlerdir.

Kullanıcı olmayanların belirttiği bu yararlar; kullanılabilirlik, çocukları caddelerden uzak tutması, çocuklara meşguliyet sağlaması, toplum farkındalığı sağlaması çocukların gidebileceği bir yer olması, orada olmaktan memnun olunması, egzersiz formda kalma ve iyileştirme sağlaması, çocuklar için iyi olması ve çocukların eğlenebileceği bir yer olması olarak sıralanmıştır.

Yerel park ve rekreasyon hizmetlerini kullanan katılımcıların % 42'si kişisel, % 38'i sosyal, % 12'si tesis/aktivite, % 6'sı çevresel, % 2'si ise ekonomik olarak yarar belirtmişlerdir. Bu yararların detayları aşağıdaki tablo'da (Tablo 2.1) belirtilmiştir.

Tablo 2.1 : Yerel Rekreasyon ve Park Hizmetlerinin Yararları

Kişisel Yararlar	Sosyal Yararlar
Egzersiz, formda olmak ve iyileştirme	İnsanları tanıma
Zevk ve eğlence	Grup katılımı
Öğrenim ve eğitim	Yetişkinlerin ve çocukların etkileşimi
Rahatlama	Toplum farkındalığı
Sağlık	Takım ruhu
Tesis Yararları	Çevresel Yararlar
Öğretici sınıflar olması	Temiz hava
Oyun oynama zevinci	Doğa
Gidecek bir yer olması	
Rekreasyonel bir yer olması	Ekonomik Yararlar
Sanatları açığa çıkarma	Alım gücüne uygun olması
El sanatları	
Organize sporların izlenmesi	
Açık havada olunacak bir yer	

Kaynak: (Godbey, Graefe ve James,1991)

Rekreasyon ve park profesyonelleri tarafından bu yararlar önemlilik değerine göre; fakirlere temel hizmetler, doğal çevrenin korunması, kentsel kimlik ve gurur oluşturması, toplum için görsel cazibe ve fonksiyon, güçlü bir toplum geliştirmesi düzenli kullanan nüfus yüzdesi sağlması, bireysel büyüme ve gelişme sağlması ekolojik sistemin kötü yönetiminden kaynaklanan maliyetten kaçınma, sosyal problemleri önlemesi, sağlık problemlerini ve harcamalarını azaltması, ruhsal ve bedensel engellileri bütünleştirmesi, iş imkânı sunması, kullanabilir nüfus yüzdesi potansiyeli, turizm endüstrisine olan katkısı, endüstriyi cezp etmesi, bireyleri diğerleri ile teşriki mesaiye hazırlaması, emlak değerlerini ve vergi gelirlerini yükseltmesi, iş bulamayanlar için fırsatlar sunması, gönüllü işgücü yaratma isteği, emlak sahibi giderlerinin azalması, perakende satış endüstrisini canlandırması olarak sıralanmıştır.

Bu çalışmanın sonuçları şöyle sıralanmıştır; Amerikan halkının büyük çoğunluğu yerel rekreasyon ve park hizmetlerinden yararlanmaktadır. Park ve oyun alanları ortak

kullanımın en çok olduğu alanlardır. Park ve rekreasyonel hizmet kullanımı yaşam döngüsü içinde devam etmektedir. Rekreasyonel kullanımlar yaş ile birlikte düşmektedir, ancak bu durum park kullanımı için geçerli değildir. 65 ve 74 yaşları arasında olan insanlar, 15 ve daha üst yaş grubundan daha fazla yerel parkları kullanmaktadır.

Parkları ve rekreasyonel hizmetleri kullanmayan insanların büyük bir bölümü yinede bunların önemli yararları olduğunu algılamaktadır. Çalışmayı cevaplayanların % 60'ı bu tip hizmetlerin birçok sosyal yararı olduğunu söylemişlerdir. % 75'i yerel rekreasyon ve park hizmetlerinin, hane halkındaki her bir bireye getirdiği yıllık değerin \$45.00 olduğunu söylemişlerdir. Yerel parklar ve rekreasyon; kamu vicdanı ile ilişkilendirilmiş olup, toplumsal yararlarının bireysel ve hane halkına olan yarar düzeyinden çok daha önemli olduğu görülmüştür.

2.2.2.2 Kent Parkının İşlevleri

Parkların temel işlevi, kullanıcılarını hoşnut etmektir. Bu yüzden iyi yönetilen parklar başka hiçbir şeyin sağlayamayacağı hizmetleri sağlamaktadırlar. Parkların uzun yıllar hizmet verebilme ve fazla sayıda insan tarafından kullanılabilme gibi eşsiz özellikleri bulunmaktadır. Orta büyüklükteki (örneğin 20 ha.) bir parkın bile kapasitesi, geniş bir boş zaman merkezinden 100 kat fazladır (Oğuz, 1998).

Kent parkları, buldukları kente rekreasyonel, ekolojik ve arazi organizasyonu işlevleriyle de birçok yarar sağlarlar. Nasuh (1993) ve Oğuz (1998)'un çalışmalarına göre bu işlevleri şu şekilde sıralayabiliriz;

- 1- Rekreasyonel amaçlar için organize edilmiş dış mekânı oluştururlar.
- 2- İnsanların aktif ve pasif rekreasyonları için bütün olanakları hazırlarlar.
- 3- Kent parkları, toplumla ilişki sağlarlar. Sosyal ilişkilerin kurulmasında önemli rol oynarlar. Parklar varlıklarıyla psikolojik rahatlamaya olanak verirler.
- 4- İnsanların kendi isteklerini yerine getirerek, ruh sağlıklarının tazelenmesine ve gelişmesine yardımcı olurlar.
- 5- Kent parkları, doğa ile ilişki kurmayı sağlarlar.
- 6- Özellikle bitkilerin büyüme süreçlerinin gözlemlendiği yerlerdir.

- 7- Kent parkları, koruma alanları olarak görev yaparlar. Kuşlar, böcekler ve kentlerdeki diğer yaban yaşamının korunması ve geliştirilmesi için çok önemli habitatlardır.
- 8- İnsanların, kentlerde yitirilen hayvan dünyası ile ilişki kurmalarına yardımcı olurlar.
- 9- Kent parkları, kent ekolojisi üzerine olumlu etki yaparlar. Kent iklimini, su döngüsünü düzenleyip, kente ışık ve hava sağlarlar. Atmosferdeki zararlı gazları ve tozu önleyip, gürültüyü absorbe ederler.
- 10- Kent parkları, bir kente mikroklimatik özellik kazandırır. Yeşil kuşaklar, parklar ve ağaçlar doğal filtre olarak kente mikroklimatik özellikler kazandırır.
- 11- Kent parkları, kentler ve organik sistem arasında ilgi kurarlar. Bir yandan kentlerin monoton, geometrik yapılarının kuruluşunu hafifletirken öte yandan da kentin yapı kitlelerinin yumuşak bir görünüm kazanmasında, bu kitlelerin birbirine organik düzen içinde bağlanmasında önemli görevler üstlenirler.
- 12- Kent parkları, kent içindeki bir insanla çevresi arasında ölçü yönünden denge kurarlar. Yapı ile yakın çevresindeki açık alanın ortaklaşa yarattığı anıtsal yapı gruplarının insan üstündeki baskısını hafifleterek mekânları insan boyutuna taşırlar.
- 13- Kent parkları, bir kente estetik yönden hizmet ederler. Özellikle içindeki ağaçların hacimli yeşillikleriyle kentin kuruluşunu gideren ona canlılık veren ve mevsimlere bağlı renk özellikleri ile onlara bir estetik varlık kazandıran alanlardır.
- 14- Kent parkları buldukları yerleşim alanının fiziksel yönden dengesini kurarlar. Kentlerin strüktürüne önemli oranda katkıda bulunarak konaklama, ticaret ve endüstri karakterleri yönünden uyumsuzluk gösteren farklı alanlar arasında tampon görevini görürler.
- 15- Kent parkları, geçici arazi yönetimini gerçekleştirirler. Kullanılmayan ve geliştirilmeyi bekleyen alanların yönetimi için oluşturulan geçici parklar, arazi yönetimi yönünden iyi bir çözümdür.
- 16- Kent parkları, sağlık yönünden katkıda bulunurlar. Parklar, kentleri daha sağlıklı yerler haline getirerek yaşayanların daha sağlıklı olmalarını sağlarlar.
- 17- Kent parkları, eğitime olanak verirler. Parklar, okul çağı çocukları ve yetişkinlerin eğitimi için kaynak oluştururlar. İyi tasarlanan parklar, tarih, kültür, botanik ve yaban yaşamı yönünden ilgi çekicidirler. Ekolojik eğitimin gerçekleştirilme alanlarıdır.
- 18- Kent parkları, sanatsal etkinliklere mekân oluştururlar. Parklar sanatı iletmek için açık hava tiyatrosu, dans gösterisi, konserler, heykel sergileri, vb. olağanüstü olanaklar sunarlar.

- 19- Kent parkları, motorlu taşıt trafiğinden uzakta güvenli çocuk oyun alanları sunarlar.
- 20- Buldukları çevreye finansal açıdan yararlı bulunurlar. İyi planlanan ve yönetilen kent parkları bir alanın ekonomik yaşantısını canlandırır.
- 21- Kent parkları, turizm ve kültürel tanıtım yönünden de kente katkıda bulunurlar.

2.2.3. Kent Parkı Planlama İlkeleri

Kentsel yaşam kalitesinin artırılabilmesi için kentsel çevreler içerisinde insanlara kullanabilecekleri çeşitli aktif ve pasif rekreasyon olanaklarının sunulması önemlidir. Farklı aktif ve pasif rekreasyon olanaklarını içinde barındıran kent parkları, kentsel yaşam kalitesinin artırılması çabalarına katkıda bulunurlar. Kaliteli kent parkı çevreleri planlamada, tasarımda, uygulamada kalitenin sağlanması ile gerçekleştirilir (Yücel, 2007).

Kentsel tasarımda amaçlar, toplum tarafından benimsendiğinde hedef durumuna dönüşebilmektedir. Hedeflere ulaşabilmek için toplumun değer yargılarını, gereksinimlerini ve taleplerini yansıtan ve karşılayan standartların belirlenmesi gerekir. Ayrıntılı belirlenmiş standartlar ve diğer ölçütler aynı zamanda rekreasyonel alanların nitelik ve niceliği ile sundukları rekreasyonel olanaklar açısından hedeflere ulaşılabilirliğin ölçüsüdür (Uzun ve Altunkasa, 1991).

Potansiyel kullanıcıların rekreasyonel talep özelliklerinin saptanarak bu özellikler ile uyumlu bir planlama ile yerel yönetimlerin beklediği kaliteli, çağdaş ve sürdürülebilir kentsel kimlik arayışı daha hızlı ve daha verimli bir şekilde sonuca ulaşacaktır.

Rekreasyonel planlama çalışmalarında kaynak kullanımı söz konusudur. Sınırlı olan rekreasyonel kaynaklar ile bu kaynakları kullananların rekreasyonel talep ve eğilimleri arasında uzun vadeli en uygun dengenin kurulması planlama çalışmalarının temel hedefi olmaktadır. Bu amaçla mevcut ve potansiyel kaynaklar ile kullanıcıların rekreasyonel eğilimi ve isteklerinin ayrıntılı ve objektif olarak tanımlanması gerekir. Bunun sonucu, fiziksel planlamacılara arz ile talep arasında dengeyi kurabilecek bir planlama yapma imkanı sağlanarak bir yandan toplumun rekreasyonel gereksinimleri karşılanıp, diğer yandan sınırlı olan kaynakların kullanılması daha uygun hale dönüştürülebilmektedir (Uzun ve Altunkasa, 1991).

Park için yer seçimi, parkın başarısını önemli derecede etkileyecektir. Pek çok aktiviteye sahip güzel bir park bile, eğer kötü konumlandırılmış ise boş kalabilir veya kullanılmayabilir. Parklar yakın çevrelerinden beslenirler. Park çevresindeki konut ve ticari alanların çeşitliliği, günün farklı zamanlarında parka gelecek pek çok farklı kullanıcıyı parka çekecektir. Eğer parkın çevresi, potansiyel kullanıcı kaynağı sağlayamazsa, potansiyel değerlerini koruyamayabilirler. Parkın nasıl kullanıldığının gözlemlenmesi ve insanların park ile ilgili düşüncelerinin ölçülebilir kılınması da, parkı başarılı bir yer haline getirmek için hangi değişikliklerin yapılabileceğini anlamada önemlidirler (Yücel, 2007).

Kent parklarının kentsel rekreasyon alanları içinde önemli fonksiyonları bulunmaktadır. Bu parkların planlanması, uygulanması ve sürekliliğinin sağlanmasında ortaya çıkan ilkelerin dikkate alınması gerekmektedir. Nasuh (1993) 'a göre bu ilkeler;

- 1- Kent parkları, fonksiyon gereği rekreasyonel bir kaynak olmaları yanında, en yararlı düzeyde ve ihtiyaçlarla uyumlu olarak kullanılabilir şekilde tasarlanmalıdır. Çünkü yeterli şekilde kullanılmayan bir kaynak, bir potansiyel ve değer arz edemez.
- 2- Kent parkları kültürü ve değerleri yansıtmalıdır.
- 3- Kent parkları yakın çevrede yaşayanlara hizmet edeceği için yakın çevre insanının sosyo – ekonomik yapısı ve istekleri bilinmelidir.
- 4- Kullananları, birleştirici ve kaynaştırıcı özellikleri ile birlikte her yaş ve kültür grubuna hizmet verebilecek üniteleri bulunmalıdır.
- 5- Kentin diğer açık ve yeşil alan sistemi içinde bir bütünlük yaratmalıdır.
- 6- Kent yeşil alan sistemi için bir bütünlüğün sağlanması amaçları içinde, kendine özgü bir plan bütünlüğünde tasarlanmalıdır. Kent parkı içinde ilişkiler ve aktiviteler, arazi plan ve tasarım bütünlüğünü birlikte göstermelidir.
- 7- Topoğrafik özellikler ve fiziksel yapı, çevre ile ilişkili olarak tasarlanmalı, güzel görünüm ve doğa harikaları korunmalıdır.
- 8- Yöresel iklim özellikleri ve yön durumu, plan karakterini doğrudan etkileyici olması nedeniyle tasarım açık ve net olarak belirli amaçlara yönelmiş olmalıdır. Bu amaçlar için, iklim karakterini olumlu yönde geliştirici plan yapısı düşünülmelidir.
- 9- Kent parkı alan seçimi, çevre yapı yoğunluğu ile ilişkili olduğu kadar doğal kaynakların ve topoğrafik yapı özelliklerinin değerlendirilmesiyle de ilgili sayılmalıdır.

İklim verileri ve diğer çevre faktörleri planlamada kriter olabildiği gibi, alan plastiği ve form çalışmaları çevre standardını yükseltici ve fonksiyonel işlevler üstlenebilir nitelik taşımaktadır. Özellikle fonksiyonlar arası ilişkileri kuran bir dizi ilgi çekici mekânların geliştirilmesi, park planlamada önemli plan ilkeleri olarak kabul edilir.

10- Bir kent parkının kullanım kapasitesi ve rahatlığı, kullanılabilirliği ve yararlılığı ile doğrudan ilişkilidir. Kolay ulaşım ve güvenli dolaşım dikkate alınması gereken en önemli unsurdur.

11- Kent parkının kullanıcılar için rahat ve huzur veren bir dinlenme ortamı olması plan karakteri ve yapılan tasarımla doğrudan ilişkili sayılmalıdır. Bu amaçlar için yapılacak su yüzeyleri, bitkilendirme ve çevreleme, plan özelliklerini doğrudan belirleyici olabilir.

12- Kent parkı, yıl boyu kullanılabilir yapıda projelenebilir, gerekli olan bölümleri gece saatlerinde de kullanılmalıdır. Yoğun kullanışlar için uygun yüzey kaplamaları ve güvenli materyaller planlama safhalarında dikkate alınmalıdır.

13- Yapılan proje ve uygulamalar, daha ileri yıllarda bakım ve süreklilik hizmetlerinde sorunlar çıkarmamalı ve mekanizasyona olanak verebilecek yapıda tasarlanmış olmalıdır.

2.2.4. Kent Parkı Kalite Ölçütleri

Aktiviteler bir parkı insanlar için cazip kılan en önemli etkidir. Park alanlarında kullanıcılara sunulan çeşitli aktif ve pasif aktivite olanakları, park alanlarının kullanımını pozitif yönde etkileyecek, parkın kalitesini de artıracaktır. Park içerisindeki fiziksel görünümde, aktivitelerde ve kullanıcılarda çeşitliliğin sağlanması önemlidir.

Park alanının çevresinden parka olan ulaşım ve park içerisindeki yolların kullanım modelleri önemlidir. Aktif ve görülebilir bir park sınırı, değişik kullanıcı grupları için parkın ulaşılabilirliğini artıracaktır. Park çevresi ve içerisindeki bağlantılar, parkın içerisi ve dışarı arasında fonksiyonel bir birliğin oluşturulmasını sağlamalıdır. Park alanlarına yaya olarak ve özel oto, bisiklet veya otobüs gibi değişik ulaşım araçlarıyla ulaşılabilir olmalıdır. Park alanlarında daha konforlu ortamlar oluşturulmasında, alanının yapısal, bitkisel ve iklimsel tasarımı önemlidir. Park alanlarındaki yapısal, bitkisel ve iklimsel elemanların doğru planlanması, doğru yer seçimi ve düzenli bakım, konfor ve imajın şekillenmesini etkileyecektir.

Park alanlarının güvenliği, parkın konforunun ve imajının kullanıcılar tarafından algılanmasında önemli bir etkindir. Güvenlik park çevresinde başlar. Alan üzerinde denetimin sağlandığını hissetmek, alanı görebilmek, tehlike anında kolayca kaçabilmek ve çevreden destek alabilmek, o yerin daha güvenli hissedilmesini sağlar. Güvenli park çevreleri için güvenlik personelinin, telefona ulaşımın ve ilk yardım ünitelerinin sağlanması gereklidir. Park içerisinde açık görüş sahalarının olması da güvenliğin algılanmasında etkilidir. Açık görüş sahaları, kullanıcılar için tehdit unsuru olabilecek kişilerin varlıklarının belirlenmesine yardım ederler. Doğru bitkilendirme ve yeterli aydınlatma ile açık görüş sahalarının oluşturulmasına katkıda bulunulabilir. Böylece suç aktivitelerinin oluşabileceği izole alanların azaltılması sağlanarak kullanıcılar için daha güvenli ortamlar oluşturulabilir.

Park alanlarının bakımı, konforu ve imajının kullanıcılar tarafından algılanmasında bir başka önemli etkindir. Park alanlarının bakımında, park yapı ve donanımlarının tamiri veya yenilenmesi, çöplerin uzaklaştırılması, bitkisel peyzajın periyodik bakımları önemlidir. Parkın bakımıyla görevli bir personelin sağlanması, vandalizm ve karalamalar gibi kullanıcı merkezli istenmeyen aktivitelerin oluşmasını önleyecektir.

Park içerisinde çeşitli aktiviteler boyunca yer alan değişik insan grupları arasındaki iletişim, park alanlarını sosyal mekânlar haline getirir. Eğer parkta güvercinler veya diğer dikkat çeken evcil hayvanlar varsa, onları besleyen ve seyreden insanlar da olacaktır. Eğer park içerisinde yoğun bir yaya trafiği var ise, yol boyunca yer alan banklarda insanları gözlemleyen insanlar da olacaktır. Topluluk içerisinde yaşayan bireylerin psikolojik konforlarının sağlanabilmesi için, sosyal ilişkilerin yaşanacağı kamusal mekânların yanı sıra, kişisel alanlara da ihtiyaç olabileceği unutulmamalıdır.

Özetlemek gerekirse, iyi park tasarımları, kullanıcılara katılabilecekleri değişik aktiviteler sağlamalı, farklı yaş grupları ve farklı tiplerdeki insanların kullanımı için çeşitli aktiviteler sunmalıdır (aktiviteler ve kullanımlar). Parka ulaşım kolay olmalıdır ve çevrelerindeki yerleşimlerle ilişkili olmalıdır (ulaşılabilirlik). Güvenli, bakımlı ve çekici olmalıdır, parkta oturmak için yerler olmalıdır (konfor ve imaj). Park insanlara diğer insanlarla bir arada olma fırsatı vermelidir (sosyallik).

Yücel (2007)' e göre başarılı bir park tasarlamak için dört önemli ölçütün göz önünde tutulması gerekir: Aktivite ve kullanımlar, ulaşılabilirlik, konfor ve imaj, sosyallik. Bu değişkenleri etkileyen sezgi yoluyla anlaşılan veya niteliğe ait görünümler ile istatistik veya araştırmalarla ölçülen niceliğe bağlı olan görünümler Tablo 2.2'de verilmiştir.

Tablo 2.2 : Kent Parkı Kalite Ölçütleri

KALİTE ÖLÇÜTLERİ	ALGILANABİLİR NİTELİKLER		ÖLÇÜMLER
Aktivite ve Kullanımlar	Gerçeklik Eğlence Sürdürülebilirlik Kullanışlılık Özellik Kutlama	Eşsizlik Canlılık Ödenebilirlik Yerellik Aktivite	Arazi değerleri Kira düzeyleri Arazi kullanımı biçimleri Perakende satışlar Yerel iş sahiplikleri
Ulaşılabilirlik	Okunaklılık Yakınlık Yürünebilirlik Bağılantısızlık Güvenilirlik Uygunluk	Süreklilik Ulaşılabilirlik	Trafik bilgileri Ayrılma modelleri Geçiş kullanımı Yaya aktivitesi Park etme kullanımı modelleri
Konfor Ve İmaj	Güvenlik Çekicilik Oturulabilirlik Manevilik Etkileyici	Yeşillik Yürünebilirlik Temizlik Tarih	Suç istatistikleri Sağlık koşullarının iyileştirilmesi Bina durumları Çevresel veri
Sosyallik	İlişkiler içerisinde olma İşbirliği Sohbet etme Komşuluk	Çeşitlilik Hizmet Dostluk Hoş karşılama Gurur	Sokak yaşamı Sosyal ağlar Gece kullanımı Gönüllülük Kadın, çocuk ve yaşlıların sayısı

Kaynak: (Yücel, 2007)

Tablo 2.2'de verilen kalite ölçütlerini, dolayısıyla bir parkın kalitesini etkileyen birçok faktör vardır. Bir parkın bütçesi, bakımı, tasarımı, düzenlemesi, parkta yer alan fiziksel durumlar ve suç aktiviteleri, kullanıcıların park alanları ile ilgili düşünceleri, park kalitesini etkiler. Parkın fiziksel durumu, algılamaların şekillenmesinde ve park içerisinde oluşabilecek suçun devam ettirilmesinde önemli bir rol oynayabilir. Bakımsız ekipmanlar ve çöplerin birikmesi, parkın potansiyel kullanıcıları üzerinde negatif

fikirler oluşturarak parkın başarısını önemli derecede azaltabilir. İnsanlar, kötü ekipmanları ve çöprü, kendilerinin veya çocuklarının fiziksel güvenliğini tehdit eden durumlar olarak görebilirler.

Sonuç olarak, kaliteli park çevreleri oluşturmak için parkın ve çevresinin bir bütün olarak ele alınması, parkın muhtemel kullanıcılarının ihtiyaç ve taleplerinin önceden bilinmesi, **aktivite ve kullanımlar, ulaşılabilirlik, konfor ve imaj, sosyallik** gibi her bir kalite ölçütünün ayrı ele alınıp, park planlaması ve tasarımı sürecinde göz önünde tutulması önemlidir. Ancak, doğru yer seçimi, doğru planlama, doğru tasarım, doğru uygulama ve doğru bakım standartlarının yakalanması ile kent insanlarına kullanabilecekleri kalite kent parkı çevreleri oluşturulabilecektir (Yücel, 2007).

3. MALZEME VE YÖNTEM

3.1. MALZEME

Çalışmanın hazırlık aşamasında, araştırma alanı olarak seçilen Büyük Antakya Parkı ile birlikte Antakya kenti hakkında geniş bir literatür taraması yapılmıştır. Bu taramada; Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’de bulunan daha önce yapılmış çalışmalardan, Antakya Halk Kütüphanesi’nde bulunan yayınlardan, Hatay Valiliği Resmi Web Sitesi, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü Resmi Web Sitesi ve Türkiye İstatistik Kurumu Resmi Web Sitesi kaynaklarında bulunan verilerden ayrıca internet siteleri taranarak konu ile ilgili hazırlanmış makalelerden yararlanılmıştır.

Yine hazırlık aşamasında parkın rekreasyonel alanları, donatı elemanları ve plantasyon çalışmaları ayrı ayrı fotoğraflanarak geniş bir fotoğraf arşivi oluşturulmuştur. Bulgular bölümünde bu fotoğraflar derlenerek kullanılmıştır.

Park ve Bahçeler Müdürlüğü’nden Antakya’daki park alanları envanteri ve Büyük Antakya Parkı genel planı temin edilmiştir.

3.2 YÖNTEM

İslamoğlu (2002)’na göre araştırmacı, bilgileri dört değişik yöntemle toplayabilir Bunlar:

1. Gözlem yöntemi,
2. Anket yöntemi,
3. Deney yöntemi,
4. Projeksiyon yöntemi olarak sıralanabilirler.

Karakasar (2005)’in temel yaklaşımına göre ise; araştırmacı, verilerini ya doğrudan gözlemlerde bulunarak ya da soru sorarak toplar. Bu temel yaklaşımlardan hangisinin

izleneceği; toplanmak istenen veri türü ile bunların bulunduğu kaynakların özelliklerine bağlıdır. Çoğu araştırmacılar da, her iki yaklaşım birlikte kullanılır.

Parkın güncel durumunun belirlenebilmesi için özellikle bahar aylarında, park içerisinde uzun süre gözlemlerde bulunulmuş peyzaj mimarlığı değerleri ve rekreasyonel planlaması açısından parkın durumu irdelenmiştir.

Araştırmada ayrıca anket yöntemi kullanılarak, rekreasyonel talep özellikleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Büyük Antakya Parkı'nın rekreasyonel talep özelliklerini araştırmak ve memnuniyet derecelerini ölçmek için hazırlanan anket soruları için bundan önce yapılan çalışmalardan yararlanılmış ancak park alanının fiziki boyutu göz önüne alınarak ve kullanıcıların aktif katılımının sağlanabilmesi için anket soruları basit ve anlaşılır şekilde hazırlanmış ve 25 adet soru ile sınırlandırılmıştır.

Anket soruları, kullanıcıların sosyo-ekonomik durumları ile tesis kullanımındaki rekreasyonel talepleri yanında parkın ulaşım durumuna ve peyzaj donatılarına ilişkin düşüncelerini saptayacak sorulardan oluşmuştur.

Antakya kentinin metropol olmayışı, kentsel ölçekteki (belde ve köy nüfusu hariç) nüfusun yaklaşık 145.000 kişi olması, kentte bu ölçekte bir başka park olmayışı nedeniyle katılımcıların kentin merkezdeki nüfusunu temsile uygun bulunacağı varsayılarak anketlerin 100 kişiye sorulmasına karar verilmiştir.

Ankete katılacak kullanıcılar mümkün olduğunca cinsiyet ve yaş gruplarına eşit ağırlıklı olarak seçilmeye çalışılmış ancak kullanıcıların kendi istekleri doğrultusunda ret veya kabul durumlarına göre katılan ilk 100 kişi ile anket formları tamamlanmıştır.

Antakya kentinde yılın uzun bir dönemi güneşli ve sıcak geçmektedir. Halk, yılın ve günün büyük bölümündeki boş zamanlarını açık hava rekreasyonu ile geçirmek istemektedir. Bu nedenle anketlerin mevsimlere dağılmasına gerek duyulmamıştır. Ayrıca anketler, üniversite öğrencilerinin de katılımının sağlanabilmesi ve her yaş ve

kültürdeki kullanıcılardan veri sağlanılabilmesi için parkın yoğun kullanımının olduğu bir bahar ayında yapılmasına karar verilmiştir.

2009 yılı Mayıs ayının ilk haftası seçilerek, hafta sonu da dâhil olmak üzere 7 gün boyunca günün çeşitli saatlerinde katılımcılar ile yüz yüze yapılmıştır.

Katılımcıların anket formlarındaki soruları objektif değerlendirebilmeleri için yönlendirilme yapılmamıştır. Kullanıcıların ynlendirilmemesinin bir diğer sebebi ise memnuniyet dereceleri yanında, eksikliklere ilişkin algılayış şekillerine de ilişkin bulgular elde etmektir.

Veriler bilgisayar ortamında kaydedildikten sonra excel programı ile frekans dağılımları saptanmış, elde edilen bulgular, grafik ve tablolar ile gösterilmiştir. Ayrıca temel bulgular arasında ilişkiler kurulmuş çalışmanın sonucuna etki edecek bulgular seçilerek excel programı yardımıyla grafikleri hazırlanmış ve bu grafikler yorumlanarak çalışmanın içeriğinde kullanılmıştır.

4. BULGULAR

Bulgular 3 bölümde toplanmış, ilk bölümde araştırma alanı ile ilgili bulgulara ilişkin verilere yer verilmiştir. Bu veriler incelenirken, çalışma alanının tarihi, konumu, iklimi, doğal ve adapte olmuş bitki örtüsü, mevcut park bitkileri envanteri yanında rekreasyonel kullanım olanakları, ulaşım durumu ve mevcut donatı elemanları üzerinde durulmuştur.

İlk bölümde ayrıca, kentin tarihi geçmişinin kültürel ve sosyo ekonomik durumuna etki etmesi nedeniyle özellikle yerel yönetimler tarafından düşünülen kentsel dönüşüm projelerine kaynak oluşturabilmesi, kültür turizmine etki edebilecek peyzaj tasarımları geliştirilebilmesi için kentin tarihi, sosyo-kültürel, demografik ve ekonomik durumu da incelenmiştir.

İkinci bölümde anket yöntemi ile elde edilen veriler üzerinde durulmuş ve park kullanıcılarının sosyo-ekonomik durumları, ulaşım imkânları, rekreasyonel kullanım bilgileri ve parkın donatıları üzerindeki memnuniyet durumları hakkındaki bulgular incelenmiştir. Ayrıca anket verileri arasında çeşitli ilişkiler kurulmuş ve daha detaylı bulgular elde edilmeye çalışılmıştır. Bu ilişkiler çalışmanın hazırlık aşamasında çeşitlendirilmiş ancak sadece çalışmanın sonucuna etki edecek bulgulardan yararlanılmıştır.

Bulgular kısmının son bölümünde ise gözlem yöntemi ile elde edilen verilere yer verilmiştir.

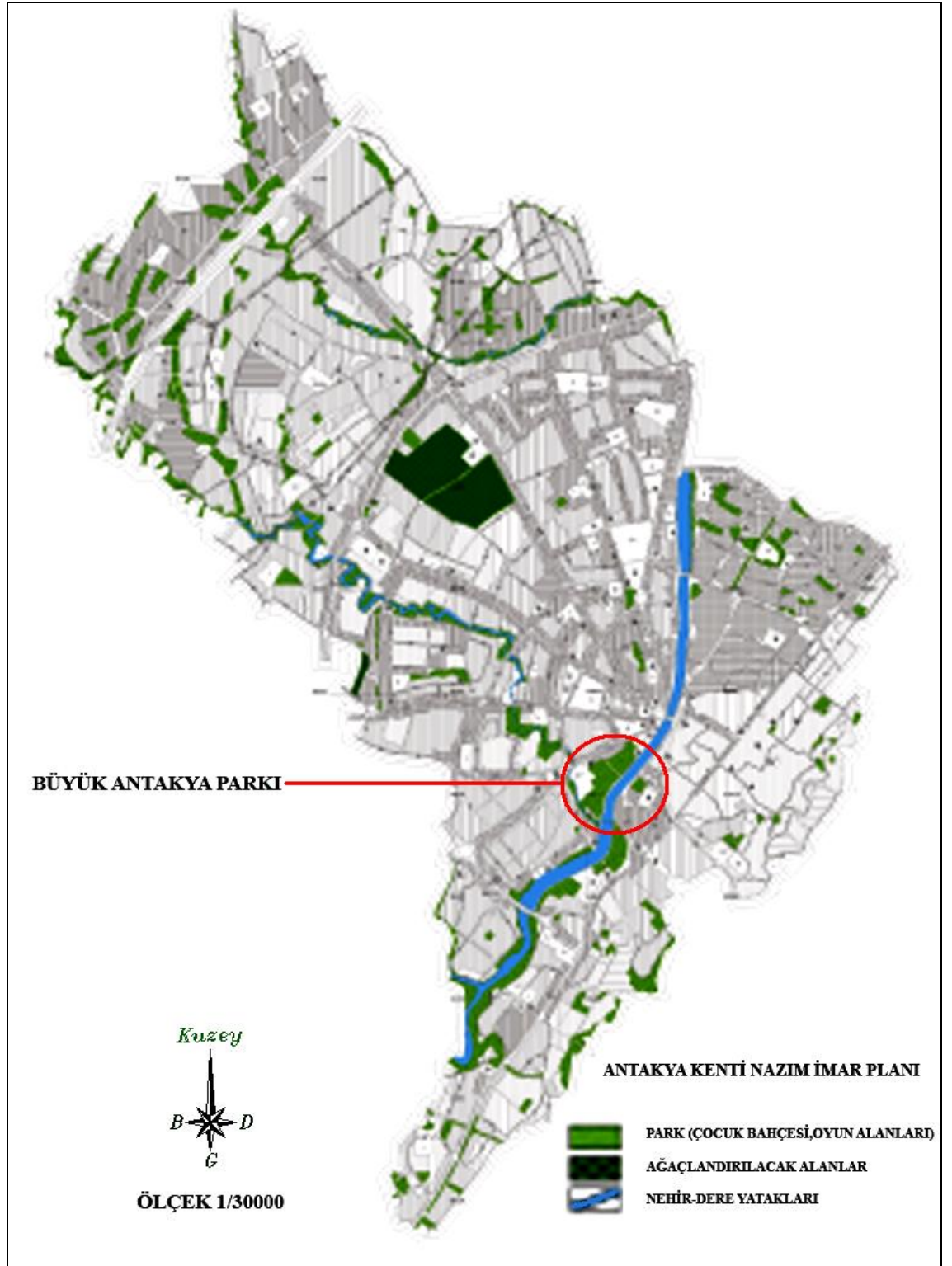
Çalışmanın hazırlık aşamasında Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nden alınan verilerde kentte toplam 47 adet park alanı olduğu, bu alanların toplam büyüklüğünün 225.683 m² ve toplam çim alanının ise 92.941 m² olduğu saptanmıştır (Tablo 4.1).

Tablo 4.1 : Antakya'daki Mevcut Park Alanları

S.no:	PARK ALANI ADI	ALAN (m ²)	ÇİM ALAN (m ²)
1.	Büyük Antakya Parkı (Belediye Parkı)	58.701	17.581
2.	Vali Ürgen Parkı	22.000	2.612
3.	Sevgi Parkı	14.644	9.496
4.	Atatürk Parkı	14.060	11.391
5.	Esenlik 7.Sok Park Alanı	9.390	4.890
6.	Şelale Parkı	8.606	3.810
7.	Dayanışma Parkı	7.265	2.026
8.	Dostluk Parkı	6.588	1.976
9.	Esenlik Polis Lojmanı Park Alanı	6.579	3.321
10.	500 Konut Parkı	6.384	3.206
11.	Orhanlı Parkı	5.805	1.185
12.	Altınevler Parkı	5.648	1.092
13.	Ali Rıza Efendi Parkı	5.583	2.351
14.	Mezarlık Kompleksi Park Alanı	5.573	2.351
15.	Petek Parkı	5.323	2.568
16.	Yüksek Gerilim Altı Park Alanı	4.117	3.664
17.	Havuzlar Orman Alanı	3.825	0
18.	Araştırma Hastanesi Yanı Park Alanı	3.278	2.949
19.	M. İpek Cami yanı Park Alanı	2.772	1.551
20.	Yunus Emre Parkı	2.240	1.445
21.	Betonsan Evler Yanı Park Alanı	2.185	310
22.	Haraparası Mah. Park Alanı	2.143	650
23.	C.Tütüncü Cami Yanı	1.855	1.404
24.	Sümerler Mezarlık Yanı Park Alanı	1.793	1.613
25.	Şirince Park Alanı	1.724	825
26.	Armutlu Köprü Yanı Park Alanı	1.498	704
27.	Üçgen Park	1.381	1.381
28.	Barış Parkı	1.287	770
29.	Sümerler Amfi Tiyatro Yanı Park Alanı	1.088	475
30.	100 Y.Y.İ. Öğretim Yanı Park Alanı	995	352
31.	Gaz.18.Sok Sonu Park Alanı	969	436
32.	500 Konut İçi Park Alanı	961	281
33.	Gazi 18.Sok. Başı Park Alanı	892	394
34.	Saraykent Yol Üzeri Park Alanı	848	424
35.	Aksaray 1.Yılmaz Sok Park Alanı	817	501
36.	100.YIL Y.Selim Cad. Park Alanı	813	462
37.	Armutlu Turunçlu Park	802	315
38.	A.Menderes 99.Konut Yanı Park Alanı	762	105
39.	Türk Kadınlar Birliği Parkı	698	382
40.	Tic. Lisesi Yanı Park Alanı	687	150
41.	Erhan Aksay Parkı	576	332
42.	Ürgenpaşa Üniversite Yanı Park Alanı	550	330
43.	Havuzlar Mah. Parkı	515	241
44.	Elektrik Mah.Taksi Dur. Park Alanı	420	110
45.	C.Şükrü Çolakoğlu Yanı Park Alanı	398	182
46.	Silpiyus Sok Parkı	342	82
47.	İplik Pazarı Park Alanı	303	265
TOPLAM		225.683	92.941

Kaynak: (Park ve Bahçeler Müdürlüğü, 2009)

Yukarıdaki tabloda (Tablo 4.1) ve aşağıdaki şekilde (Şekil 4.1) görüldüğü üzere Antakya'daki mevcut park alanları içinde 58.701 m² alana sahip en büyük park alanı Büyük Antakya Parkı'dır. Bu yüzden park çalışma alanı olarak seçilmiştir.

Şekil 4.1 : Nazım Plan 1997 – Antakya Yeşil Alanlar (Çinçinoğlu, 2001)

Yukarıdaki şekilde (Şekil 4.1) görüldüğü gibi Antakya kentinde bulunan yeşil alan ve parklar kentin farklı mahallelerinde yer almakta ve kentsel doku içerisinde süreklilik göstermemektedir. Kentin esas formunun oluşmasında belirleyici bir doğal sınır olan Asi nehri kıyısı, açık alanlar olarak kente hizmet vermemektedir (Çinçinoğlu, 2001).

4.1. ARAŞTIRMA ALANI VERİLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

4.1.1. Kentin ve Çalışma Alanının Kısa Tanıtımı

Çalışma alanının içinde bulunduğu Antakya kenti, Anadolu'nun güneyinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin en güneyindeki sınır vilayeti olan ve 35 ° 52' ve 37° 04' kuzey enlemleri ile 35° 40' ve 36° 35' doğu boylamları arasında yer alan Hatay ilinin yönetim merkezi olup, 689 km² yüzölçümüne sahip bir ilçedir (Anon, 2004), (Hatay Valiliği Resmi İnternet Sitesi, 2009).

Kentin en büyük yeşil alanına sahip alanı Antakya Belediye Parkıdır. Aynı zamanda Büyük Antakya Parkı ve Tarihi Antakya Parkı da denilen park Antakyalıların rekreasyonel faaliyetlerini gerçekleştirdiği önemli bir merkez olarak kendini göstermektedir.

İlk tesis edildiği yıllar içerisinde kent halkının açık – yeşil alanlardaki rekreasyonel ihtiyaçlarını karşılamak için düzenlenmiş, kullanımının bütün yıl boyunca devam etmesi için parkta çay bahçesine de yer verilmiştir. Devam eden yıllar içinde dernek ve çay bahçelerinin parktaki yoğunluğu artmış, buna bağlı olarak park ticari bir kimlik kazanmaya başlamıştır (Bilgili, 2001).

2000'li yıllardan sonra ise parkta yıllarca süren ve halen sürmekte olan yenileme çalışmaları ile parkın modern bir görünüm kazanması amaçlanmıştır.

4.1.2. Antakya Kentinin Tarihi

Hatay yöresi Katolik Çağa kadar ulaşan geçmişiyle Anadolu'nun en eski yerleşimlerinden biridir. Anadolu'yu Suriye ve Filistin'e bağlayan yolların kavşak noktasında olması ve Mezopotamya'dan Akdeniz'e çıkmak için en elverişli limanların burada yer alması, yöreyi her asırda cazip bir yer haline getirmiştir.

Aşağıda Demir (1996) 'in Çağlar İçinde Antakya adlı kitabı kısaca derlenmiş ve 3 farklı dönemde Antakya tarihine yer verilmiştir.

4.1.2.1. Tarih Öncesi Ve Helenistik Dönem

Antakya civarının tarihi, şehrin kuruluşuna göre çok daha eskidir. Değişik kaynaklarda belirtildiğine göre, Tell – Açana höyüğündeki kazılar Kalkolitik Çağdan (M.Ö. 5000 – 4000) itibaren yörenin yerleşim için kullanıldığını göstermektedir. Anadolu'yu Filistin ve Suriye'ye bağlayan yol üzerinde, Mezopotamya'yı Doğu Akdeniz'e bağlayan noktalardan biri olması nedeniyle Hatay'ın eski bir yol güzergâhı olduğu çok açıktır. Güney ilimiz Hatay'ın en büyük düzlüğü olan Amik Ovası, gerek sahip olduğu zirai potansiyeli ve gerekse ticaret yolları üzerinde bir kavşak konumunda olması nedeniyle Anadolu ve kuzey Mezopotamya tarihinin her devrinde önemini korumuş, zengin su kaynakları ile verimli topraklara sahip olan ova, göçebe ve yerleşik kavimler için her zaman cazip bir bölge olmuştur.

Burası Hitit ve Eski Mısır İmparatorluklarının sınırlarını oluşturan bölgenin eşiğindedir. Makedonyalı Büyük İskender'in doğuya doğru fetihlerini sürdürürken Pers Kralı III.Darius (Codomannus)'la M.Ö.333 yılında Issus yakınlarında, bugünkü Payas ilçesinde, Pinarus nehri (bugünkü Deliçay) üzerinde yaptığı savaşlardan birinde bu topraklar Makedon hâkimiyetine girmiştir.

Bunun hemen ardından Gaugamela denilen yerdeki savaşta Büyük İskender'in ordusunun galip gelmesinden sonra İskender, Fenike topraklarını elde etmek amacıyla Asi (Orontes) boyunca güneye ilerledi. Suriye ve Mezopotamya bölgesi Makedonyalıların eline geçti. Ancak Büyük İskender'in M.Ö. 323 yılında Babil'de iken ölmesinin ardından fethedilen topraklar, İskender'in komutanları arasında bölündü. Suriye ve Mezopotamya bölgesi üzerindeki güç savaşı Seleucus Nicator'un lehine sonuçlandı (M.Ö. 301).

Öncelikle Seleucus Krallığının başkenti olarak, Akdeniz kenarında bir liman olduğundan Seleucia Pieria (bugünkü Samandağ, Çevlik) seçilmişti. Seleucus, yendiği rakibi Antigonus (Monophthalmus)'un bugünkü Antakya'nın 5 km. kadar kuzeyindeki yönetim merkezi Antigonía'yı yıkarak halkını kendi adıyla kurduğu bu yeni başkente (Seleucia) naklettirdi. Ancak Mezopotamya civarı ve güney Suriye'nin kontrol

edilebilmesi açısından ve Seleucia'nın denizden gelecek saldırılara açık olması nedeniyle yeni bir kent kurulması gerekiyordu.

Seleucus'un babasının adı olan Antiochus'dan esinlenerek **Antiocheia** (Antakya) adıyla kurduğu bu yeni şehir, Silpius Dağı (bugünkü Habib Neccar Dağı) eteğinde ve Asi Nehri (Orontes) kenarında yer almıştı. Aslında İskender'in ölümü sonrasında Seleucus'un yönetimine giren topraklarda Antakya dışında başka yerlerde çok sayıda Antiocheia daha kurulmuştu. Eski kaynaklara göre Antakya; 300.000 bin nüfusuyla Roma İmparatorluğu'nun 3. dünyanın 4. büyük kentiydi.

Antakya'nın Seleucus Krallığı'nın başkenti olması Seleucus Nicator'un ölümünden sonra oğlu Antiochus Soter (M.Ö. 281–261) zamanında olmuştur.

İmparator Caracalla (M.Ö. 211–217) hükümdarlığı döneminde iki defa Antakya'ya gelmiş, olimpiyat oyunlarının tekrar Antakya'da yapılmasını sağlamış ve kolonadlı cadde ile sokakların granit ile kaplanması işi de bu imparator döneminde gerçekleşmiştir.

4.1.2.2. Ortaçağ Öncesi, Ortaçağ ve Yeniçağ Dönemi

Antakya M.Ö. 64 yılında Roma İmparatorluğu'na katıldıktan sonra M.S. I. yüzyılın ilk yarısında ortaya çıkan Hıristiyanlık, Kudüs dışında ilk defa Antakya'da yayılmıştır. Hz. İsa'ya inananlara da ilk defa Antakya'da "Hıristiyan" adı verilmiştir.

Roma İmparatorluğu dönemi uzun asırlar devam edecek olup, İmparator Valerian'ın (253–260) esir düştüğü 260 yılındaki savaştan sonra 260 yılı Haziran ayı sonlarında Persler, Antakya'yı yağma ederek yakıp yıkarak istila etmişlerdir. Bu olaydan sonra Roma İmparatorluğu elindeki Antakya; deprem, yangın, veba gibi felaketler yaşamış kent birçok yıkıma maruz kalmış ve insan kaybetmiştir. Yeniden dirilmek için uzun yıllar uğraşmıştır.. İmparator Heraclius (610–641) dönemine rastlayan 613 yılında imparatorluk ordusunun Antakya yakınında büyük bir yenilgiye uğraması ile kent tekrar Perslerin işgaline uğramıştır. Bu işgal, imparatorluğun doğu topraklarının 628 yılında Bizans'a iade edilmesine kadar devam etmiştir.

Antakya, Halife Ömer yönetimindeki Arapların M.S. 634 yılından itibaren Bizans topraklarına girmesi ile başlayan süreç sonucu M.S. 638 yılında Ebu Ubeyde Bin Cerrah tarafından fethedilmiş olup, yüzyıllar boyu Haçlı orduları ile Müslüman ordularının mücadelesine ve sıkça el değiştirmesine sahne olmuştur, Araplar, Bizanslılar ve Selçuklular , kente çeşitli dönemlerde sahip olmuşlardır.

9 asır devam eden Roma İmparatorluğu döneminde Doğunun Kraliçesi olarak anılan Antakya'da Roma ve Bizans kültürü yanında Hıristiyanlık ile yoğrulmuş olan mahalli özelliklerin, İslam medeniyeti ile karışmasından meydana gelen bugünkü İslam kenti karakteri de oluşmaya başlamış ve bu dönem 1098 yılında Antakya Prensiği kurulana kadar devam etmiştir.

3 Haziran 1098 ile 18 Mayıs 1268 tarihleri arasında, yaklaşık yüz yetmiş yıl Antakya ve civarına hükmetmiş olan Antakya Prensiği, biri prenses olan (Costance 1131–1163) ve Antakya Prensi unvanını taşıyan hükümdarlar tarafından yönetilmiştir. 1268'de saldırıya geçen Memluk Sultanı Baybars, kenti istila ederek yüz yetmiş yıldan beri süren Antakya Prensiği halindeki son Hıristiyan hâkimiyetine son vermiş ve Antakya bir daha el değiştirmemek üzere İslam hâkimiyetine geçmiştir.

Antakya ve çevresi daha sonra 1516 yılında Yavuz Sultan Selim'in Mısır seferi sırasında Memluk Sultanı Kansu Gavri ile yaptığı 24 Ağustos 1516 tarihli Merc-i Dabık savaşından sonra, Haleb'in işgalini takiben Osmanlı hâkimiyetine girmiş ve Yakınçağ boyunca Osmanlı Devleti himayesinde olmuştur.

I. Dünya Savaşı'nı Osmanlı Devleti ile İtilaf Devletleri arasında bitiren Mondros Antlaşmasından sonra Antakya, Kasım 1918'de Fransızlar tarafından işgal edilmiştir.

4.1.2.3. Cumhuriyet Dönemi

2 Eylül 1938 tarihinde 10 aylık bir süre varlığını sürdüren Hatay Devleti kuruldu. Toprakları, Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam) belgelerinde İskenderun Sancağı olarak yer alan bölgeydi. 16 Haziran 1939'da TBMM'nde alınan kararla Türkiye ile Hatay Devleti arasındaki sınır çizgisi kaldırılarak geçersiz kılındı. 29 Haziran 1939'da Hatay Millet Meclisi son toplantısını yaparak kendini feshetmiş ve Türkiye Cumhuriyeti'ne katılma kararı almıştır.

4.1.3. Büyük Antakya Parkı'nın Tarihi

1876–1909 yılları arasında II. Abdülhamit'in kendi şahsına ait olan bu parkın bulunduğu alan, 'Emlak-I Seniye merbut' arazi olarak bağ ve mesire yeri olarak kullanılmaktayken, 20 Ekim 1921'de Türkiye ile Fransa ile yapılan anlaşma ile Fransız kontrolü altında kalarak Antakya'nın hazine malı olmuş ve fidanlık olarak kullanılmıştır. Aynı dönemde dönemin belediye başkanı Halefizade Süreyya Bey tarafından meyve bahçesi olarak kullanılan alan park haline getirilmiş ve Fransız delegelerine hizmet vermesi için park alanı içindeki ilk bina (bugünkü Vali Konağı) inşa edilmiştir. 1930 yılında yapılan ilk kadastro çalışmaları ile Antakya Parkı'nın sınırları planlara geçirilmiştir. Antakya üzerinde önemli izler bırakan Fransızların parkın genişletilmesi ve peyzaj planlamasında önemli katkıları olmuş ve park özel bahçıvan ve memurlarla hizmet vermeye başlamıştır. 1931 yılında parkta Belediye Çay Bahçesi kurularak halka hizmet vermeye başlamıştır. 1939'de Antakya'nın Türkiye'ye katılımıyla Hatay İl Özel İdaresi mülkiyetine geçmiştir (Tekin, 2000), (Bilgili, 2001).

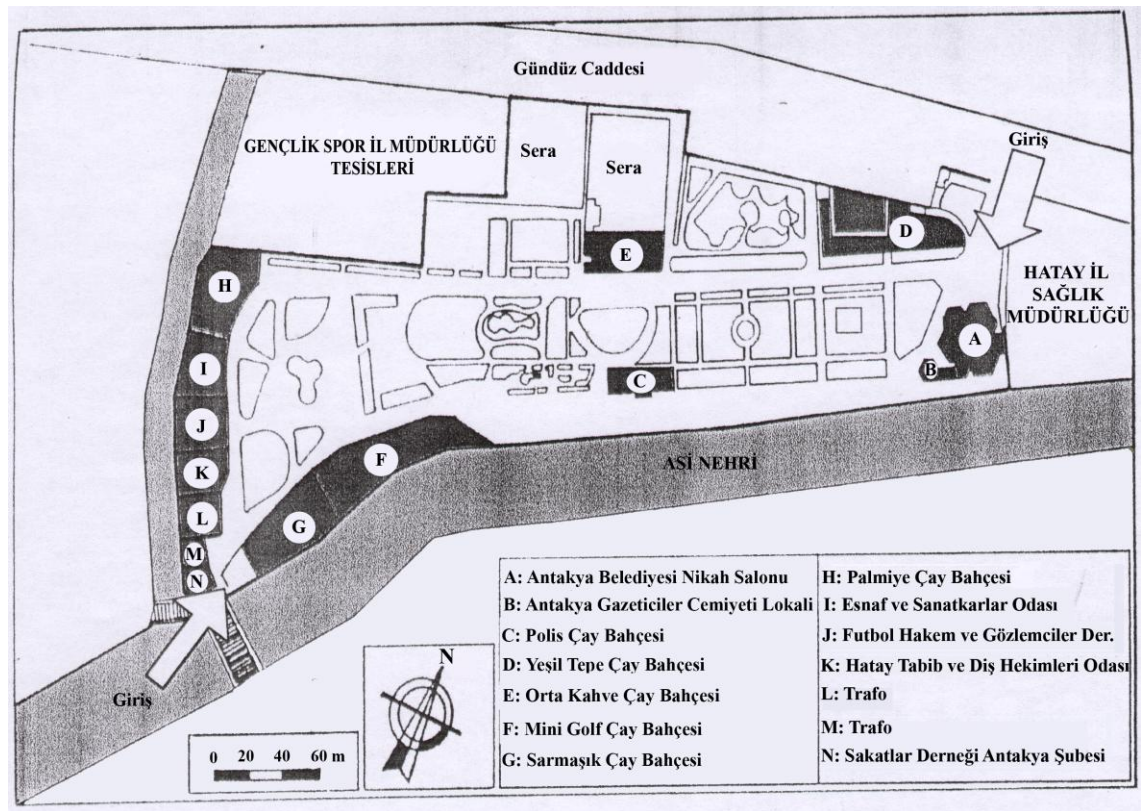
1939'da Türkiye topraklarına katıldıktan sonra bu kez park küçülmeye başlayarak önce 1940'da 'Oruk Pınarı' denilen bölüm halkevi binası yapımı için arazi olarak ayrılmıştır. Halkevi kapandıktan sonra sağlık ve sosyal yardım bakanlığına devredilerek doğum evi olarak kullanılan bu bina, günümüzde Hatay İl Sağlık Müdürlüğü binası olarak hizmet vermektedir. 1965 yılında parkın 17.800 m²'si ise Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü tesislerine tahsis edilmiştir.

1970 yılında Asi nehrinin dere yatağındaki akış güzergâhının projelendirilerek inşası ile doğrusal bir akışa kazandırılması sonucunda Asi Nehri parkın içinden geçmiştir. Böylece parkın 25.801 m²'lik kısmı nehrin diğer tarafında kalmıştır. 1960 – 1970 yılları arasında parkta Yeşiltepe olarak adlandırılan çay parkı konserlerin verildiği, tiyatro eserlerinin sahnelendiği bir tür sosyal tesis olmuştur. Aynı yıllarda parkta yazlık sinema da kurulmuş olduğundan Büyük Antakya Parkı kentin kültür merkezi haline gelmiştir.

1981 yılında ise bu araziye Atatürk'ün 100. doğum günü anısına bugünkü Belediye Nikâh Salonu tesisleri yapılarak hizmet vermeye başlamıştır. İlerleyen yıllarda parkın içerisinde ticari mekân ve derneklerin sayıları arttığından, buna karşın yeşil alan ve

rekreasyonel kullanım alanı azaldığından, Antakya Parkı halkın rekreasyonel taleplerini karşılamakta yetersiz kalmaya başlamıştır.

2006 yılı sonlarına kadar parkta çay bahçeleri ve dernekler dışında görsel olarak sadece süs havuzlarının bulunduğu genelde pasif rekreasyon olanakları sunan ve sadece belli yaş grubuna olanak sağlayan çocuk oyun alanları dışında rekreasyonel bir faaliyet olmadığı saptanmıştır. Bilgili (2001) yaptığı çalışmada parkın o günkü halini bitki adaları ve kullanım alanları ile birlikte ortaya koymuştur (Şekil 4.2).

Şekil 4.2 : Parkın 2001 Yılı Planı (Bilgili, 2001)

2007 yılı ile birlikte belediye tarafından parkta revizyon çalışmaları başlatılmıştır. Parkın ana girişine modern ve standart görümlü büfeler inşa edilmiş, daha önce sera ve fidanlık alanı olarak hizmet veren yaklaşık 5 dekarlık alana çocuk oyun grupları, suni buz pateni pisti, koşu parkuru ile fitness ve spor aletleri konulmuştur. En önemlisi de geniş kapasiteli açık bir otopark inşa edilmiş ve çok katlı bir otopark hizmete açılmıştır.

Ayrıca Hakemler Odası, Doktorlar ve Diş Hekimleri Odası, Polis Bahçesi, Esnaf ve Sanatkârlar Odası Lokalleri parktan kaldırılmış daha önce Asi Nehri kenarında bulunan

Mini Golf Çay Bahçesi ve Sarmaşık Çay Bahçesi bu lokallerden boşalan mekânlara taşınmıştır. Çay bahçelerinden boşalan bu alanlara ise engelliler için çocuk oyun alanı ve fitness alanı ayrıca mini süs havuzları ile oturma alanları inşa edilmiştir. Parkta ayrıca 3 farklı mekânda değişik hayvan türlerinin barındığı mini hayvanat bahçeleri oluşturulmuş, kullanıcıların piknik yapabileceği alanlar yaratılmıştır.

Parkta göze çarpan diğer yenilikler ise; oturma birimleri, satranç oyun alanı, engelliler için çocuk oyun ve fitness alanı, aydınlatma elemanları, çöp kovaları ve engellilere de hizmet veren yeni bir tuvalettir. Tüm yeşil alanlar otomatik sulama sistemi ile donatılmıştır. Ayrıca Orta Kahve Çay Bahçesi ile Yeşiltepe Çay Bahçesi de yenilenerek modern cafe görünümüyle hizmete açılmıştır.

4.1.4. Alanın Konumu

Antakya Parkı, kentin merkezinde kuzeyinde Gündüz Caddesi, güneyinde Asi Nehri batısında, Altın Çay deresi ve Gençlik Spor İl Müdürlüğü, doğusunda ise İl Sağlık Müdürlüğü arasında kalmakta olup merkez koordinatları internet google earth (Şekil 4.3) harita programı ile 36°11'59" Kuzey ve 36°9'26" Doğu olarak okunmuştur.

Şekil 4.3 : Büyük Antakya Parkı (Google Earth, 2009)

4.1.5. Alanın iklim verileri

Hatay ili, yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı geçen Akdeniz iklim kuşağı etkisi altındadır. İklim, iç kesimlere doğru sertleşir, yüksek yerlerde ise kışları kar yağışları etkili olmaktadır (Ünlüer, 2007).

Alanın genel iklim verilerine ulaşmak için Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü Resmi web sitesinden alınan kayıtlarda ; Hatay Merkezi Antakya için olan iklim verileri Tablo 4.2’de gösterilmiştir.

Tablo 4.2 : Hatay Merkez İklim Verileri

HATAY	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Uzun Yıllar İçinde Gerçekleşen Ortalama Değerler (1975 – 2006)												
Ortalama Sıcaklık (°C)	8.4	9.7	13.0	17.2	21.1	24.7	27.2	27.6	25.5	20.7	14.0	9.6
Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C)	12.3	14.5	18.2	22.7	26.6	29.1	31.2	31.8	31.1	27.7	20.0	13.7
Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)	4.7	5.4	8.2	12.2	16.2	20.7	23.8	24.4	21.0	15.2	9.2	5.9
Ortalama Güneşlenme Süresi (saat)	3.3	4.7	6.1	7.5	9.6	11.0	11.6	11.1	9.8	7.3	4.7	3.1
Ortalama Yağışlı Gün Sayısı	15.0	13.6	12.8	9.9	6.0	2.8	1.9	1.7	3.5	7.3	9.6	13.7
Uzun Yıllar İçinde Gerçekleşen En Yüksek ve En Düşük Değerler (1975 – 2007)*												
En Yüksek Sıcaklık (°C)	20.2	25.0	30.5	37.5	41.6	41.2	43.4	42.4	42.6	39.2	32.4	21.3
En Düşük Sıcaklık (°C)	-7.0	-4.2	-4.2	1.5	7.7	13.6	15.9	15.4	7.9	4.3	-2.9	-3.4
En Çok Yağış	09.05.2001	432.1 kg/m ²		En Hızlı Rüzgâr		15.12.1978	102.2 km/sa	En Yüksek Kar		19.01.2000	15.0 cm	

Kaynak: (Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü, 2009)

Bu tabloya göre 1975 ve 2006 yılları için de ortalama sıcaklık, ortalama en yüksek sıcaklık ve ortalama en düşük sıcaklık değerleri okunduğunda en yüksek sıcaklıklara sahip ayların Temmuz-Ağustos-Eylül aylarında gerçekleştiğini görüyoruz.

Ortalama güneşlenme süresi analizine bakıldığında en yüksek değerlerde Haziran – Temmuz – Ağustos ayları görülmektedir. Buna karşın bu değerlerin en düşük okunduğu aylar ise Aralık ve Ocak aylarıdır.

Ortalama yağışlı geçen gün sayısı açısından en yüksek değerler Aralık-Ocak-Şubat aylarında, en düşük değerler ise Haziran-Temmuz-Ağustos aylarında görülmektedir.

Ayrıca 1975 ve 2007 yılları içinde gerçekleşen en yüksek ve en düşük değerler göz önüne alındığında en yüksek sıcaklık değerinin 43.4 °C ile Temmuz ayı , en düşük sıcaklık değerinin ise -7 °C ile Ocak ayında gerçekleştiğini görüyoruz.

Antakya'nın yıl içindeki ayların çoğunluğunda ortalama rüzgâr yönü güneybatı olduğundan, bu durum tipik bir Antakya iklim özelliği olarak belirmektedir.

Yıllık ortalama rüzgâr hızı 4.4 m/sn'dir. Temmuz ayı 7.7m/sn rüzgâr hızıyla aylık ortalama en yüksek rüzgâr hızına sahiptir. En düşük rüzgâr hızına sahip ay ise 2.5 m/sn hızla Kasım ayıdır (Ünlüer, 2007).

Antakya'da yıllık ortalama bağıl nem %69'dur. En düşük bağıl nem Eylül, Ekim aylarındadır ve aylık ortalama % 19 civarındadır (Güzelmansur, 2006).

Yaz rüzgârları güneybatı-Akdeniz yönünden devamlı ve kuvvetli, zaman zaman fırtına biçiminde maksimum 20,4 metre/sn hızla esmekte ve bol nem taşımaktadır. Kış aylarında ise kuzeydoğu yönünden oldukça yavaş ortalama 3,6 m/sn hızla eserek bol yağış getirmektedir (Ünlüer, 2007).

Antakya kentinin kuzey güney kısımlarının yüksek dağlarla çevrili ve kuzey rüzgârlarına kapalı oluşu; esen bu şiddetli rüzgârın etkisiyle yaz aylarını çok sıcak fakat rüzgârlı olmasına neden olmaktadır.

4.1.6. Antakya'nın Nüfus, Sosyo – Kültürel ve Ekonomik Durumu

Antakya nüfusu; Türkiye İstatistik kurumu 2000 yılı Genel Nüfus Sayımı verilerine göre 345.320 Kişi'dir (Tablo 4.3).

Tablo 4.3 : Cinsiyet ve Yaşam Alanına Göre Antakya Nüfusu

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU										
2000 GENEL NÜFUS SAYIMI VERİ TABANI										
İlçelere göre şehir ve köy nüfusları										
İl	İlçe	Toplam			Şehir			Köy		
		Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Hatay	Merkez	345.320	170.299	175.021	144.910	70.358	74.552	200.410	99.941	100.469
	Toplam	345.320	170.299	175.021	144.910	70.358	74.552	200.410	99.941	100.469
Şehir : İl ve ilçe merkezleri sınırları içindeki nüfustur.										
Köy : İl ve ilçe merkezleri dışında kalan yerleşim yerlerindeki (Belde belediyeleri dâhil) nüfustur.										

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2009)

Yukarıdaki tabloda (Tablo 4.3) görüleceği üzere şehirde yaşayan erkek nüfusu, köydekinden az olmakla birlikte kadın nüfusunun erkeklere oranla şehirde daha fazla olduğunu söyleyebiliriz.

Diğer yandan potansiyel rekreasyonel kullanıcıların yaş gruplarındaki dağılım sonuçları; daha büyük bir kentsel park projesinde kaynak oluşturabilmesi için planlama sürecine önemli bir bulgu niteliğindedir.

Kurumun veri tabanını, yaş sınıflarına ayırarak excel programı ile incelediğimizde aşağıdaki tablo (Tablo 4.4) karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 4.4 : Yaş Grubu Sınıflandırmasına Göre 2000 Yılı Antakya Nüfusu

	Toplam	Erkek	Kadın
0–13 yaş (ÇOCUK)	105.461	54.302	51.159
13 – 24 yaş (GENÇ)	82.826	41.155	41.671
24 – 40 yaş (YETİŞKİN)	84.601	39.372	45.229
40–60 yaş (ORTA YAŞLI)	49.005	24.026	24.979
60–75 yaş (YAŞLI)	18.750	9.514	9.236
75 yaş ve üstü (İLERİ YAŞLI - İHTİYAR)	4.626	1.900	2.726

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2009)

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı gibi çocuk yaştaki nüfus yüksek olmakla birlikte 75 yaş üzeri kişi sayısı düşüktür. Diğer yandan Antakya nüfusunun genç ve yetişkin nüfusu birbirine yakın olmakla birlikte, çocuk yaştaki potansiyel park kullanıcılarından sonra parkın en yüksek kullanıcı potansiyelini yetişkinler oluşturmaktadır.

Tablodan çıkan en belirgin sonuçlardan biri de çocuk yaştaki erkek nüfusun çocuk yaştaki kız çocuğu nüfusundan, yetişkin kadın nüfusun ise yetişkin erkek nüfusundan fazla olduğudur.

Nüfusun büyük bir çoğunluğunu kırsal alanda bulunan ve eğitim durumu ilköğretim ve ilköğretim mezunu olan toplum oluşturmaktadır. Kentte üniversite bitiren kişi sayısı ise; 6 yaş ve daha yukarıdaki tüm nüfusun % 4,64'üdür. Eğitim durumuna ait daha detaylı veriler Tablo 4.5'de gösterilmiştir.

Tablo 4.5 : Antakya Kenti'nin Eğitim Durumu (6 ve daha yukarı yaştaki nüfus)

Yerleşim Alanı	Cinsiyet	Bir Okul Bitirmeyen	İlkokul veya İlköğretim	Ortaokul veya Ortaokul Dengi Meslek Okulu	Lise veya Lise Dengi Meslek Okulu	Yüksek Öğretim Üniversite	Mezuniyeti Bilinmeyen
TÜM İLÇE	Toplam	74.030	129.942	15.270	30.793	12.160	16
	Erkek	36.630	67.466	9.490	17.068	7.499	
	Kadın	37.400	62.476	5.780	13.725	4.661	16
KENTSEL ALAN	Toplam	30.605	47.448	8.637	19.767	8.130	16
	Erkek	14.964	23.423	4.939	10.121	4.792	
	Kadın	15.641	24.025	3.698	9.646	3.338	16
KIRSAL ALAN	Toplam	43.425	82.494	6.633	11.026	4.030	
	Erkek	21.666	44.043	4.551	6.947	2.707	
	Kadın	21.759	38.451	2.082	4.079	1.323	

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2009)

Antakya kentinde Türkiye İstatistik Kurumu 2000 yılı genel nüfus sayımı istatistiklerine göre; kentte 6 ve daha yukarı yaştaki nüfusun okuma yazma bilme oranı kentsel ve kırsal alan toplamında % 87,48'dir. Bu oranın; kentsel ve kırsal alandaki okuma yazma bilme oranlarına eşit şekilde dağıldığı gözükmemektedir (Tablo 4.6).

Tablo 4.6 : Antakya İlçesi Okuma Yazma Bilme Durumu (6 ve +6 yaştaki nüfus)

Antakya	Okuma Yazma Bilen	Okuma Yazma Bilmeyen
İlçe Toplamı	262.211	37.500
Erkek	138.153	8.624
Kadın	124.058	28.876

Antakya'nın tarihsel gelişimi sırasındaki tüm değişimler kent halkının kültürel olarak çok zengin bir çeşitliliğe sahip olmasında etken olmuştur. Her döneminde farklı inanç mozaiklerinin merkezi olan kent bu yapısını korumaya devam etmiştir. Kentin çoğunluğunu Müslümanlar oluşturmakla birlikte, Hıristiyan ve Musevi inancına sahip ve her dinin farklı mezheplerine bağlı kolları bir arada yaşamaktadır.

Halkın çoğunluğunu oluşturan Müslümanlar arasında Sünniliğin Hanefi Mezhebi Şiiliğin Alevi mezhebi etkilidir. Hıristiyan inancına sahip nüfus içinde Katolik Mezhebine ait olanlar da olmakla birlikte Rum Ortodoks Kilisesi inancına sahip insanlar çoğunluktadır. Antakya'da uzun yıllar yaşamış bulunan Museviler ise İsrail Devleti'nin güçlenmesi ile çoğunluğu buraya göç etmiştir. Bu yüzden Antakya'daki Sinagogun faaliyetleri durmuştur. Merkezde hala belirli bir Musevi nüfusu yaşamaktadır (Mersinligil, 1997).

Antakya ekonomisinde en belirgin özellik ticarettir. Gerek bir sınır kenti olması, gerekse girişimci insanı sayesinde Antakya bir ticaret merkezi konumundadır. Antakya bu özelliğiyle etrafındaki 21 adet belde ve 65 köyden gelenler ile nüfusunu gündüzleri ikiye katlamakta, çok canlı ve hareketli bir yapıya kavuşmaktadır. Amik Ovasının tarımsal ürün ve potansiyeli Antakya'da değerlendirilmekte, tarım ve tarıma dayalı sanayi ile tarımsal makine imalatı önemli bir ekonomik faaliyet olmaktadır (Hatay Valiliği Resmi İnternet Sitesi, 2009).

Ayrıca Antakya'da el sanatları, dericilik, ayakkabıcılık ve mobilya sanayisi de gelişmiş durumdadır. Antakya ve Hatay ulaştırma sektöründe Türkiye'de İstanbul'dan sonra en büyük araç potansiyeline sahip olup, kara yolcu ve yük taşımada söz sahibidir (Hatay Valiliği Resmi İnternet Sitesi, 2009).

Türkiye İstatistik Kurumu 2000 Genel Nüfus Sayımı Veri Tabanına göre ilçe de 5.600'ü erkek, 2.652'si kadın olmak üzere toplam 8.252 kişi işsizdir (T.Ü.İ.K., 2009).

İlçe toplamında, 4.200'ü erkek ve 2.843'ü kadın, toplam 7.043 kişi engellidir (T.Ü.İ.K., 2009).

4.1.7. Doğal Bitki Örtüsü

Hatay ilinin doğal bitki örtüsü maki ve ormanlardan oluşur. Maki türleri 4–5 m. boyunda, sert ve tüylü yapraklı bitkilerdir. 800 m. yüksekliğe kadar görülen, mersin defne, kısa meşe, kermes, sakız, keçiboynuzu, yabani zeytin, zakkum, alıç, çitlembik akça meşe, pırnal meşeleri en çok rastlanan maki türleridir.

Ormanlar, Amanos Dağları ile Keldağ'da yoğunlaşmaktadır. Amanos Dağlarının denize bakan yamaçlarında, makilik alanlardan sonra, 800 m.'den 1200 m.'ye kadar ardıç gibi ibreli ağaçlarla, meşe, kayın, kızılçık, kavak, çınar ve tespih gibi geniş yapraklı ağaçlardan oluşan ormanlar bulunur. 1200 m.'nin üzerinde ibreli ağaçlardan kızılçam karaçam, sedir ve yer yer ardıçlardan oluşan geniş orman alanları yer alır.

Keldağ doğal bitki örtüsü açısından Amanos Dağları kadar zengin değildir. Maki vejetasyonunu oluşturan kurakçıl karakterli ağaççık ve çalılar, kum tepelerinin üst kısımlarında bulunmaktadır. Samandağ kesiminde hüküm süren yumuşak iklime adapte olmuş yaprak dökmeyen türlerdir. Bunun yanında yaz kuraklığına karşı koyabilmek için de ekolojik morfolojilerinde tipik özellikler meydana gelmiştir. En tipik bitkiler; *Myrtus communis*, *Vitis vinifera*, *Lonicera sp.*, *Laurus nobilis*, *Jasminum fruticans*'tır (Ünlüer, 2007).

4.1.8. Adapte Olmuş Bitki Örtüsü

Antakya Belediyesi kent içi yeşil alanlarda bitkilendirme çalışmalarında hızlı gelişen budamaya dayanıklı, kolay şekil verilebilen bitkiler tercih edilmektedir. Antakya Belediyesi'nin yeşil alan çalışmalarında tercih edilen bitkiler genellikle *Nerium oleander*, *Brachychiton populneum*, *Melia azedarach*, *Laurus nobilis*, *Platanus orientalis*, *Albizia julibrissin*, *Robinia pseudoacacia*, *Washingtonia filifera*, *Phoenix dactilifera*, *Citrus sp.*, *Pinus pinea*, *Acer negundo*, *Cupressus macrocarpa*, *Pinus pinea Sofora japonica*'dır. 2005 yılı başlarında Antakya Park ve Bahçeler Müdürlüğü, kent içindeki orta kaldırımlara verdiği önemi artırarak 4–5 m. boylarında *Washingtonia filifera* dikmiştir. Bazı orta kaldırımlara da *Araucaria excelsa*, *Cupressus macrocarpa* ve *Chamaecyparis lawsoniana* dikilmiştir.

Antakya Belediyesi şehir sınırları içindeki yeşil alanlarda, yılda yaklaşık 6–7 bin fidan dikilmektedir. Bu fidanlar tüplü ve yaklaşık 6–7 yaşlarındadır. Asi Nehri'ne eski bir görünüm kazandırma amacıyla nehrin iki kenarına, kent merkezine ve hemen hemen tüm mahallerin kaldırım kenarlarına hızlı gelişimi olan 3–4 m. boylarında çok sayıda çınar ağacı dikilmiştir. Antakya'da kent içinde kaldırım kenarlarında *Platanus orientalis*, *Sophora japonica*, *Acer negundo*, *Brachyciton populneum* çok sayıda kullanılmıştır. Kentin ortasından geçen Asi Nehri kenarın da ayrıca *Shinus molle* tercih edildiği gözlemlenmiştir.

Antakya'da kamu binalarının yeşil alanlarında Akdeniz Bölgesi'ne özgü *Liquidambar orientalis* yanında *Magnolia grandiflora*, *Cupressus arizonica*, *Lagerstroemia indica*, *Schinus molle*, *Callistemon viminalis*, *Sequoia sempervirens* yer almaktadır.

Antakya Belediyesi önceleri ekonomik olması nedeniyle bitki ihtiyacını park bahçeler müdürlüğüne ait seralardan, Serinyol Orman Fidanlığı'ndan ve kamuya ait fidanlıklardan karşılamakta iken son yıllarda ihaleler ile satın aldığı egzotik bitkileri de çalışmalarında kullanmaya başlamıştır. Kent içi yeşil alanlarda genellikle doğal bitki türleri tercih edilmesine rağmen, özel ev bahçelerinde ve bazı kamu binalarının önünde ithal fidanlar kullanılmıştır. Örneğin Ziraat Bankası'nın bahçesinde *Erythrina crista-galli* ve *Cycas revoluta* kullanıldığı gözlemlenmiştir.

Antakya'da ithal bitki kullanımının en yaygın olduğu alan Mustafa Kemal Üniversitesi Tayfur Sökmen Kampüsü'dür. Kampüs girişindeki orta refüje *Phoenix dactylifera* kaldırım kenarlarına da, *Acer negundo*, *Platanus orientalis*, *Albizia julibrissin*, *Robinia pseudoacacia* "umbraculifera" dikilmiştir. Kampüsün geri kalan yeşil alanlarında da *Platanus orientalis*, *Nerium oleander*, *Pittosporum tobira* var. *nana*, *Cotoneaster salicifolia*, *Cupressocyraris leylandii*, *Magnolia grandiflora*, *Salix babylonica*, *Laurus nobilis*, *Ceratonia ciliqua*, *Lagerstroemia indica*, *Casuarina equisetifolia*, *Fraxinus exelsior*, *Liquidambar orientalis*, *Tilia microphylla*, *Araucaria excelsa*, *Cedrus atlantica*, *Cycas revoluta*, *Pinus nigra*, *Pinus pinea*, *Thuja orientalis*, *Abutilon styriatum*, *Callistemon citrinus*, *Ligustrum japonicum*, *Spiraea vanhouttei*, *Parkinsonia equilata*, *Sophora japonica pendula*, *Aesculus hippocastanum*, *Abies cilicica*, *Schinus molle* getirtilmiştir (Güzelmansur, 2006).

4.1.9. Park Alanı Bitkileri

Formal çizgiler ile tasarlanmış parkın ana yürüyüş yolu etrafında alle sistemi oluşturularak *Cumpressus sempervirens* kullanılmıştır. Parkı çevreleyen ana yürüyüş yolu ortasında kalan alanlarda oluşturulan mekanlar formal olarak bölünmüş ve ortaya bitki adacıkları çıkmıştır. Bu adacıklar arasında formal yaya yolları ile geçişler sağlanmış bu geçişlerin gölgelik olabilmesi için *Acer negundo*, *Casuarina eguiseifolia*, *Robinia pseudoaccacia*, *Tilia argentea*, *Lagerstroemia indica*, *Pinus nigra* ve *Pinus brutia* kullanılmıştır. *Thuja occidentalis*, *Thuja orientalis*, *Spirea spirengeri*, *Ligustrum japonica* ve *Viburnum tinus* ise çit bitkisi olarak kullanılmıştır. Alanda soliter nitelik taşıyan ağaçlar; *Morus alba* 'Pendula', *Sophora japonica* 'Pendula', *Cedrus atlantica* 'Glauca', *Magnolia grandiflora*, *Taxus baccata*, *Prunus cerasifera* 'Pisardii Nigra', *Liriodendron tulipifera*, *Cedrus libani*, *Ulmus glabra* 'Pendula', *Ficus carica*, *Ficus elastica*, *Olea europea* ve *Citrus aurantium*'dur. Parkta informal şekilde hazırlanmış en önemli su yüzeyi olan süs havuzunun etrafında Antakya iklimine adapte olmuş *Phoenix canariensis* kullanılmış ve estetik olarak uyum sağlamıştır. Park merkezinde bulunan formal bitki adacıklarından birinde de kullanılan bu egzotik ağaç türü farklı tekstürü ve formu ile diğer bitki türlerinden önce çıkarak vurgulayıcı bir etki yaratmaktadır.

Şekil 4.4 : Parkın Merkezi ve Süs Havuzu Etrafında *Phoenix canariensis* (Ekal, 2009)

Bilgili (2001), yaptığı çalışmada Büyük Antakya Parkı'nda kültivarlar da dâhil toplam 92 bitki türünün olduğunu saptamıştır, bu bitkilere ait listeyi iğne ve geniş yapraklı ağaçlar, çalılar ve sarılıcı bitkiler olarak aşağıdaki tabloda (Tablo 4.7) detaylandırabiliriz.

Tablo 4.7 : Büyük Antakya Parkı Bitki Listesi

İĞNE YAPRAKLI AĞAÇLAR	<i>Ulmus glabra 'Pendula'</i>
<i>Cedrus atlantica 'Glauca'</i>	<i>Washingtonia filifera</i>
<i>Cedrus libani</i>	ÇALILAR
<i>Cupressus arizonica 'Glauca'</i>	<i>Abelia grandiflora</i>
<i>Cupressus sempervirens</i>	<i>Agave americana</i>
<i>Cupressus sempervirens 'Pyramidalis'</i>	<i>Calycanthus floridus</i>
<i>Juniperus excelsa</i>	<i>Cestrum officinalis</i>
<i>Picea abies</i>	<i>Chaenomeles japonica</i>
<i>Pinus brutia</i>	<i>Cotoneaster dammeri</i>
<i>Pinus nigra</i>	<i>Cotoneaster franchetii</i>
<i>Sequoia sempervirens</i>	<i>Cotoneaster horizontalis</i>
<i>Taxus baccata</i>	<i>Duranta repens</i>
<i>Thuja occidentalis</i>	<i>Euonymus japonica</i>
<i>Thuja orientalis</i>	<i>Euonymus fortunei</i>
GENİŞ YAPRAKLI AĞAÇLAR	<i>Feijoa sellowiana</i>
<i>Acer negundo</i>	<i>Hamamelis japonica</i>
<i>Acer negundo 'Variegata'</i>	<i>Hibiscus rosa sinensis</i>
<i>Aesculus carnea</i>	<i>Hibiscus syriacus</i>
<i>Ailanthus altissima</i>	<i>Justicia abhatoda</i>
<i>Brachychiton populneum</i>	<i>Lagerstroemia indica</i>
<i>Casuarina eguisetifolia</i>	<i>Lantana camara</i>
<i>Celtis australis</i>	<i>Ligustrum japonica</i>
<i>Citrus aurantium</i>	<i>Ligustrum vulgare</i>
<i>Erythrina crista-galli</i>	<i>Mahonia aquifolium</i>
<i>Eucalyptus camaldulensis</i>	<i>Malvaviscus grandiflorus</i>
<i>Ficus carica</i>	<i>Nerium oleander</i>
<i>Ficus elastica</i>	<i>Philadelphus grandiflorus</i>
<i>Fraxinus excelsior</i>	<i>Philadelphus coronarius</i>
<i>Jacaranda acutifolia</i>	<i>Pittosporum tobira</i>
<i>Juglans regia</i>	<i>Pittosporum tobira 'Nana'</i>
<i>Laurus nobilis</i>	<i>Pyracantha coccinea</i>
<i>Liriodendron tulipifera</i>	<i>Rosa spp.</i>
<i>Maclura pomifera</i>	<i>Spirea spirengeri</i>
<i>Magnolia grandiflora</i>	<i>Spirea vanhouttei</i>
<i>Melia azaderach</i>	<i>Viburnum lantana</i>
<i>Morus alba</i>	<i>Viburnum tinus</i>
<i>Morus alba 'Pendula'</i>	<i>Weigela florida</i>
<i>Olea europea</i>	<i>Yucca filamentosa</i>
<i>Phoenix canariensis</i>	SARILICILAR
<i>Platanus orientalis</i>	<i>Bougainvillea glabra</i>
<i>Prunus cerasifera 'Pisardii Nigra'</i>	<i>Bougainvillea x buttana</i>
<i>Prunus laurocerasus</i>	<i>Campsis radicans</i>
<i>Punica granatum</i>	<i>Hedera helix</i>
<i>Robinia pseudoaccacia</i>	<i>Jasminum fruticans</i>
<i>Shinus molle</i>	<i>Jasminum nudiflorum</i>
<i>Sophora japonica</i>	<i>Jasminum officinale</i>
<i>Sophora japonica 'Pendula'</i>	<i>Lonicera caprifolium</i>
<i>Tilia argentea</i>	<i>Wisteria shinensis</i>

Kaynak: (Bilgili, 2001)

Yukarıdaki tabloda (Tablo 4.7) görüldüğü gibi parkta 13 adet iğne yapraklı ağaç türü 35 adet geniş yapraklı ağaç türü, 35 adet çalı türü ve 9 adette sarılıcı türü bitki yer almaktadır.

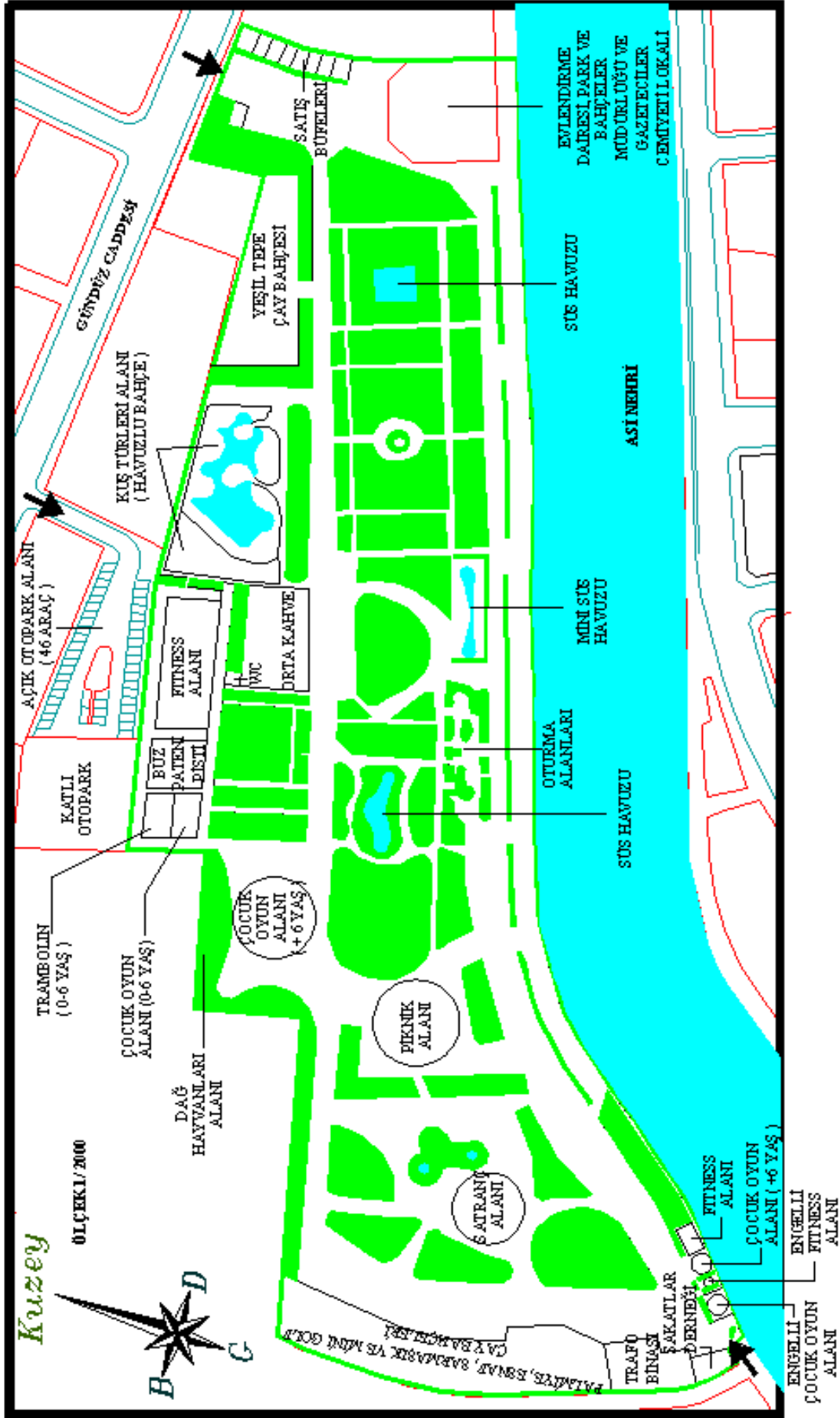
Bitki türlerine baktığımızda doğal bitki türleri yanında egzotik bitki türleri de olduğunu görmekteyiz. Çalı bitkileri genellikle bitki adacıkları içinde kullanılmıştır. Ağaçlar ise bitki adacıkları dışında parkın gölgede kalabilmesi için ana sirkülasyon dışında kalan gezinti alanlarında da karşımıza çıkmaktadır. Aşağıdaki fotoğraflarda (Şekil 4.5) parkın içerisindeki bitki adacıklarının ve bu alanlara dağılmış bitkilerin yer aldığı çeşitli görünümlere yer verilmiştir.

Şekil 4.5 : Bitki Adacıkları ve Park Bitkilerinden Görünümler (Ekal, 2009)

4.1.10. Parkın Planlaması Ve Kullanım Olanakları

Parkın; otopark girişi, gündüz caddesi ana girişi ve sakatlar derneğinin yanından asi nehri üzerinde bir köprüye açılan tali girişi ile toplam 3 adet girişi bulunmaktadır. Ana girişinde 9 adet modern büfe kullanıcılara hizmet vermektedir. Parkın kullanım alanlarını detaylandırmadan önce rekreasyonel alan kullanımı ve yeşil alanlar yönünden parkın genel planını aşağıdaki şekilde görmekteyiz (Şekil 4.6).

Şekil 4.6 : Büyük Antakya Parkı Rekreatiyonel Kullanım ve Yeşil Alan Planı (Ekal, 2009)

Yukarıdaki park planında (Şekil 4.6) gözüktüğü üzere parka girdikten hemen sonra Evlendirme Dairesi ile Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nün bulunduğu bina göze çarpmaktadır. Ana girişten başlayan ve servili yolda denilen formal yol, parkı tümüyle çevrelemekte olup, ana sirkülasyon yolu (Şekil 4.7, 4.8) olarak hizmet vermektedir.

Şekil 4.7 : Parkın Ana Sirkülasyon Yolu (Kuzey) – Servili Yol (Ekal, 2009)

Şekil 4.8 : Parkın Ana Sirkülasyon Yolu (Güney) (Ekal, 2009)

Ana yaya yolunun iç tarafında kalan park alanı formal olarak tasarlanmıştır. Bu alanlarda, parkta su ögesinin en estetik kullanıldığı 2 adet büyük süs havuzu yer almaktadır (Şekil 4.9).

Şekil 4.9 : Büyük Süs Havuzları (Ekal, 2009)

Bu alanlara ayrıca piknik alanları, mini ss havuzları, oturma alanları ve satranç oyun alanı gibi çeşitli rekreasyonel alanlar eklenmiş ayrıca birbirinden farklı bitki adacıkları oluşturulmuştur. Bu alanlar arasındaki geçişler yine formal olan tali yaya yolları ile sağlanmıştır.

Ana sirkülasyon yolunun kuzeyinde Orta Kahve ve Yeiltepe isimleri ile 2 adet çay bahçesi mevcuttur. Palmiye, Esnaf, Sarmaık ve Mini Golf isimleriyle birbirlerine bitişik olarak kurulan 4 adet çay bahçesi ise parkın batı sınırında yer almaktadır.

Parkın 2007 yılında balayan revizyon çalışmaları ile kuzeydeki eski fidanlık alanına yapılan mekanlardan biri de 175m² olarak planlanan buz pateni pistidir (ekil 4.10). Aynı anda 20 kişinin spor yapabileceği ölçütlere göre ve uluslar arası standartlar doğrultusunda yapılan pistin üstü tamamen kapalı ve kapatma işlemi elik konstrüksiyon malzeme kullanılarak gerçekleştirilmiş. 4 mevsim spor yapılabilcek şekilde sentetik plastik malzemeyle yapılan pistin 50 kişilik bir de tribünü bulunuyor.

Ayrıca pistin etrafına fitness yapmak amacıyla spor aletleri (ekil 4.11) yerleştirilmiş. Böylelikle buz pateni öncesinde ısınma ve fitness amacıyla tesislere gelecek olan sporcunun bu aletlerle çalışması sağlanması dnlmtir. Buz pateni pistinin çevresine ise yine spor ve kou amaçlı sentetik malzeme kullanılarak tamamlanan 200 m. uzunluğunda ve 3 m. genişliğinde bir kou pisti yapılmıştır.

Şekil 4.10 : Buz Pateni Pisti (Ekal, 2009)

Şekil 4.11 : Fitness Alanı ve Kou Pisti (Ekal, 2009)

Parkın yine kuzeyinde yer alan mini hayvanat bahçesi, farklı kuş türlerinden ve dağ hayvanlarından oluşan 20 çeşit hayvan türüne sahip. Kuş türleri; çeşitli ördek türleri, keklik türleri, sülün türleri, kuğu, kaz, tavus kuşu, flamingo, tavuk türlerinden oluşuyor. Ördek türleri; insanlarla rahat iletişim kurmaları açısından tamamen açık olan ve Havuzlu Bahçe de (Şekil 4.12) denilen bir alanda barındırılıyor. Doğal ortamlı bu havuza bırakılan balıklardan su kuşlarının da faydalanması sağlanıyor.

Şekil 4.12 : Havuzlu Bahçe (Ekal, 2009)

Dağ hayvanları ise karaca, alaca geyik ve ceylandan oluşuyor. Eğitimli bakıcılar ve veteriner kontrolünde olan bu hayvanlar, doğal ortamları ve ekolojik dengelerine bir zarar gelmemesi amacıyla yaşadıkları barınaklar tel örgülerle çevrilmiştir.

Hayvanat bahçesi mekânlarına ilave olarak parkın hemen girişinde iki ayrı alan da bir şempanze ile bir maymun da park kullanıcılarının gözlemleyebileceği diğer hayvan türleri olarak göze çarpmaktadır.

Yenileme çalışmaları kapsamında farklı yaş gruplarına olanak sağlayan çeşitli oyun alanları da parkın değişik mekânlarında hizmete açılmıştır. 0–6 Yaş grubu için hazırlanan oyun parkı buz pateni pistinin hemen arkasında, şişme oyun parkı ve şişme trambolin olarak hizmet vermektedir. 6 Yaş üstü çocuk oyun alanları ise parkın kuzeyinde ve güneyinde olmak üzere iki adettir.

Antakya kentinde engelli kişi sayısı oldukça fazla sayıda olduğundan ve park kullanıcılarının geçmiş dönemlerdeki talepleri doğrultusunda, bir adet engelli çocuk parkı ve bir adet de engelli fitness alanı yenileme çalışmaları kapsamında parkın güneyinde hizmete açılmıştır.

Ayrıca bu alanların devamında da mini lunapark diyebileceğimiz taşınabilir bir tesis de çeşitli zamanlarda hizmete açılmakta ve kaldırılmaktadır. Park da ayrıca Türkiye Sakatlar Derneği Antakya Şubesi, Gazeteciler Cemiyeti Lokali ve trafo binası yer almaktadır.

4.1.11. Parkta Bulunan Donatı Elemanları

Parkın hemen girişinde Hatay'ın kurtuluşunda emeği geçen Kurmay Albay Şükrü Kanatlı ve Orgeneral Asım Gündüz'ün büstleri yer almaktadır. Revizyon çalışmaları kapsamında parkta birçok donatı elemanı tesis edilmiştir. Bu elemanların başında; çöp kovaları, oturma bankları, piknik masaları, çeşmeler, taş objeler ve bir adet tuvalet gelmektedir. Parkta ayrıca ana sirkülasyon yolu etrafında her yüz metrede bir yürüyüş veya koşu mesafesini belirleyici levhalar ile çim alanların zarar görmemesi için uyarı levhaları da konulmuştur. Tüm yeşil alanlar otomatik sulama sistemleri ile sulanmaktadır. Parkın aydınlatma elemanları ise genelde tek tip olup; tek taraflı ve çift taraflı yüksek aydınlatma elemanları kullanılmıştır. Ayrıca ana sirkülasyon yolunun güney tarafında daha yüksek aydınlatma elemanları göze çarpmaktadır.

4.1.12. Ulaşım ve Otopark Durumu

Antakya kenti 20.yüzyılın sonlarına doğru hızlı bir yapılaşma sürecine girmiş ancak maalesef Türkiye'de ki diğer büyük illerde de gördüğümüz plansız yapılaşma yüzünden kentin tam merkezinde yoğun trafik ve otopark sorunu belirginleşmiştir. Yerel yönetimler çözüm yolları aramış ve aramaya devam etmektedirler. Ancak şu ana kadar bu sorunun aşamadığı gözlemlenmiştir. Parka ulaşım da toplu taşıma araçlarının çoğu doğrudan parkın önünden geçmemekle birlikte çoğu kent merkezine ulaşmaktadır. Park kent merkezinde olduğundan ulaşımın da kolay sağlandığını söyleyebiliriz.

İnsanların özellikle kalabalıklaştığı PTT ve Belediye Binaları, T.C.Ziraat Bankası Merkez Şubesi, Kent Müzesi, Büyük Antakya Parkı, Adliye Sarayı vb. Merkezler birbirine çok yakın olmakla birlikte, kentin rekreasyonel kullanıma en uygun caddesi olan Atatürk Caddesi otopark sorunu çözülemediğinden dolayı araç ve yaya trafiği için kapasitesini aşmıştır. Parkın; Gündüz Caddesi tarafından girişi olan 46 araçlık açık bir otopark alanı ve 5 katlı bir otoparkı vardır.

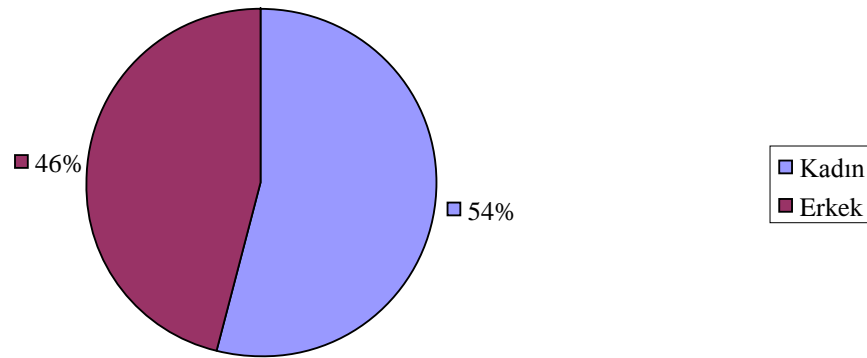
4.2. ANKET VERİLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

4.2.1. Park Kullanıcılarının Sosyo – Ekonomik Yapıları

Park kullanıcılarının sosyo-ekonomik yapıları hakkında bilgi edinebilmek için, cinsiyet, yaş, eğitim, meslek, gelir, ikamet süresi, konut tipi ve ikamet bölgesindeki park durumu ile ilgili bulgular bu bölümde elde edilmiştir.

4.2.1.1. Kullanıcıların Cinsiyet Durumu

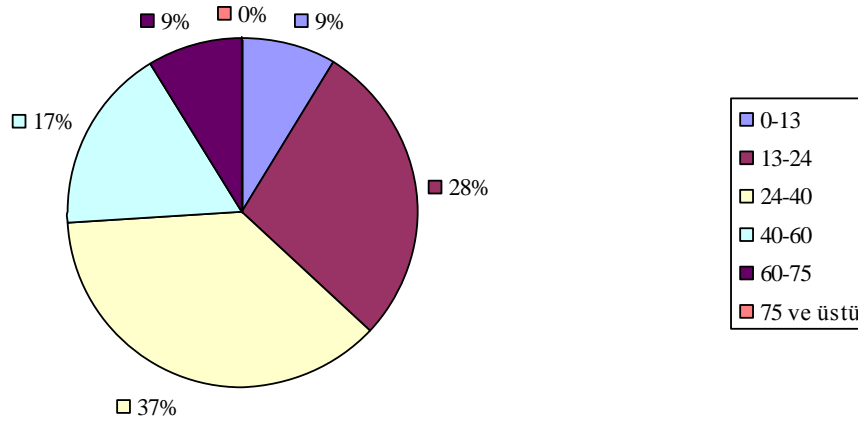
Kullanıcıların % 54'ü kadın, % 46'sı ise erkeklerden oluşmaktadır (Şekil 4.13).

Şekil 4.13: Kullanıcıların Cinsiyet Durumu

4.2.1.2. Kullanıcıların Yaş Grubu Sınıflandırması

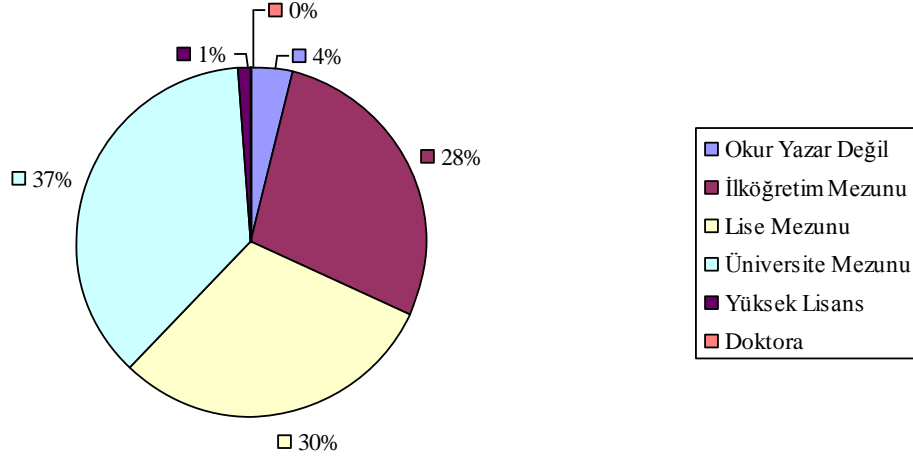
Ankete katılan kullanıcıların % 37'si 24–40, % 28'i 13–24, % 17'si 40–60, % 9'u 0–13, % 9'u ise 60–75 yaş grubu sınıfından oluşmaktadır. Bu sonuçlar ile ankete katılan kişilerin çoğunluğunun 24–40 yaş grubundan oluştuğunu görmekteyiz. Ankete 75 yaş ve üstü gruptan ise katılımcı olmamıştır (Şekil 4.14).

Şekil 4.14 : Kullanıcıların Yaş Grubu Sınıflandırması

4.2.1.3. Kullanıcıların Eğitim Durumu

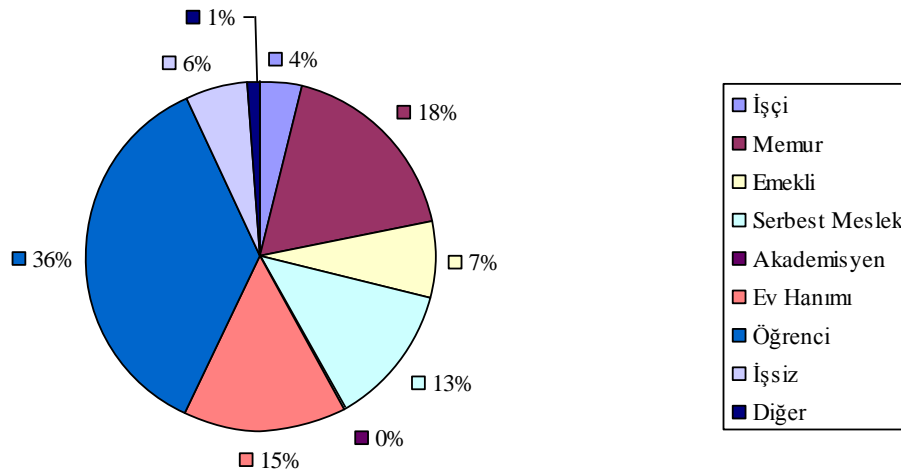
Kullanıcıların eğitim durumu dağılımında; % 37'sinin üniversite mezunu olduğunu, % 30'unun lise, % 28'inin ilköğretim, % 4'ünün okuryazar olmadığını, % 1'inin ise yüksek lisans yaptığını, doktora yapan katılımcının ise olmadığı görüyoruz. Bu sonuçlara göre park kullanıcılarının çoğunluğu üniversite mezunudur (Şekil 4.15).

Şekil 4.15 : Kullanıcıların Eğitim Durumu

4.2.1.4. Kullanıcıların Meslek Durumu

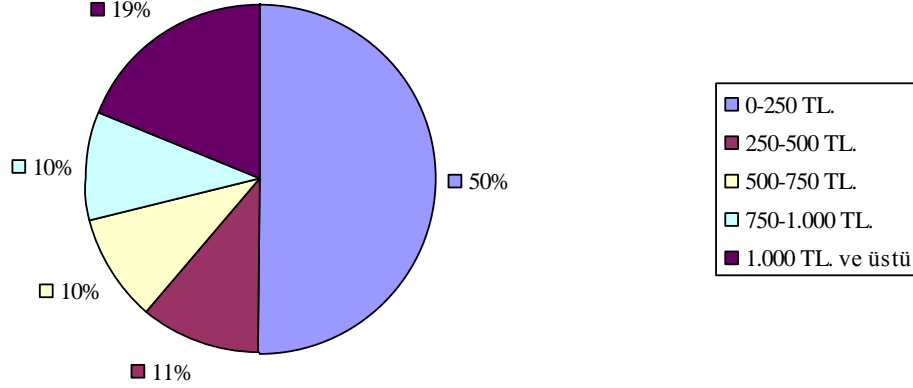
Katılımcıların meslek durumları (Şekil 4.16) değerlendirildiğinde; % 36'sının öğrenci, % 18'inin memur, % 15'inin ev hanımı, % 13'ünün serbest meslek sahibi, % 7'sinin emekli, % 6'sının işsiz, % 4'ünün işçi, % 1'inin ise diğer bir meslek grubundan olduğunu görmekteyiz. Ankete katılan akademisyen olmadığı ve katılımcıların çoğunluğunun öğrenci olduğu saptanmıştır.

Şekil 4.16 : Kullanıcıların Meslek Durumu

4.2.1.5. Kullanıcıların Aylık Ortalama Gelir Durumu

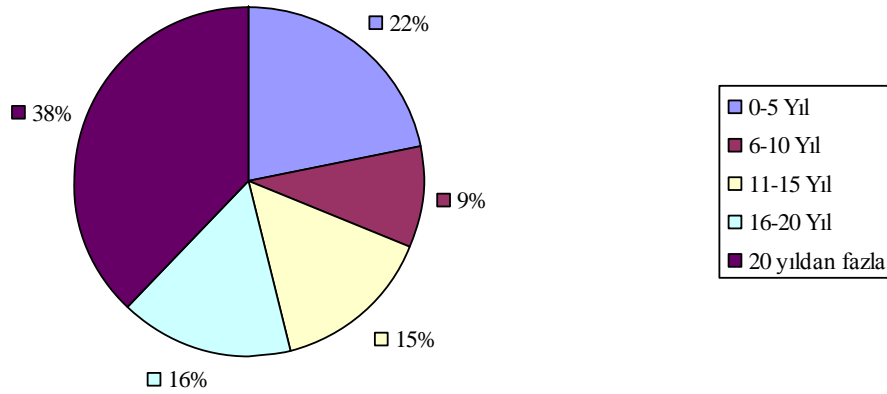
Kullanıcıların aylık ortalama gelir durumlarını (Şekil 4.17) incelediğimizde; % 50'sinin 0 – 250 TL., % 19'unun 1.000 TL. ve üstü, % 11'inin 250 – 500 TL., % 10'unun 500 – 750 TL., % 10'unun ise 750 – 1.000 TL. aylık ortalama gelire sahip oldukları saptanmıştır.

Şekil 4.17 : Kullanıcıların Aylık Ortalama Gelir Durumu

4.2.1.6. Kullanıcıların Antakya'da İkamet Etme Süreleri

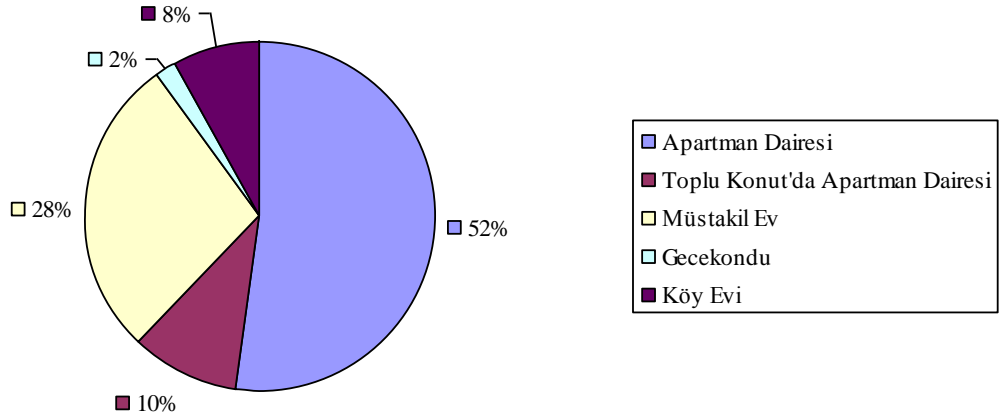
Ankete katılan kullanıcıların % 38 ile çoğunluğu 20 yıldan fazla süredir Antakya'da ikamet etmektedir. % 22'si 0-5 yıldır, % 16'sı 16-20 yıldır, % 15'i 11-15 yıldır, % 9'u ise 6-10 yıldır Antakya'da ikamet etmektedir (Şekil 4.18).

Şekil 4.18 : Kullanıcıların Antakya'da İkamet Etme Süreleri

4.2.1.7. Kullanıcıların Konut Tipleri

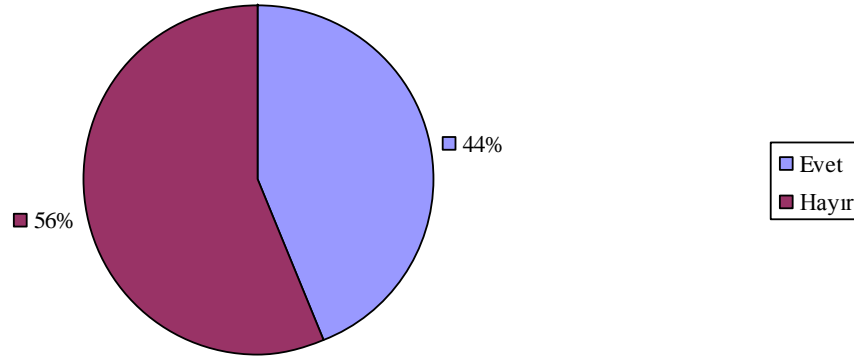
Ankete katılan kullanıcıların % 52'si ile çoğunluğu apartman dairesinde, % 28'i müstakil evde, % 10'u toplu konutlarda bulunan apartman dairesinde, % 8'i köy evinde % 2'si ise gecekonduda, ikamet etmektedir (Şekil 4.19).

Şekil 4.19 : Kullanıcıların Konut Tipleri

4.2.1.8. Kullanıcıların İkamet Ettikleri Bölgedeki Park Durumu

Ankete katılan kullanıcıların ikamet ettikleri bölgedeki park durumu incelendiğinde % 56'sı oturdukları bölgede park olmadığını, % 44'ü ise oturduğu bölgede park olduğunu söylemiştir (Şekil 4.20).

Şekil 4.20 : Kullanıcıların İkamet Ettikleri Bölgedeki Park Durumu

4.2.1.9. Kullanıcıların Sosyo – Ekonomik Yapılarına İlişkin Değerlendirme

Kullanıcıların çoğunluğu eşit ağırlıklı yetişkin kadın ve erkeklerden oluşmaktadır. Üniversite öğrencisi olan katılımcılardan 20 kişi anket formlarında üniversite mezunu olduklarını belirtmişlerdir. Bu durumdan dolayı çoğunluğu lise mezunu öğrenciler oluşturmaktadır. Gelir durumu öğrencilerin çoğunluğundan dolayı aylık 0 – 250 TL. olarak gözükmektedir. Kullanıcıların çoğunluğu 20 yıldan fazla süredir Antakya'da ikamet etmekte ve genellikle apartman dairesinde oturmaktadırlar. İkamet ettikleri bölgede park olan kullanıcılar ile olmayanların sayıları birbirine yakındır.

Araştırmaya katılan kullanıcıların sosyo – ekonomik yapılarının dağılımını bir arada görmek istersek şu tablo (Tablo 4.8) ortaya çıkmaktadır.

Tablo 4.8 : Kullanıcıların Sosyo – Ekonomik Yapılarına Göre Dağılımı

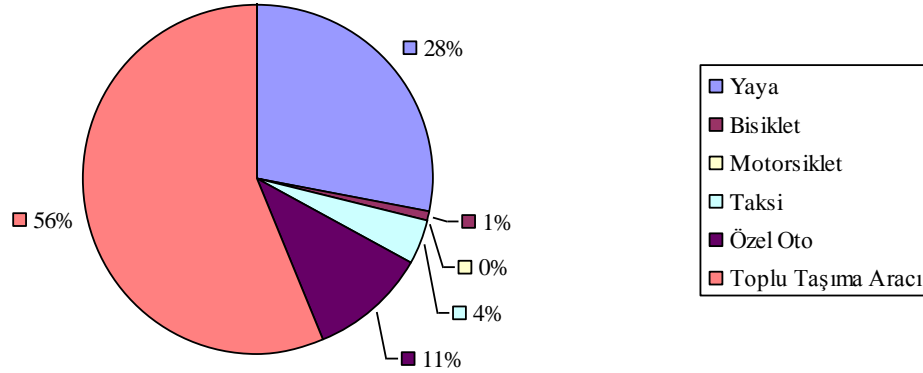
SOSYO-EKONOMİK YAPI		KİŞİ SAYISI VEYA YÜZDE (%)
CİNSİYET	Kadın	46
	Erkek	54
YAŞ GRUBU	0-13	9
	13-24	28
	24-40	37
	40-60	17
	60-75	9
	75 ve üstü	0
EĞİTİM DURUMU	Okur Yazar Değil	4
	İlköğretim Mezunu	28
	Lise Mezunu	30
	Üniversite Mezunu	37
	Yüksek Lisans	1
	Doktora	0
MESLEK GRUBU	İşçi	4
	Memur	18
	Emekli	7
	Serbest Meslek	13
	Akademisyen	0
	Ev Hanımı	15
	Öğrenci	36
	İşsiz	6
	Diğer	1
GELİR GRUBU	0-250 TL.	50
	250-500 TL.	11
	500-750 TL.	10
	750-1.000 TL.	10
	1.000 TL. ve üstü	19
ANTAKYA'DA İKAMET ETME SÜRESİ	0-5 Yıl	22
	6-10 Yıl	9
	11-15 Yıl	15
	16-20 Yıl	16
	20 Yıldan Fazla	38
KONUT TİPİ	Apartman Dairesi	52
	Toplu Konut Apartman Dairesi	10
	Müstakil Ev	28
	Gecekondu	2
	Köy Evi	8
İKAMET EDİLEN BÖLGEDEKİ PARK DURUMU	Evet	44
	Hayır	56

4.2.2 Ulaşım Durumu

Bu bölümde kullanıcıların parka ulaşımı ne şekilde gerçekleştirdikleri yakın çevre ile park arasındaki ulaşımın yeterli olup olmadığı ve kullanıcılara göre park ve çevresinde otopark sorunu olup olmadığı ile ilgili bulgular elde edinilmeye çalışılmıştır.

4.2.2.1. Kullanıcıların Parka Ulaşımında Tercih Ettikleri Araç

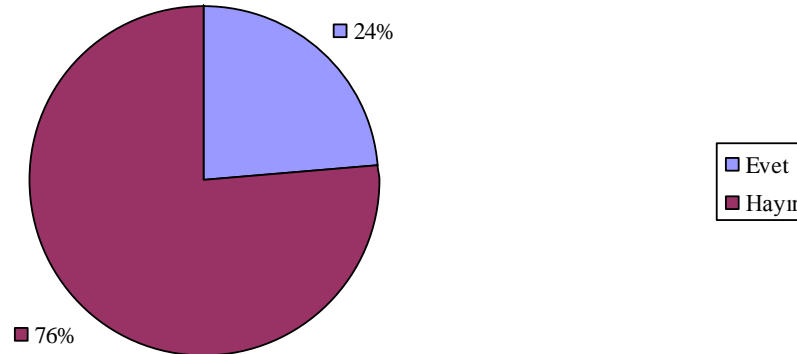
Kullanıcılarının parka ulaşımında tercih ettikleri araçlar (Şekil 4.21) incelendiğinde; % 56 ile çoğunluğun toplu taşıma aracı ile parka geldiğini görmekteyiz. % 28'inin yaya olarak, % 11'inin özel oto ile % 4'ünün taksi ile % 1'inin ise bisiklet ile parka geldiği saptanmıştır. Parka motosiklet ile gelen kullanıcı ise bulunmamaktadır.

Şekil 4.21 : Kullanıcıların Parka Ulaşımında Tercih Ettikleri Araç

4.2.2.2. Kullanıcıların Yakın Çevre İle Park Arasındaki Ulaşım Olanaklarına İlişkin Düşüncesi

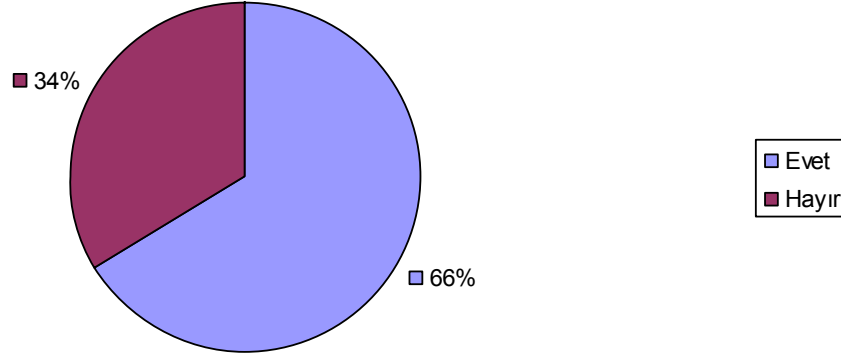
Ankete katılan kullanıcıların yakın çevre ile park arasındaki ulaşım olanaklarına ilişkin memnuniyetleri incelendiğinde; % 76 ile çoğunluğun ulaşım olanaklarını yeterli bulmadığı, % 24'ünün ise yeterli bulduğu saptanmıştır (Şekil 4.22).

Şekil 4.22 : Kullanıcıların Yakın Çevre İle Park Arasındaki Ulaşım Olanaklarına İlişkin Düşüncesi

4.2.2.3. Kullanıcıların Otopark Sorununa İlişkin Düşüncesi

Kullanıcıların % 66'sı ile çoğunluğu park ve çevresinde otopark sorunu olduğunu düşünmekte iken, % 34'ü ise böyle bir sorunun olmadığını düşünmektedir (Şekil 4.23).

Şekil 4.23 : Kullanıcıların Otopark Sorununa İlişkin Düşüncesi

4.2.2.4. Kullanıcıların Ulaşım İlişkin Durumlarının Değerlendirmesi

Kullanıcılar parka genellikle toplu taşıma aracı ile gelmekte ve ulaşım olanaklarını ve otopark alanını yeterli bulmamaktadır. Otoparkın, parkın ihtiyacına cevap verebilecek yeterlikte olması bir çelişki gibi gözükse de, bu durumu çeşitli nedenlerle açıklamak mümkündür. Bu nedenler;

- 1- Park içerisinde veya girişinde yönlendirici levhalar yoktur.
- 2- Kent merkezinde uzun yıllardır otopark sorunu vardır (Park kent merkezindedir).
- 3- Otoparkın kullanıma yeni açılmıştır (Yetersiz bilgilendirme).

Ankete katılan kullanıcıların ulaşım durumuna göre dağılımları incelendiğinde aşağıdaki tablo ortaya çıkmaktadır (Tablo 4.9).

Tablo 4.9 : Kullanıcıların Ulaşım Durumuna Göre Dağılımı

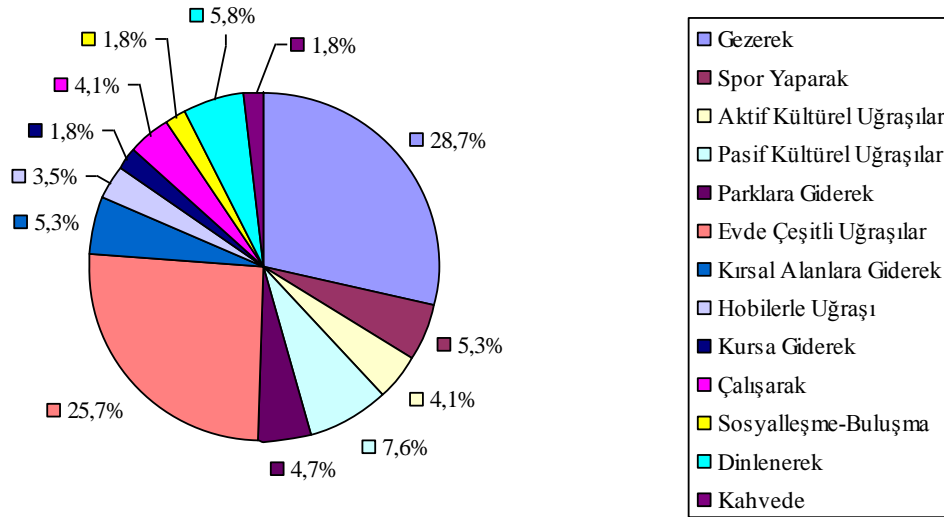
ULAŞIM		KİŞİ SAYISI VEYA YÜZDE (%)
PARKA GELİNEREN ARAÇ	Yaya	28
	Bisiklet	1
	Motosiklet	0
	Taksi	4
	Özel oto	11
	Toplu Taşıma Aracı	56
YAKIN ÇEVRE İLE PARK ARASI ULAŞIMIN YETERLİLİĞİ	Evet	24
	Hayır	76
OTOPARK SORUNU	Evet	66
	Hayır	34

4.2.3. Kullanım Özellikleri

Bu bölümde ankete katılan kullanıcıların hafta sonlarını nasıl değerlendirdikleri, Büyük Antakya Parkı'nı hangi amaçla kullandıkları, parka en çok hangi mevsimlerde, hangi günlerde ve hangi saatlerde geldikleri, parkta geçirdikleri süre, geliş sıklıkları, kiminle geldikleri, neden tercih ettikleri, parkta eksik olduğu düşünülen alanlar, rahatsız oldukları faktörler ve yaya dolaşımı memnuniyetleri analiz edilmiştir.

4.2.3.1. Kullanıcıların Hafta Sonunu Değerlendirme Şekilleri

Kullanıcıların; hafta sonunu değerlendirme şekilleri incelendiğinde (Şekil 4.24) % 28,7'sinin gezerek, % 25,7'sinin evde çeşitli uğraşlarla, % 7,6'sının pasif kültürel uğraşlarla, % 5,8'inin dinlenerek, % 5,3'ünün spor yaparak, % 5,3'ünün kırsal alanlara giderek, % 4,7'sinin parklara giderek, % 4,1'inin çalışarak, % 4,1'inin aktif kültürel uğraşlarla, % 3,5'inin hobileriyle, % 1,8'inin kursa giderek, % 1,8'inin sosyalleşerek veya tanıdıkları ile buluşarak, % 1,8'sinin ise kahvelere giderek hafta sonlarını geçirdikleri saptanmıştır. Bu sonuçlara göre kullanıcıların çoğunluğu hafta sonlarını gezerek veya evde çeşitli uğraşlar ile geçirmektedir.

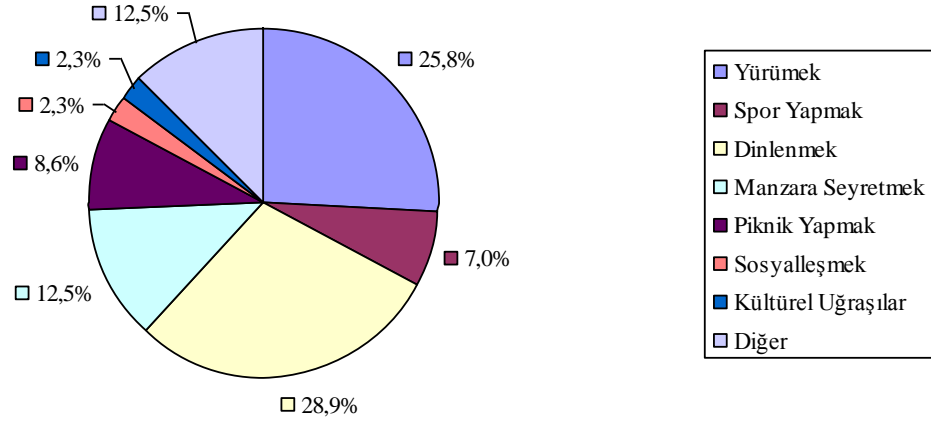

Şekil 4.24 : Kullanıcıların Hafta Sonunu Değerlendirme Şekilleri

4.2.3.2. Kullanıcıların Parkı Kullanım Amaçları

Kullanıcıların parkı kullanım amaçları incelendiğinde; % 28,9'unun dinlenmek % 25,8'inin yürümek, % 12,5'inin manzara seyretmek, % 12,5'inin farklı amaçlar için % 8,6'sının piknik yapmak, % 7'sinin spor yapmak, % 2,3'ünün sosyalleşmek %

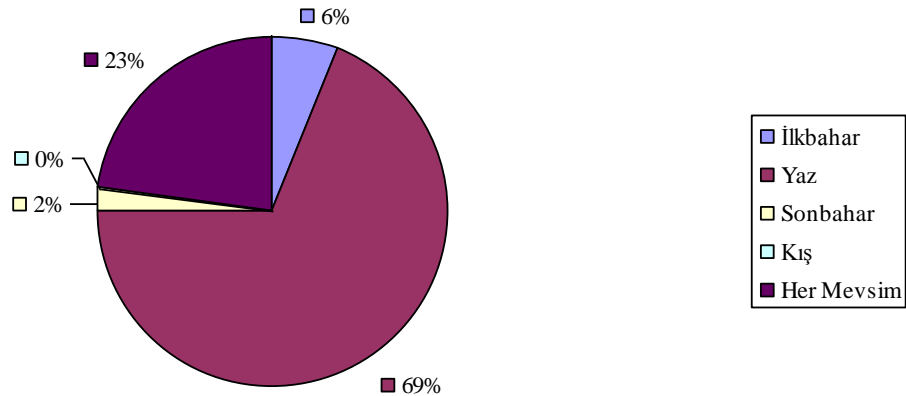
2,3'ünün ise kültürel uğraşlarda bulunmak için parkı kullandıkları saptanmıştır. Kullanıcılar, parkı en çok yürümek ve dinlenmek için kullanmaktadır (Şekil 4.25).

Şekil 4.25 : Kullanıcıların Parkı Kullanım Amaçları

4.2.3.3. Kullanıcıların Parkı Kullandıkları Mevsimler

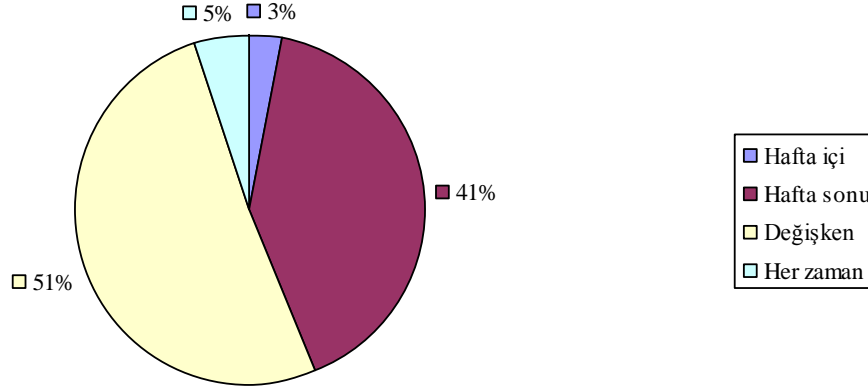
Araştırmaya katılan kullanıcıların parkı hangi mevsimlerde kullandıkları ile ilgili değerlendirmede; % 69 ile çoğunluğun yaz mevsiminde, % 23'ün her mevsim, % 6'sının ilkbahar, % 2'sinin ise sonbaharda parkı kullandıkları saptanmıştır. Sadece kışın parkı kullanan katılımcı yoktur (Şekil 4.26).

Şekil 4.26 : Kullanıcıların Parkı Kullandıkları Mevsimler

4.2.3.4. Kullanıcıların Parkı Kullandıkları Günler

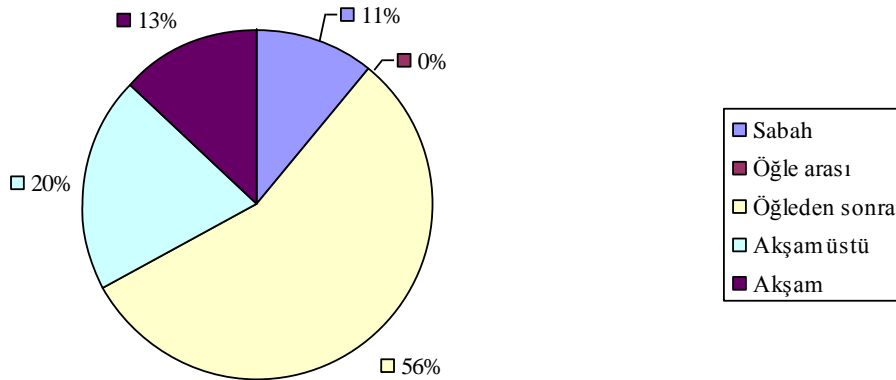
Ankete katılan kullanıcıların parkı haftanın hangi günlerinde kullanmayı tercih ettikleri (Şekil 4.27) değerlendirildiğinde; % 51 ile çoğunluğun parkı değişik zamanlarda kullandıkları saptanmıştır. % 41'i hafta sonu, % 5'i her zaman, % 3'ü ise hafta içi parkı kullanmaktadır.

Şekil 4.27 : Kullanıcıların Parkı Kullandıkları Günler

4.2.3.5. Kullanıcıların Parkı Kullandıkları Saatler

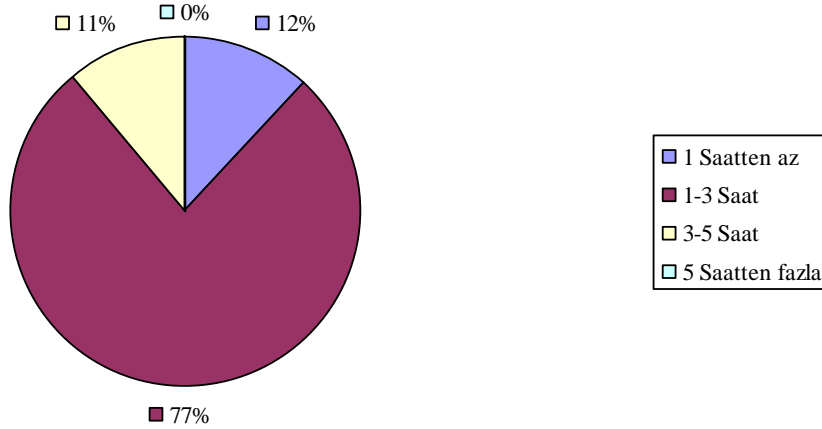
Ankete katılan kullanıcıların parkı günün hangi saatlerinde kullandıkları (Şekil 4.28) incelendiğinde; % 56'sı ile çoğunluğun parkı öğleden sonra, % 20'sinin akşamüstü % 13'ünün ise akşam saatlerinde kullandığı saptanmıştır. Öğle arasında ise kullanım yapılmamaktadır.

Şekil 4.28 : Kullanıcıların Parkı Kullandıkları Saatler

4.2.3.6. Kullanıcıların Parkta Kalış Süreleri

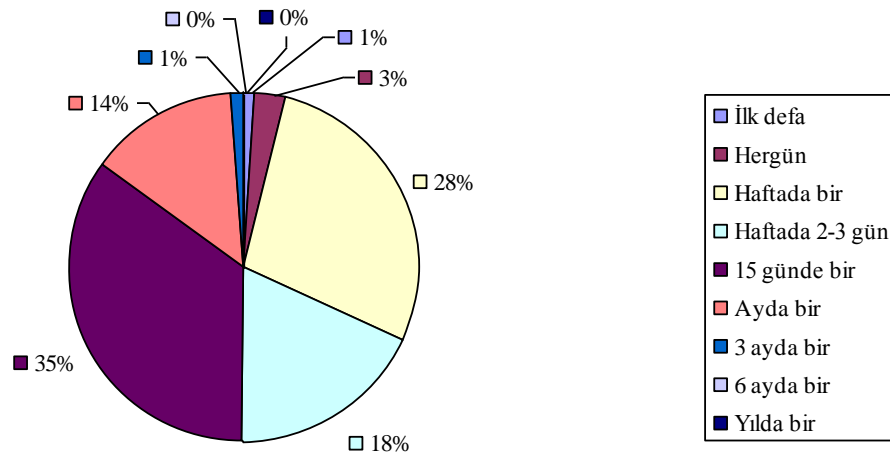
Ankete katılan kullanıcıların parkta geçirdikleri süre incelendiğinde; % 77 ile çoğunluğun 1–3 saat, % 12'sinin 1 saatten az, % 11'inin ise 3–5 saat parkta kaldıkları saptanmıştır. Parkta 5 saatten fazla kalan kullanıcı ise bulunmamaktadır (Şekil 4.29).

Şekil 4.29 : Kullanıcıların Parkta Kalış Süreleri

4.2.3.7. Kullanıcıların Parka Geliş Sıklıkları

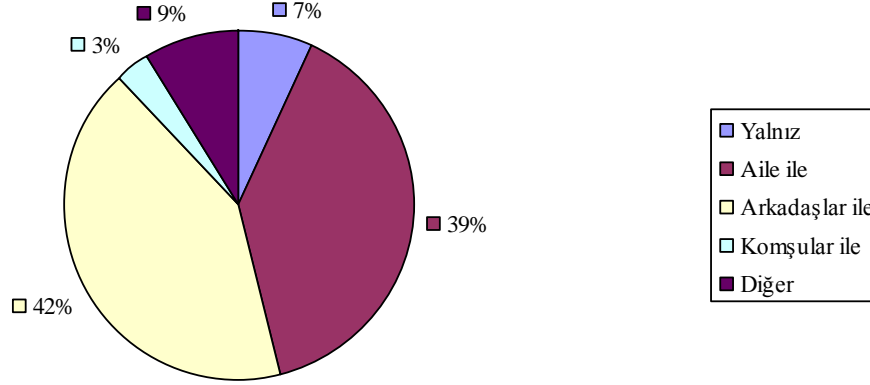
Ankete katılan kullanıcıların parka geliş sıklıklarını değerlendirdiğimizde (Şekil 4.30); % 35'inin 15 günde bir, % 28'inin haftada bir, % 18'inin haftada 2–3 gün, % 14'ünün ayda bir, % 3'ünün her gün, % 1'inin 3 ayda bir, % 1'inin ise ilk defa parkı kullandıkları saptanmıştır. Bu sonuçlara göre park kullanıcılarının çoğunluğu parkı 15 günde bir veya haftada bir kullanmaktadır. Parkı 6 ayda bir veya yılda bir kullanan katılımcı ise yoktur.

Şekil 4.30 : Kullanıcıların Parka Geliş Sıklıkları

4.2.3.8. Kullanıcıların Parka Birlikte Geldikleri Kişiler

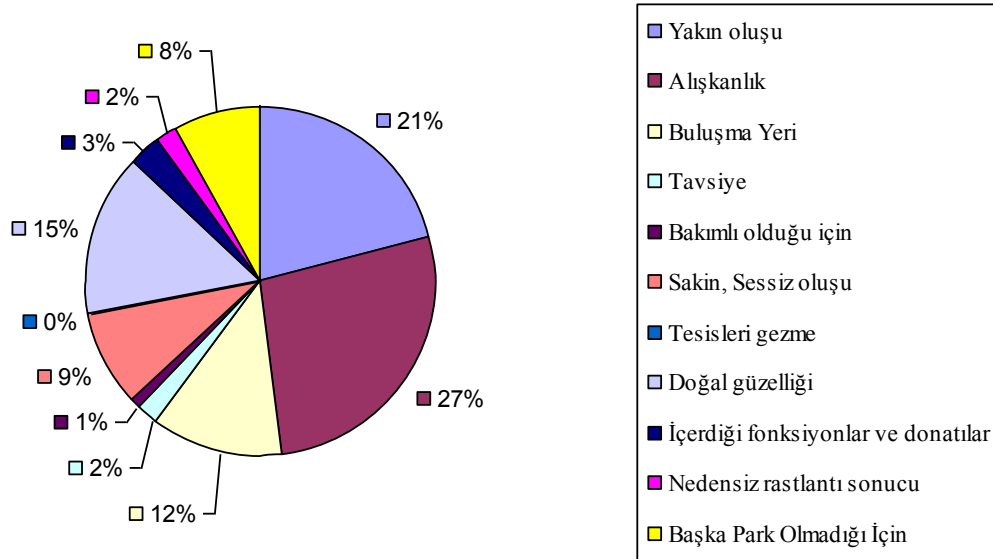
Kullanıcıların parka geldikleri kişileri değerlendirdiğimizde (Şekil 4.31), % 42'sinin arkadaşları,% 39'unun ailesi, % 9'uunun diğer kişiler, % 7'sinin yalnız,% 3'ünün ise komşuları ile birlikte parka geldiğini görmekteyiz.

Şekil 4.31 : Kullanıcıların Parka Birlikte Geldikleri Kişiler

4.2.3.9. Kullanıcıların Büyük Antakya Parkı'nı Tercih Etme Nedenleri

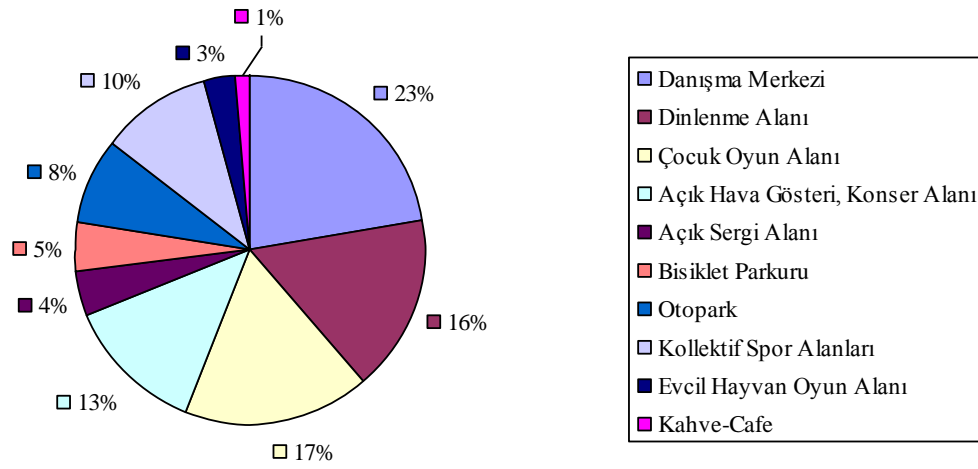
Parkın tercih edilme nedenleri (Şekil 4.32) incelendiğinde, % 27'sinin alışkanlık % 21'inin yakın olması, % 15'inin parkın doğal güzelliği, % 12'sinin buluşma yeri olması, % 9'unun sakin ve sessiz olması, % 8'inin bu özelliklerde gidecek başka park olmaması, % 3'ünün içerdiği fonksiyon ve donatılar, % 2'sinin tavsiye, % 2'sinin nedensiz rastlantı sonucu, % 2'sinin ise bakımlı olması nedeniyle parkı tercih ettikleri saptanmıştır. Kullanıcıların hiçbiri tesisleri gezme nedeniyle parkı tercih etmemiştir.

Şekil 4.32 : Kullanıcıların Büyük Antakya Parkı'nı Tercih Etme Nedenleri

4.2.3.10. Kullanıcıların Parkta Eksik Buldukları Alanlar

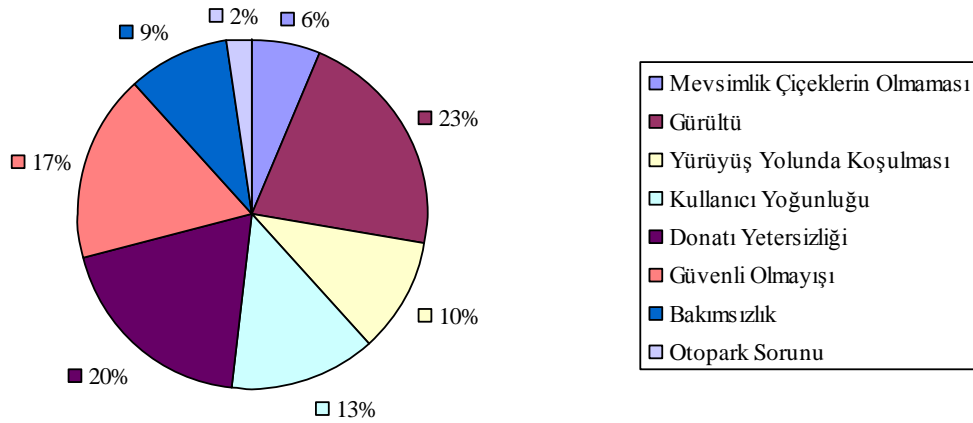
Kullanıcıların parkta eksik buldukları alanlara ilişkin durumunu (Şekil 4.33) incelediğimizde; % 23'ünün danışma merkezini, % 17'sinin çocuk oyun alanlarını, % 16'sının dinlenme alanlarını, % 13'ünün açık hava gösteri ve konser alanlarını, % 10'unun kolektif spor alanlarını, % 8'inin otopark alanını, % 5'inin bisiklet parkurunu, % 4'ünün açık sergi alanını, % 3'ünün evcil hayvan oyun alanını, % 1'inin ise kahve-cafe alanlarını eksik buldukları saptanmıştır. Parkta eksik olduğu en çok düşünülen alanın danışma merkezi olduğu görülmektedir.

Şekil 4.33 : Kullanıcıların Parkta Eksik Buldukları Alanlar

4.2.3.11. Kullanıcıların Parkta Rahatsız Olduğu Faktörler

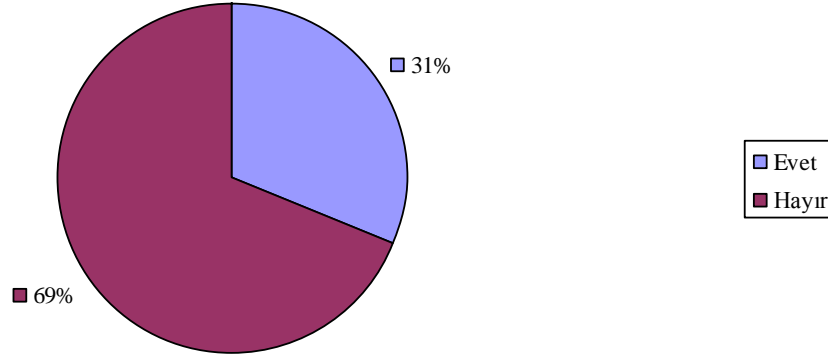
Kullanıcıların % 23'ü gürültüden, % 20'si donatı yetersizliğinden, % 17'si güvenli olmayışından, % 13'ü kalabalıktan, % 10'u yürüyüş yolunda koşulmasından, % 9'u bakımsızlıktan, % 6'sı mevsimlik çiçeklerin olmamasından, % 2'si ise otopark sorunundan rahatsız olmaktadır (Şekil 4.34).

Şekil 4.34 : Kullanıcıların Parkta Rahatsız Olduğu Faktörler

4.2.3.12. Kullanıcıların Parktaki Yaya Dolaşımına İlişkin Düşüncesi

Kullanıcıların % 69'u ile çoğunluğun parkta yaya dolaşımını rahat sağlayamadığı % 31'inin ise parktaki yaya dolaşımını rahat sağladıkları saptanmıştır (Şekil 4.35).

Şekil 4.35 : Kullanıcıların Parktaki Yaya Dolaşımına İlişkin Düşüncesi

4.2.3.13. Kullanım Özelliklerinin Değerlendirilmesi

Kullanım özelliklerini değerlendirmeden önce kullanım özelliklerine göre dağılımları bir bütün olarak görmek istersek aşağıdaki tablo (Tablo 4.10) ortaya çıkmaktadır.

Tablo 4.10 : Kullanıcıların Kullanım Özelliklerine Göre Dağılımı

KULLANIM ÖZELLİKLERİ		KİŞİ SAYISI	YÜZDE (%)
HAFTA SONU DEĞERLENDİRME ŞEKLİ	Gezerek	49	28,7
	Spor Yaparak	9	5,3
	Aktif Kültürel Uğraşlar	7	4,1
	Pasif Kültürel Uğraşlar	13	7,6
	Parklara Giderek	8	4,7
	Evde Çeşitli Uğraşlar	44	25,7
	Kırsal Alanlara Giderek	9	5,3
	Hobilerle Uğraşı	6	3,5
	Kursa Giderek	3	1,8
	Çalışarak (İş veya Ders)	7	4,1
	Sosyalleşme-Buluşma	3	1,8
	Dinlenerek	10	5,8
	Kahvede	3	1,8
PARKIN KULLANIM AMACI	Yürümek	33	25,8
	Spor Yapmak	9	7
	Dinlenmek	37	28,9
	Manzara Seyretmek	16	12,5
	Piknik Yapmak	11	8,6
	Sosyalleşme – İnsan Tanıma	3	2,3
	Kültürel Uğraşlar	3	2,3
	Diğer Amaçlar	16	12,5

KULLANIM ÖZELLİKLERİ		KİŞİ SAYISI	YÜZDE (%)
PARKIN KULLANILDIĞI MEVSİMLER	İlkbahar	6	6
	Yaz	69	69
	Sonbahar	2	2
	Kış	0	0
	Her Mevsim	23	23
PARKIN KULLANILDIĞI GÜNLER	Hafta İçi	3	3
	Hafta Sonu	41	41
	Değişken	51	51
	Her zaman	5	5
PARKIN KULLANILDIĞI SAATLER	Sabah	11	11
	Öğle Arası	0	0
	Öğleden Sonra	56	56
	Akşam Üstü	20	20
	Akşam	13	13
PARKIN GEÇİRİLEN SÜRE	1 Saatten Az	12	12
	1-3 Saat	77	77
	3-5 Saat	11	11
	5 Saatten Fazla	0	0
PARKA GELİŞ SIKLIĞI	İlk Defa	1	1
	Her gün	3	3
	Haftada Bir	28	28
	Haftada 2-3 Gün	18	18
	15 Günde Bir	35	35
	Ayda Bir	14	14
	3 Ayda Bir	1	1
	6 Ayda Bir	0	0
Yılda Bir	0	0	
PARKA BİRLİKTE GELİNE KİŞİ	Yalnız	7	7
	Aile İle	39	39
	Arkadaşlar İle	42	42
	Komşular İle	3	3
	Diğer	9	9
PARKIN TERCİH EDİLME NEDENİ	Yakın Oluşu	21	21
	Alışkanlık	27	27
	Buluşma Yeri Olması	12	12
	Tavsiye	2	2
	Bakımlı Olması	1	1
	Sakin ve Sessiz Olması	9	9
	Tesisleri Gezme	0	0
	Doğal Güzelliği	15	15
	İçerdiği Fonksiyon Ve Donatılar	3	3
	Nedensiz, rastlantı sonucu	2	2
Bu Özelliklerde Başka Park Olmaması	8	8	

KULLANIM ÖZELLİKLERİ		KİŞİ SAYISI	YÜZDE (%)
PARKIN YETERSİZ KULLANIM ALANLARI	Danışma Merkezi	50	23
	Dinlenme Alanı	36	16
	Çocuk Oyun Alanı	38	17
	Açık Hava Gösteri, Konser Alanı	29	13
	Açık Sergi Alanı	9	4
	Bisiklet Parkuru	10	5
	Otopark	18	8
	Kolektif Spor Alanları	23	10
	Evcil Hayvan Oyun Alanı	6	3
	Kahve – Cafe	3	1
PARKTA RAHATSIZ OLUNAN FAKTÖRLER	Mevsimlik Çiçeklerin Olmaması	11	6
	Gürültü	37	23
	Yürüyüş Yolunda Koşulması	18	10
	Kullanıcı Yoğunluğu (kalabalık)	23	13
	Donatı Yetersizliği	33	20
	Güvenli Olmayışı	30	17
	Bakımsız Oluşu	16	9
	Otopark Sorunu	4	2
PARKTAKİ YAYA DOLAŞIMININ RAHATLIĞI	Evet	31	31
	Hayır	69	69

Kullanıcıların kullanım özelliklerini değerlendirdiğimizde, hafta sonlarını parklara giderek değerlendirmediklerini görmekteyiz. Büyük Antakya Parkı genellikle dinlenmek ve yürümek için kullanılmaktadır. Parkta bulunan yetişkin ağaçlar sayesinde gölgelik bir alan olduğundan park yaz aylarında ve daha çok öğleden sonraları yoğun olarak kullanılmaktadır, kullanım günleri ise genellikle değişkenlik göstermekle birlikte hafta sonları diğer günlerden daha çok kullanılmaktadır. Kullanıcılar genellikle parka 15 günde 1 aileleri veya arkadaşları ile birlikte gelmekte ve geldiklerinde 1–3 saat arası kalmaktadırlar. Park kent merkezinde olduğundan, kullanıcılar parkı yakın oluşu ve alışkanlık nedenlerinden tercih etmektedir. Parkta eksik olduğu düşünülen en önemli alan danışma merkezi, en rahatsız edici faktör ise gürültüdür. Kullanıcılar donatıların yetersizliğinin ve parkın güvenli olmayışının diğer rahatsızlık verici faktörler olduğunu düşünmektedir. Ayrıca kullanıcılar yaya dolaşımını rahat sağlayamamaktadırlar.

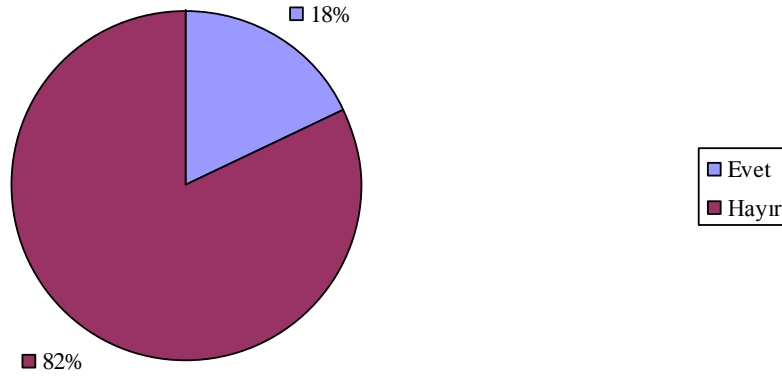
Bu veriler ışığında Büyük Antakya Parkı'nın rekreasyonel planlama yönünden yetersiz kaldığını, ayrıca kent parkı kalite ölçütlerinde olmadığını görmekteyiz.

4.2.4. Donatılar

Bu bölümde; kullanıcıların parktaki donatı elemanlarını yeterli bulup bulmadıkları ve eksik olduğunu düşündükleri donatı elemanları tespit edilmeye çalışılmıştır.

4.2.4.1. Kullanıcıların Parktaki Donatı Elemanlarına İlişkin Memnuniyeti

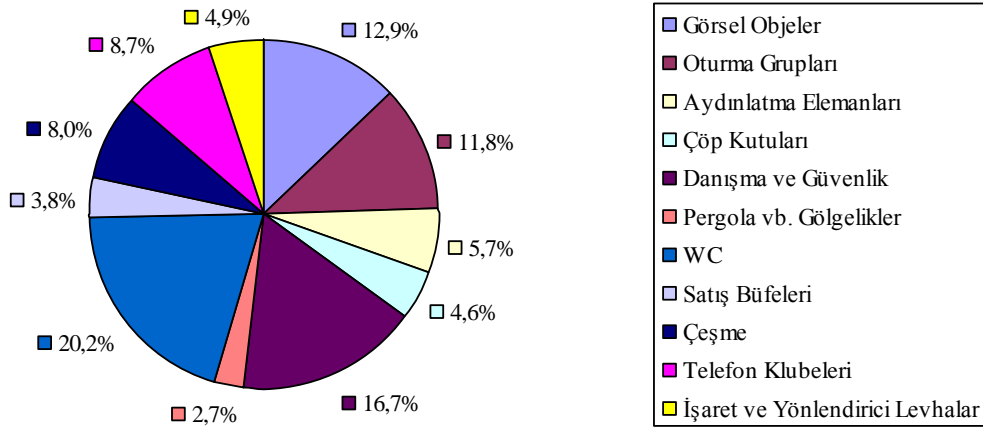
Kullanıcıların, % 82'si parkta yeterince donatı elemanı olmadığını düşünmekte iken % 18'i ise donatı elemanlarının yeterli olduğunu düşünmektedir (Şekil 4.36).

Şekil 4.36 : Kullanıcıların Parktaki Donatı Elemanlarına İlişkin Memnuniyeti

4.2.4.2. Kullanıcıların Parkta Eksik Buldukları Donatı Elemanları

Katılımcıların; % 20,2'si Wc'nin, % 16,7'si danışma ve güvenliğin, % 12,9'u görsel objelerin, % 11,8'i oturma gruplarının, % 8,7'ü telefon kulübelerinin, % 8'i çeşmelerin % 5,7'si aydınlatma elemanlarının, % 4,9'u yol işareti ve yönlendirici levhaların % 4,6'sı çöp kutularının, % 3,8'i satış büfelerinin, % 2,7'si ise pergola vb. gölgeliklerin eksik olduğunu düşünmektedir. Bu duruma göre parkta eksik olduğu düşünülen donatıların başında WC gelmektedir (Şekil 4.37).

Şekil 4.37 : Kullanıcıların Parkta Eksik Buldukları Donatı Elemanları

4.2.4.3. Kullanıcıların Donatılara İlişkin Düşüncelerinin Değerlendirilmesi

Kullanıcıların parkın donatı elemanlarını yeterli bulmadığı verilerden anlaşılacakla birlikte eksikliğini en çok duydukları donatı elemanının WC olduğu saptanmıştır. Kullanıcıların yarıya yakını parkta eksik buldukları diğer bir donatımın danışma ve güvenliğe ilişkin olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca 30 kişiden fazla iki grup kullanıcı ise görsel objeler ve oturma gruplarını eksik bulmaktadır. Donatı elemanlarına ilişkin düşünce dağılımlarını aşağıdaki tabloda (Tablo 4.11) birarada görmekteyiz.

Tablo 4.11 : Kullanıcıların Donatı Elemanlarına İlişkin Düşünce Dağılımı

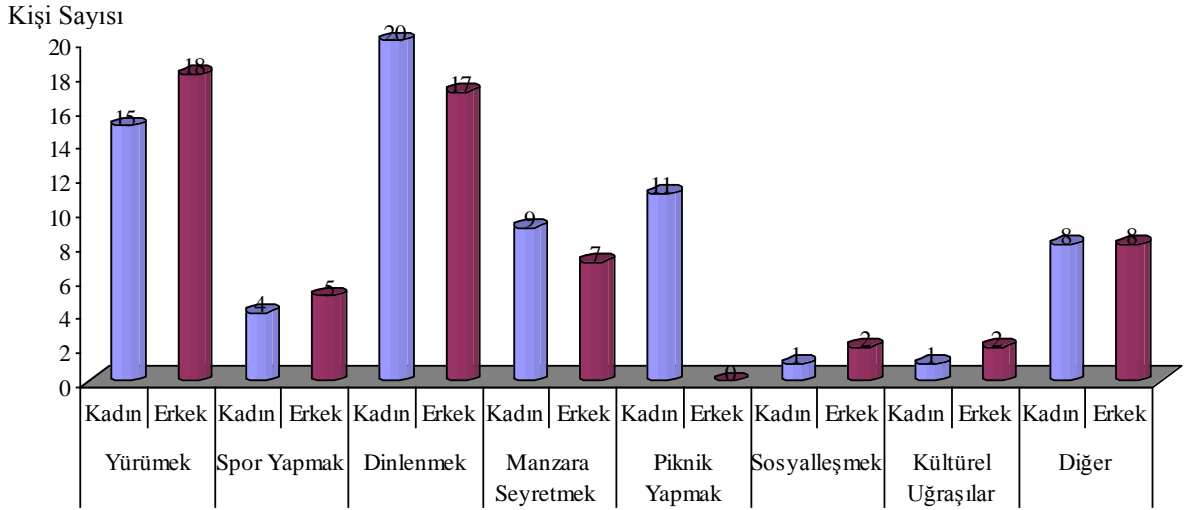
DONATILAR		KİŞİ SAYISI	YÜZDE (%)
DONATI ELEMANLARININ YETERLİLİĞİ	Evet	18	18
	Hayır	82	82
EKSİK BULUNAN DONATI ELEMANLARI	Görsel Objeler	34	12,9
	Oturma Grupları	31	11,8
	Aydınlatma Elemanları	15	5,7
	Çöp Kutuları	12	4,6
	Danışma ve Güvenlik	44	16,7
	Pergola vb. Gölgelekler	7	2,7
	WC	53	20,2
	Satış Büfeleri	10	3,8
	Çeşme	21	8
	Telefon Kulübeleri	23	8,7
	İşaret ve Yönlendirici Levhalar	13	4,9

4.2.5. Anket Verileri Arasındaki İlişkiler

Bu bölümde; bulgular arasındaki ilişkiler üzerinde durulmuş, kullanıcıların demografik durumlarının kullanım özellikleri ile olan anlamlı ilişkileri yanında bazı kullanım özellikleri ile farklı kullanım özellikleri de ilişkilendirilmiş çalışmanın sonucuna etki edenler hazırlık aşamasında seçilerek içeriğe eklenmiştir.

4.2.5.1. Cinsiyet – Parkın Kullanım Amacı İlişkisi

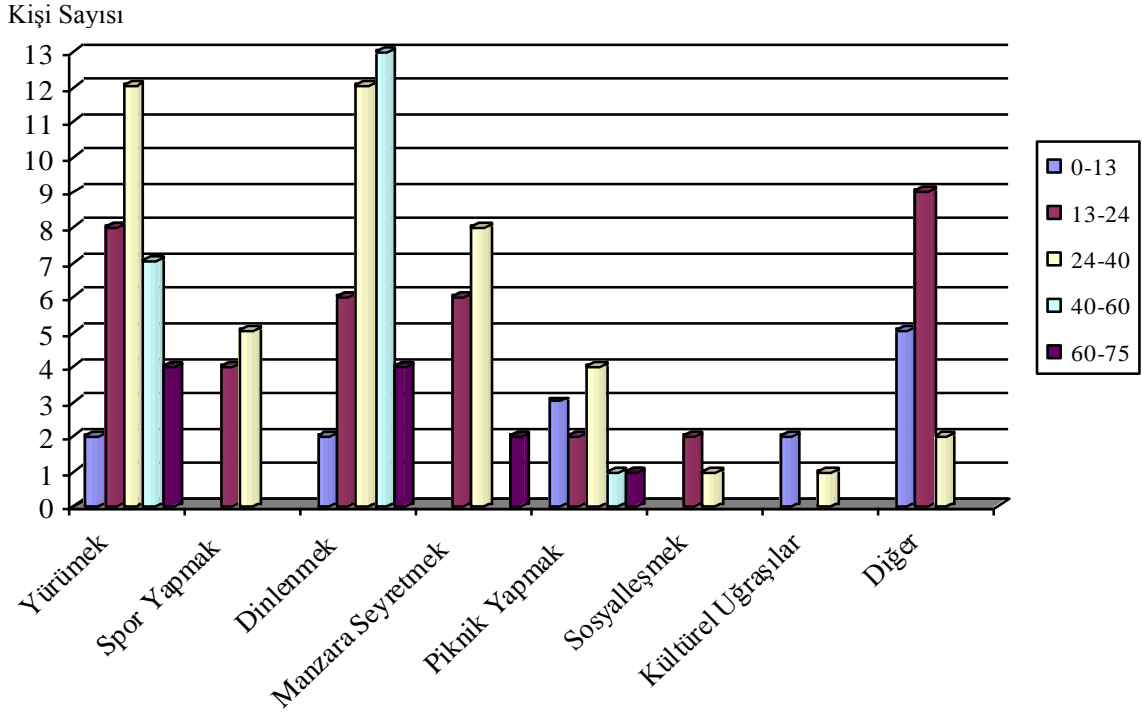
Kullanıcıların cinsiyetlerine göre parkın kullanım amacı (Şekil 4.38) ilişkilendirildiğinde; en belirgin sonuç 11 kadının parkı piknik yapmak amacı ile kullandığı, erkeklerin ise hiçbirinin bu amaçla kullanım yapmadığıdır. Kadınlar parkı genelde yürümek, erkekler ise dinlenmek için kullanmaktadır.

Şekil 4.38 : Cinsiyet – Parkın Kullanım Amacı İlişkisi

4.2.5.2. Yaş – Parkın Kullanım Amacı İlişkisi

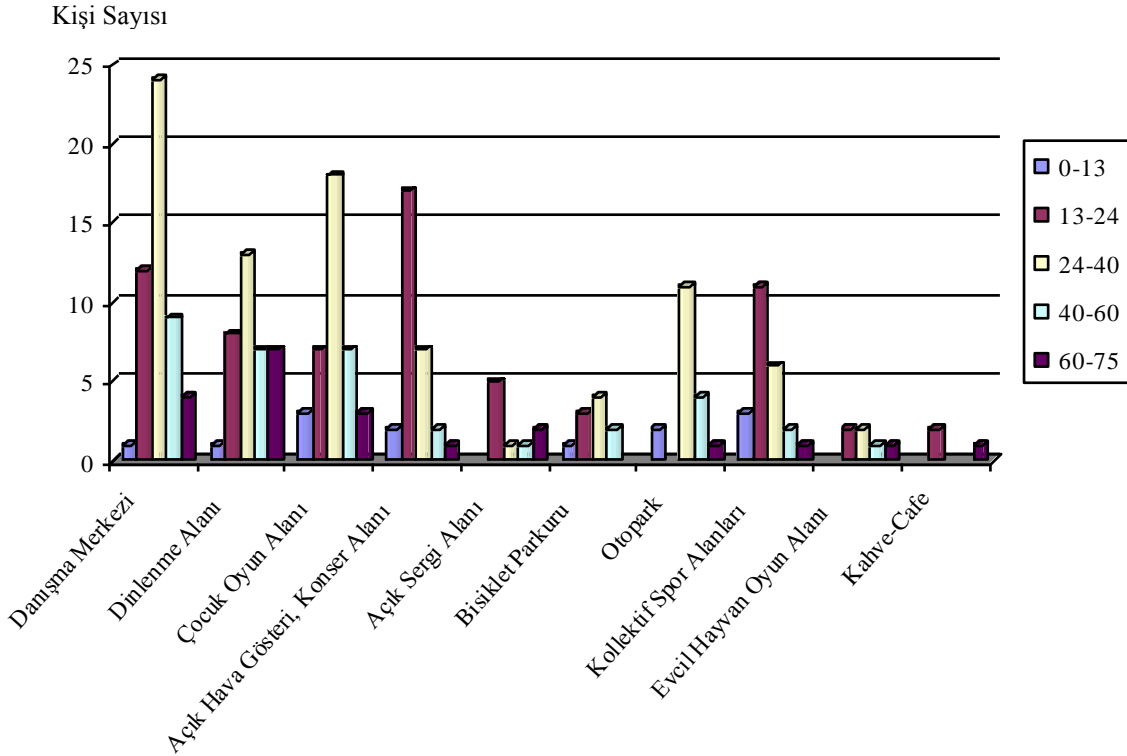
Katılımcıların yaşlarına göre parkı kullanım amacı ilişkisine (Şekil 4.39) bakıldığında parkı spor yapmak ve sosyalleşmek amacı ile sadece genç ve yetişkin katılımcıların kullandığını, manzara seyretmek amacı ile çocukların ve orta yaşlıların kullanım yapmadığını görüyoruz. Diğer yandan parkı, dinlenmek için en çok orta yaşlılar, sosyalleşmek ve diğer amaçlar için ise en çok gençler kullanmaktadır.

Şekil 4.39 : Yaş – Parkın Kullanım Amacı İlişkisi

4.2.5.3. Yaş – Parkta Eksik Olduğu Düşünülen Alan İlişkisi

Katılımcıların yaş gruplarına göre parkta eksik olduğu düşünülen alan ilişkisine (Şekil 4.40) baktığımızda çocukların açık hava sergi alanı, evcil hayvan oyun alanı ve kahve-cafe gibi alanların eksikliğini düşünmediklerini, eksikliğini en çok düşündükleri alanların çocuk oyun alanları ve kolektif spor alanları olduğunu görüyoruz. Gençlerin ise otopark eksikliğini düşünmediklerini, eksikliğini en çok düşündükleri alanların açık hava gösteri – konser alanı, danışma merkezi ve kolektif spor alanları olduğunu görmekteyiz. Tüm yaş grupları içinde açık sergi alanının eksikliğini de en çok gençler düşünmektedir. Yaşlıların eksikliğini en çok düşündükleri alan dinlenme alanları olmakla birlikte, bisiklet parkuru eksikliğini düşünmemektedirler. Kahve-cafe alanlarının eksikliğini ise sadece gençler ve yaşlılar düşünmektedir. Yetişkinler ise en çok danışma merkezinin eksikliğini duymaktadır.

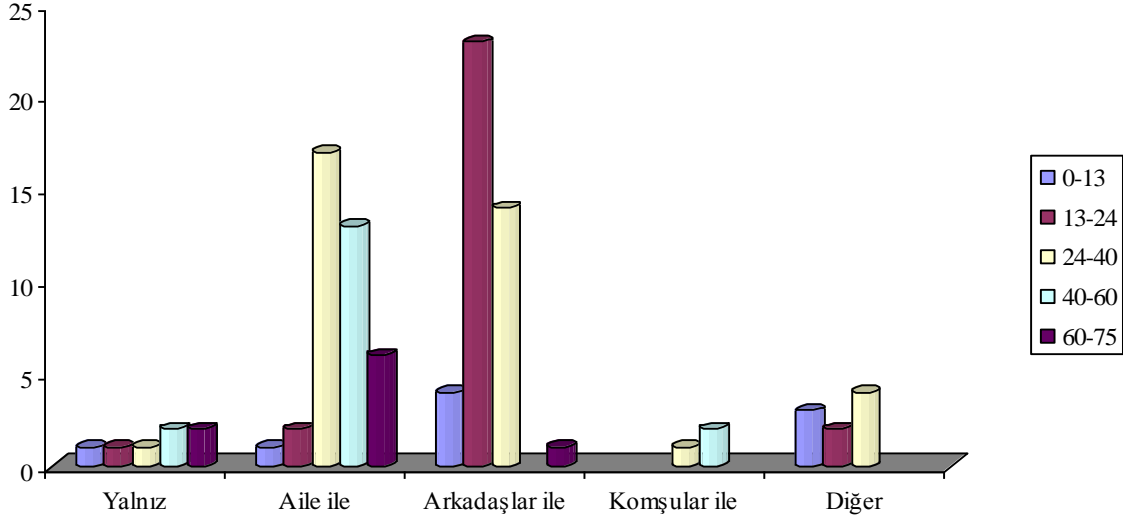
Şekil 4.40 : Yaş – Parkta Eksik Olduğu Düşünülen Alan İlişkisi

4.2.5.4. Yaş – Parka Birlikte Gelinen Kişi İlişkisi

Katılımcıların yaş gruplarına göre parka birlikte geldikleri kişi ilişkisine (Şekil 4.41) baktığımızda yetişkin ve orta yaşlıların genelde aileleri ile geldiğini, çocuk ve gençlerin ise genellikle arkadaşları ile parka geldikleri gözükmemektedir. Orta yaşlı gruptan hiç kimsenin arkadaşları ile ve diğer kişiler ile gelmediği, yaşlıların ise komşuları veya

diğer kişiler ile parka gelmedikleri, en çok aileleri ile parka geldikleri saptanmıştır. Komşuları ile parka gelenler ise sadece yetişkin ve orta yaşlı gruptur.

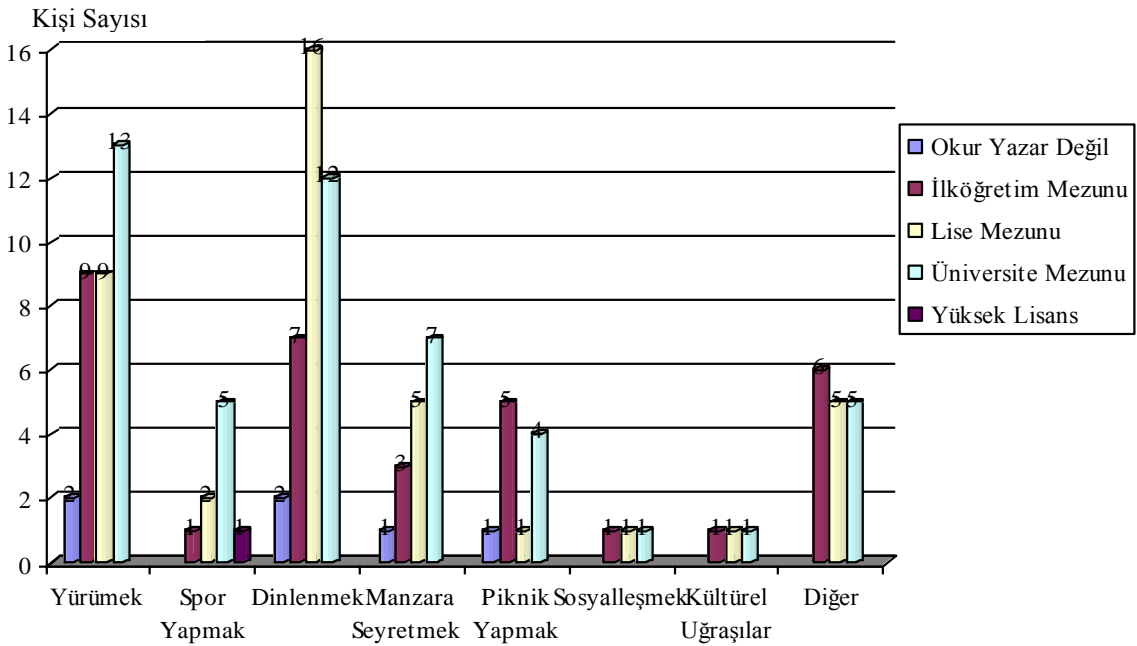
Kişi Sayısı

Şekil 4.41 : Yaş – Parka Birlikte Geline Kişi İlişkisi

4.2.5.5. Eğitim Durumu – Parkın Kullanım Amacı İlişkisi

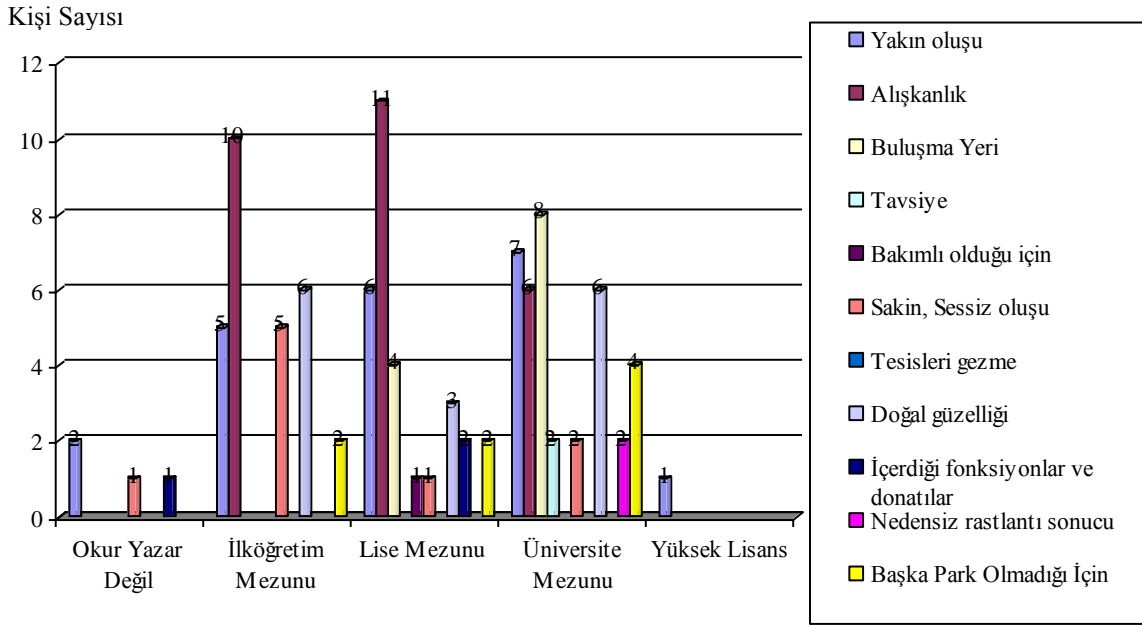
Katılımcıların eğitim durumuna göre parkı kullanım amaçları ilişkisini (Şekil 4.42) değerlendirdiğimizde en belirgin sonuç parkı piknik yapmak ve diğer amaçlar için kullananların genelde ilköğretim mezunu olduğudur. Okuryazar olmayan kullanıcılar parkı spor yapmak, sosyalleşmek ve kültürel uğraşlar için kullanmamaktadır.

Şekil 4.42 : Eğitim Durumu – Parkın Kullanım Amacı İlişkisi

4.2.5.6. Eğitim Durumu – Parkı Tercih Etme Nedeni İlişkisi

Katılımcıların eğitim durumuna göre parkı tercih etme nedenleri ilişkisi (Şekil 4.43) değerlendirildiğinde ilköğretim ve lise mezunlarının parkı tercih etme nedenlerinin başında alışkanlık gelmektedir. Üniversite mezunları ise parkı en çok buluşma yeri olduğu için tercih etmektedir. Sadece lise ve üniversite mezunları parkı buluşma yeri olarak kullanmaktadır.

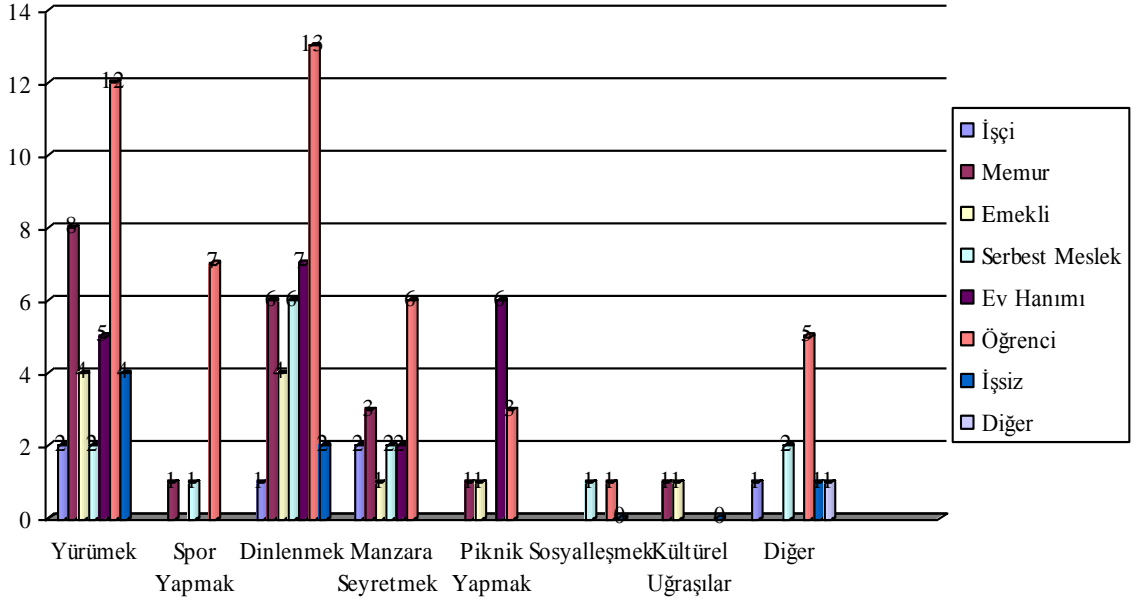

Şekil 4.43 : Eğitim Durumu – Parkı Tercih Etme Nedeni İlişkisi

4.2.5.7. Meslek – Parkın Kullanım Amacı İlişkisi

Katılımcıların mesleğine göre parkın kullanım amacı ilişkisine (Şekil 4.44) baktığımızda; işçilerin parkı sadece yürümek, dinlenmek, manzara seyretmek ve diğer amaçlar için kullandıkları, memurların parkı genellikle yürümek ve dinlenmek için kullandıkları, sosyalleşmek ve diğer amaçlar için kullanmadıkları ortaya çıkmıştır. Emeklilerin de parkı genellikle yürümek ve dinlenmek için kullandıkları, spor yapmak, sosyalleşmek ve diğer amaçları için kullanmadıkları, serbest meslek sahiplerinin parkı genellikle dinlenmek için kullandıkları, piknik yapmak ve kültürel uğraşılarda bulunmak için kullanmadıkları saptanmıştır. Ev hanımları parkı genellikle piknik yapmak için kullanmakta, spor yapmak, sosyalleşmek, kültürel ve diğer amaçlar için ise kullanmamaktadırlar. Öğrenciler parkı genellikle yürümek ve dinlenmek için kullanmakta kültürel uğraşılar için kullanmamaktadırlar. İşsizler parkı genellikle diğer amaçlar için kullanmaktadır.

Kişi Sayısı

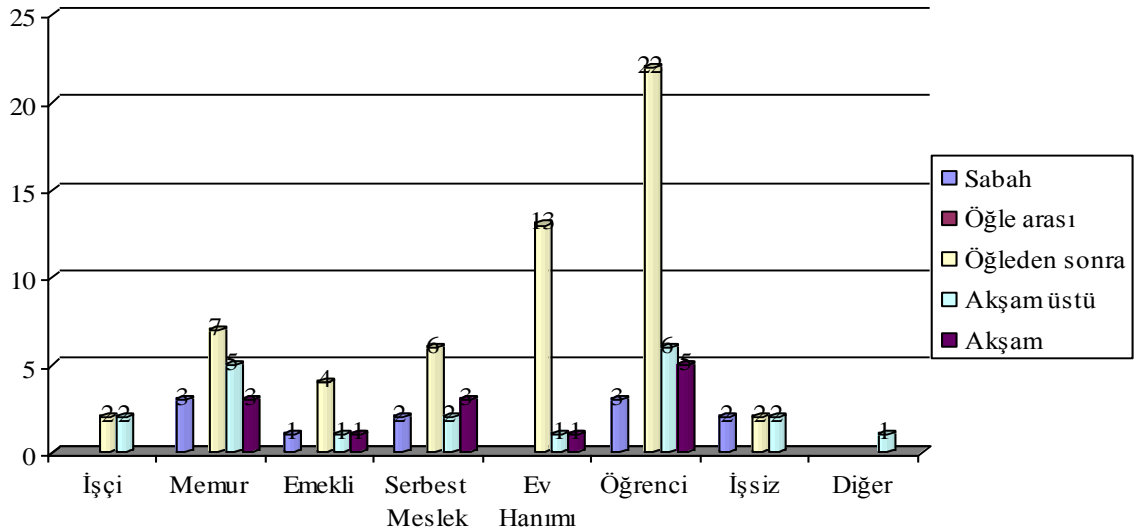

Şekil 4.44 : Meslek – Parkın Kullanım Amacı İlişkisi

4.2.5.8. Meslek – Parkın Kullanıldığı Saatler İlişkisi

Katılımcıların mesleklerine göre parkın kullanıldığı saatler ilişkisine (Şekil 4.45) bakıldığında işçiler, işsizler ve diğer meslek grubuna ait hiç kimse akşamları parkı kullanmamaktadır. Öğleden sonra ve akşamları parkı en çok öğrenciler kullanmaktadır. Akşamüstü ise memur ve öğrencilerin kullanımı ağırlıklıdır. Ev hanımları sabah saatlerinde parkı kullanmamakta, çoğunlukla öğleden sonra parkı kullanmaktadır.

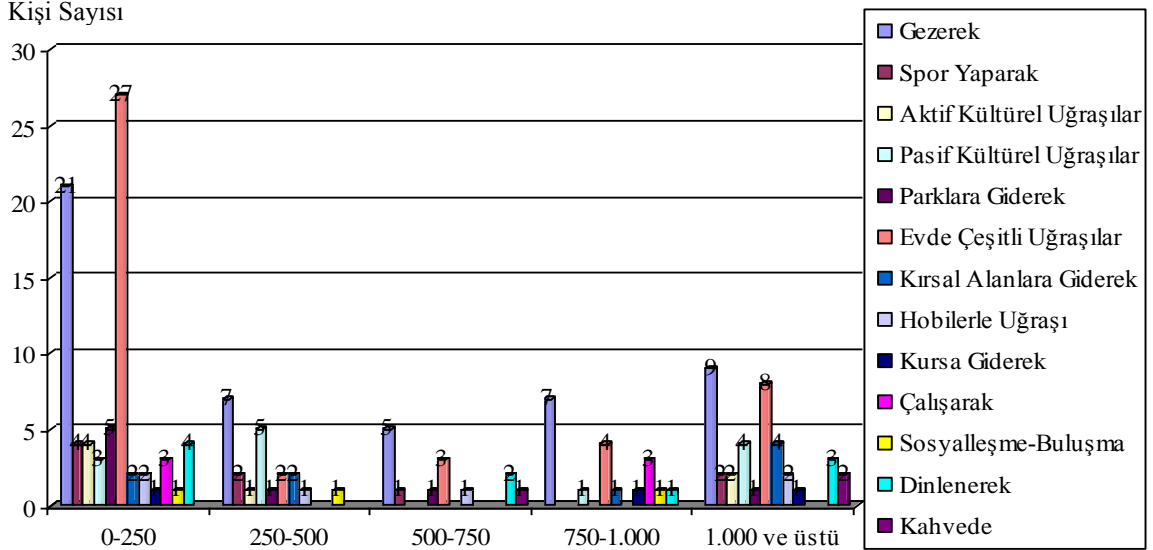
Kişi Sayısı

Şekil 4.45 : Meslek – Parkın Kullanıldığı Saatler İlişkisi

4.2.5.9. Gelir – Hafta Sonunu Değerlendirme Şekli İlişkisi

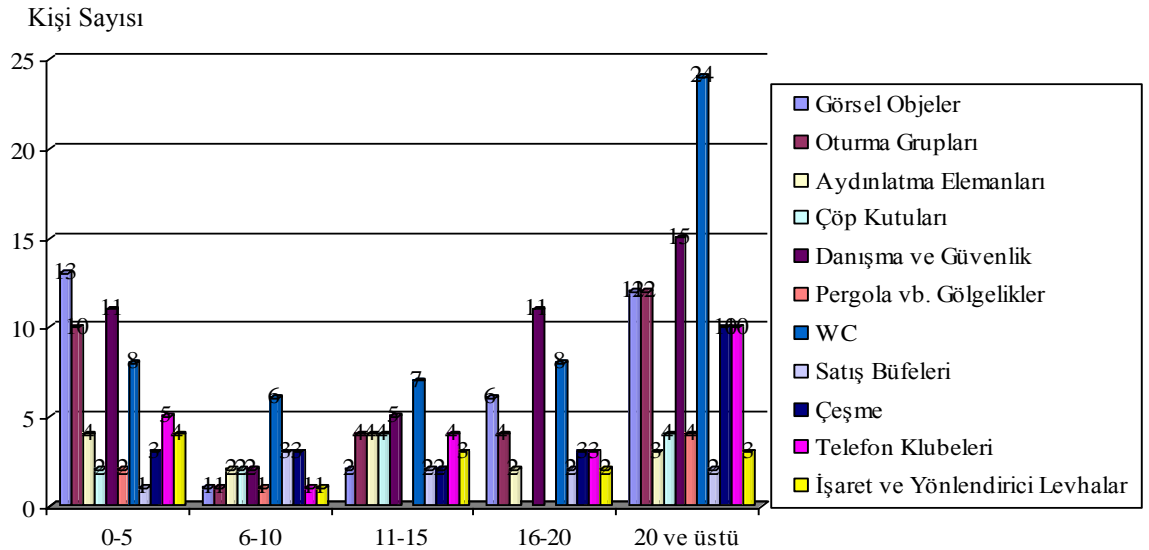
Katılımcıların gelirlerine göre hafta sonlarını değerlendirme şekilleri (Şekil 4.46) ilişkisine baktığımızda gelir artışının hafta sonu değerlendirme şekline belirgin bir etkisi olmadığı saptanmıştır. Bununla birlikte 1.000 TL. ve üstü gelire sahip kullanıcıların daha düşük gelire sahip kullanıcılardan daha çok kırsal alanlara gittiğini söyleyebiliriz.

Şekil 4.46 : Gelir – Hafta sonunu Değerlendirme Şekli İlişkisi

4.2.5.10. İkamet Süresi – Parkta Eksik Bulunan Donatı Elemanı İlişkisi

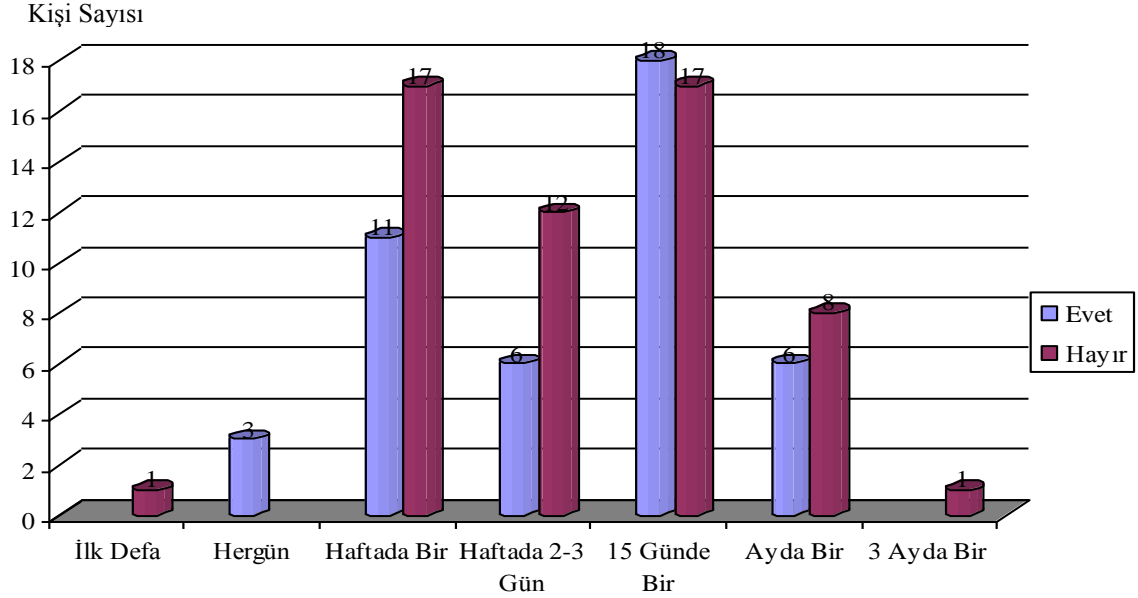
Kullanıcıların ikamet süresine göre parkta eksik buldukları donatı elemanları ilişkisine (Şekil 4.47) baktığımızda 0-5 yıldır ikamet edenlerin en çok görsel öğelerin, 16-20 yıldır ikamet edenlerin ise en çok danışma ve güvenliğin eksikliğini duydukları ayrıca bu gruptan hiçkimsenin çöp kutusunun eksikliğini düşünmediği saptanmıştır. Diğer ikamet sürelerinde oturanların ise en çok WC'yi eksik bulmaktadır.

Şekil 4.47 : İkamet Süresi – Parkta Eksik Bulunan Donatı Elemanı İlişkisi

4.2.5.11. Geliş Sıklığı – İkamet Edilen Bölgedeki Park Durumu İlişkisi

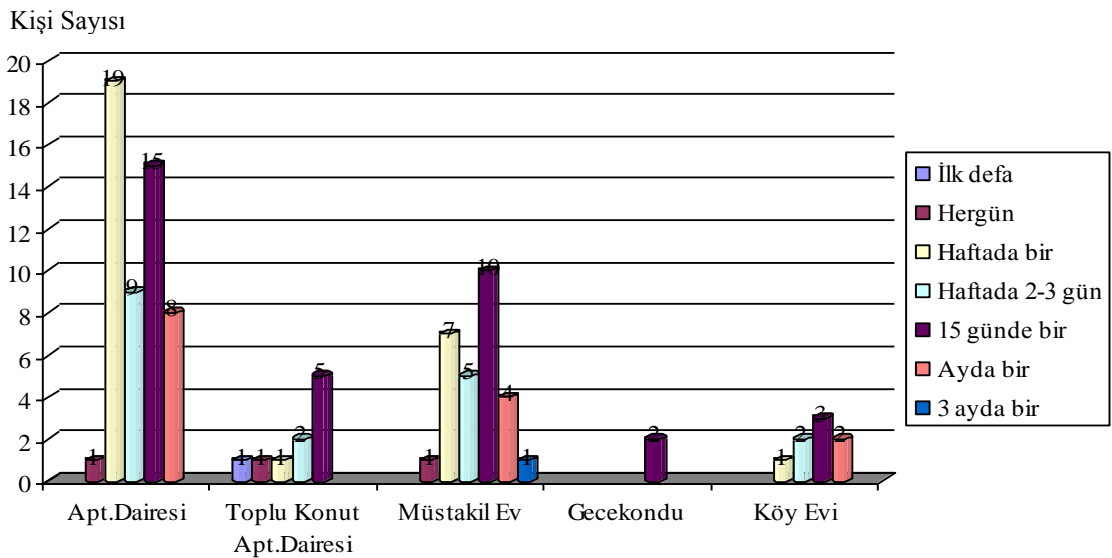
Geliş sıklığına göre ikamet edilen bölgedeki park durumu ilişkisi (Şekil 4.48) değerlendirildiğinde oturduğu bölgede park olan kullanıcıların 15 günde bir park olmayan katılımcıların ise haftada bir veya iki üç gün parka geldikleri saptanmıştır.

Şekil 4.48 : Geliş Sıklığı – İkamet Edilen Bölgedeki Park Durumu İlişkisi

4.2.5.12. Konut Tipi – Parka Geliş Sıklığı İlişkisi

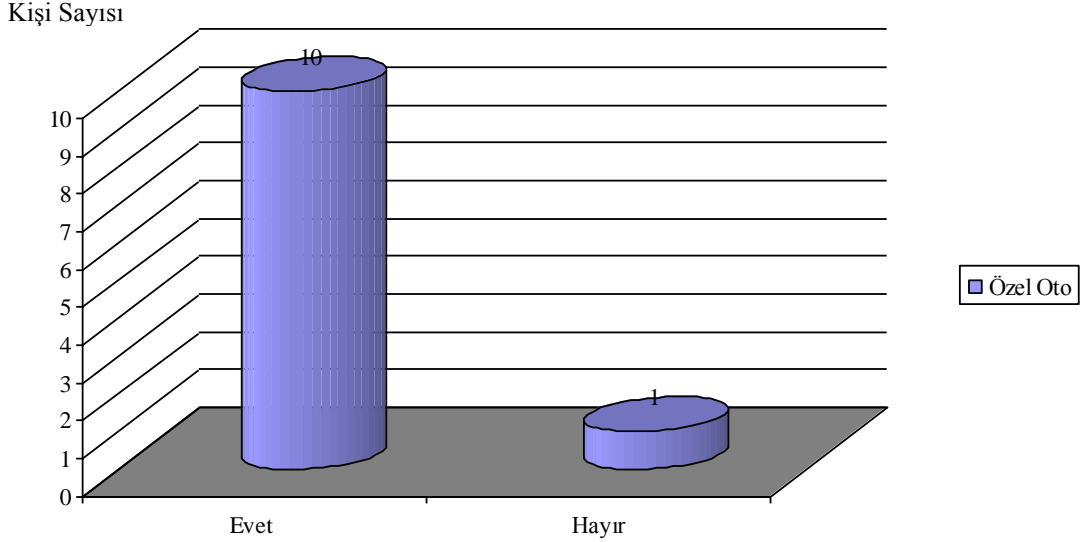
Katılımcıların oturdukları konut tipine göre parka geliş sıklıkları ilişkisi (Şekil 4.49) incelendiğinde apartman dairesinde oturanların çoğunlukla haftada bir, diğer konut tiplerinde oturan katılımcıların ise çoğunlukla 15 günde bir geldikleri saptanmıştır.

Şekil 4.49 : Konut Tipi – Parka Geliş Sıklığı İlişkisi

4.2.5.13. Otopark Sorunu – Parka Geline Özel Oto İlişkisi

Parka özel oto ile gelen 11 katılımcıdan 10'u parkta otopark sorunu olduğunu belirtmiştir (Şekil 4.50).

Şekil 4.50 : Otopark Sorunu – Parka Geline Özel Oto İlişkisi

4.2.5.14. Anket Verileri Arasındaki İlişkilerin Değerlendirilmesi

Büyük Antakya Parkı kadın kullanıcıları parkı genellikle yürümek için kullanırken erkekler daha çok dinlenmek için kullanmaktadır. Orta yaş grubuna ait kullanıcılar parkı genellikle dinlenmek için, yetişkin nüfus ise yürümek için kullanmaktadır. Çocuk ve genç yaştaki nüfus ise parkı genellikle anket formlarını doldururken belirttikleri eğlenmek, tanıdıkları ile buluşmak, boş zamanı geçirmek, ders çalışmak gibi farklı amaçlar için kullanmaktadır. Çocuk yaştaki kullanıcılar çocuk oyun alanları, kolektif spor alanları gibi aktif rekreasyonel etkinliklerin eksikliğini duyarken. Genç yaştaki kullanıcılar açık hava gösteri ve konser alanları gibi pasif rekreasyon etkinliklerini eksik bulmaktadır. Sadece ev hanımları parkı piknik yapma amacıyla tercih etmektedir. Çocuk ve genç yaştaki kullanıcılar genellikle arkadaşları ile parka gelirken diğer yaş grupları aileleri ile birlikte gelmektedir. Antakya'da kısa zamandır ikamet eden kullanıcılar parktaki donatı elemanlarından görsel öğeleri eksik bulurken, uzun zamandan beri ikamet eden kullanıcılar WC'yi eksik bulmaktadır. İkamet ettikleri bölgede park olmayan ve apartman dairesinde oturan kullanıcılar parkı daha sık ziyaret etmektedir. Özel araçları ile parka gelen kullanıcılar otoparkın alanının yetersiz olduğunu düşünmektedir. Gelir artışının haftasonunun parklara gidilerek değerlendirilmesine bir etkisi yoktur.

4.3. GÖZLEMLERE İLİŞKİN BULGULAR

Parkta soliter nitelikte çok sayıda ibrelili ve yapraklı ağaç kullanılmıştır. Ancak bu ağaçlar bitkisel alanlarda kitle boşluk oranı ayarlanmadan ve mekanlar yaratılmadan kullanıldığından tüm alana yayılmış ve soliter niteliğini kaybederek estetik bir merkez olmaktan uzaklaşmıştır. Bitkiler genellikle park içerisinde yer alan bitki adacıkları içinde gelişigüzel kullanılmış olduğundan bir kompozisyondan bahsetmek mümkün değildir. Parkta çok sayıda çalı bitkisi olmasına rağmen, bu bitkiler mekan oluşturma için kullanılmadığından bir kitle boşluk oranından da bahsetmek mümkün değildir. Parkta yerörtücü bitkilerden ve mevsimlik çiçeklerden ise yararlanılmamıştır. Bu da zaten çoğunluğu herdem yeşil bitki türlerinden oluşan parkta bir sıradanlık yaratmıştır. Sarılgıcı bitki türleri ise bu özellikleri için kullanılmamış keskin budamalarla çalı bitkisi özelliği kazandırılmıştır. Sonuç olarak parkta peyzaj mimarlığı ile örtüşen bir bitkisel tasarım uygulanmamıştır. Ayrıca kullanıcıların parkın çim alanlarından yararlanması engellenmiştir.

Kenarları Servi ağaçları ile sınırlandırılmış ana yol, genişlik itibari ile parkın kapasitesine uygun gözükmemekte ancak yüzeyi sadece sıkıştırılmış toprak olarak bırakıldığından koşu, bisiklet ve yürüme aktiviteleri aynı yol üzerinde yapılmaktadır. Bu durum bir düzensizliğe sebep olmaktadır. Ayrıca parkın kuzeyinde girişten batıya doğru uzanan bir bölümde, servi ağaçlarının her iki tarafında 2m. genişlikte tali yaya yolu da ana yaya yolu ile birlikte devam etmektedir. Bu yollar herhangi bir amaç için bırakılmadığından ve döşeme farklılığı da olmadığından tasarım olarak yanlış olduğu gözükmemektedir. Parkın güney kısmında ise yol daha keskin bir şekilde sınırlandırıldığından böyle bir sorun olmamakla birlikte, nehir kenarındaki sınır ağaçları ile ana sirkülasyon yolu sınır ağaçları arasında kalan 10 m. genişlikteki açık alan ise herhangi bir kullanıma hizmet vermemekte ve ölü alan olarak göze çarpmaktadır.

Parktaki oturma bankları, çöp kovaları, görsel objeler yeterli sayıda ve homojen bir şekilde alana dağılım gösterirken, uyarıcı işaret ve levhalardan yeterince yararlanılmadığı gözlemlenmiştir. Engelliler için hizmete açılan fitness alanında yönlendirici herhangi bir işaret veya levha bulunmadığından bu alanların engelli olmayan kullanıcılar tarafından kullanıldığı tespit edilmiştir. Tuvaletin yeri bulunduğu

alandaki işaret levhası ile belirtilmesine karşın park içinde tuvaletin yerini gösteren uyarı levhaları olmadığı gözlemlenmiştir. Parktaki otopark alanı kuzeydeki fitness alanının arka tarafında kaldığından ve parkın ana girişinde veya park içerisinde otoparka ilişkin bir işaret olmadığından, parka ait bir otopark olduğu fark edilmemektedir. Gözlemlerimiz sırasında parkın bir otopark alanı olduğu tesadüfen tespit edilmiştir. 5 katlı kapalı otopark ile 46 araçlık açık otopark kapasitesinin park için yeterli olduğu gözlemlenmiştir. Parkta ayrıca telefon kulübesine rastlanmamıştır.

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmanın anket sonuçlarına göre saptanan bulguları, parktaki gözlemlere dayalı bulgular ile bütünleştirdiğimiz de; Büyük Antakya Parkı'nda belirgin sorunlar olduğunu görmekteyiz. Çalışmanın tartışma ve sonuç bölümünde; elde edilen bulgular eşliğinde rekreasyon ile kent parkı kavramlarına ilişkin ve peyzaj mimarlığı değerlerine bağlı sorunlar belirlenmiş ve bu sorunlara ait çözüm önerileri verilmeye çalışılmıştır. Tüm bulgular ile ortaya çıkan sonuçlar ile parkın modernize edilmesi durumunda kaynak oluşturabilecek veya yerel yönetimlerin Antakya için hazırladıkları yeni kent parkı projelerine katkı sağlayacak yeni bir planlama ve tasarım süreci ile ilişkilendirilmiştir.

Antakya kentindeki potansiyel kullanıcıların boş zamanlarını gezmek ve yürümek gibi faaliyetlerle geçirmekten hoşlandığını, parkların doğal güzelliği yanında sunduğu hizmet ve fonksiyonlarda da son derece seçici olduğu elde edilen bulgularda göze çarpmaktadır.

Araştırmaya katılan kullanıcılardan elde edilen bulgularda parkın genel olarak kullanıcı memnuniyeti yaratmadığını görmekteyiz. Her ne kadar yenileme çalışmaları ile park yeni bir görünüm kazansa da parkta hala alansal ve donatısal eksiklikler ve tasarımsal yanlışlıklar olduğu gözükmektedir.

Araştırmanın sonuçlarına göre Büyük Antakya Parkı'ndaki sorunları ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerini 4 ana başlıkta toplamak mümkündür. Bunlar;

- 1- Rekreasyonel Planlamaya İlişkin Sorunlar ve Öneriler
- 2- Donatı Elemanlarına İlişkin Sorunlar ve Öneriler
- 3- Ulaşım - Otopark Sorunu ve Öneriler
- 4- Yönetime İlişkin Sorunlar ve Öneriler'dir.

5.1 REKREASYONEL PLANLAMAYA İLİŞKİN SORUNLAR VE ÖNERİLER

5.1.1. Rekreasyonel Planlamaya İlişkin Sorunlar

Gözlemlerimiz sırasında ana sirkülasyon yolunda yürüyüş ve koşu gibi aktivitelerin birbirlerini engellediği saptanmıştır. Ayrıca yol sıkıştırılmış toprak olarak bırakılmış olduğundan yağışlı günler sonunda çeşitli engebeler oluşmaktadır. Katılımcıların % 69'u yaya ulaşımını rahat sağlayamadıklarını belirtmişlerdir, yine katılımcıların % 10'u yürüyüş yolunda koşulmasından rahatsız olmaktadır.

Çocuk oyun alanlarının yetersizliği ve kullanıcıların çoğunlukla aileleri ile birlikte kullanım yaptıkları bulgulardan anlaşılmaktadır. Çocuk oyun alanlarında çocukların aktiviteleri ile uğraştıkları sırada aile bireylerinin dinlenme ve oturma ihtiyaçları birkaç bank ile karşılanmaktadır.

Araştırmaya katılan çocuk ve genç yaştaki katılımcılar, kolektif spor alanları açısından parktan yararlanamamakta olduklarını belirtmişlerdir. Araştırmadan çıkan sonuçlardan biri de genç yaştaki nüfusun açık gösteri ve konser alanı ihtiyacı duymasındır.

Ankete katılan kullanıcıların sadece % 15'inin parkı doğal güzelliği için tercih ettikleri ve % 6'sının da parkta mevsimlik çiçeklerin olmamasından rahatsız olduğu saptanmıştır. Gözlemlerimiz de ise; parkta yeteri kadar çim alan olmadığını, bitki adacıklarında ise yıllar önce kullanılan gelişmiş güzel ağaç ve çalı bitkileri yüzünden bu alanların bitkisel tasarımdan yoksun olduğunu görüyoruz. Ayrıca parkta hala çimlendirilmemiş toprak alanlar bulunmaktadır.

5.1.2. Rekreasyonel Planlamaya İlişkin Öneriler

Yolun tartan pist gibi doğal bir malzeme ile kaplanarak yürüyüş ve koşu aktivitelerinin birbirinden ayrılması için farklı renkler kullanılarak bu alanların niteliklerinin kullanıcılar tarafından seçilecek şekilde birbirinden ayrılması sağlanabilir.

Parkta 6 yaş üstü için 2 adet çocuk oyun alanı vardır. Yenileme çalışmaları ile sonradan yapılan çocuk oyun alanı nitelik olarak diğerinden biraz daha iyi gözükmeyle beraber gözlemlerimizde kullanım açısından da tercih edildiği saptanmıştır. Bu iki alan tek bir

alan haline getirilerek daha büyük bir çocuk oyun alanı sağlanabilir. Ayrıca içerdiği fonksiyon ve aletler bakımından zenginleştirilerek çocukların zevk ve beğeni seçimi çeşitlendirilmelidir. Diğer yandan çocukların aktiviteleri sırasında ebeveynlerin dinlenme ihtiyacını karşılayabilecek daha geniş oturma alanları bu alanın etrafında konuşlandırılabilir.

0-6 yaş grubu için oluşturulan oyun alanı etrafında ise ebeveynlerin ihtiyaçları kesinlikle düşünülmemiştir. Bu alanların etrafında ebeveynlerin dinlenme ihtiyaçlarını karşılayabilecek oturma alanları; yeme-içme ve pasif kültürel ihtiyaçlarına hizmet verebilecek şekilde tesislendirilebilir.

Parkın güneyinde ana sirkülasyon yolu ile nehir arasında kalan ve kullanım açısından ölü olarak gözlemlenen alanda çocuk ve genç yaştaki nüfusun yararlanmak istediği mini futbol sahası ve basketbol sahası gibi kolektif spor alanları tesis edilebilir.

Genç yaştaki nüfusun talep ettiği konser alanlarına çözüm olabilmesi için parkın güneyinde zaman zaman geçici olarak kurulan mini lunapark alanında hafta sonları çeşitli organizasyonlar ile konserler ve gösteriler yapılabilir.

Yetişkin ağaç türlerinin bir bölümü ve çalılar transplantasyon ekipmanları ile peyzaj mimarlığı değerleri ışığında yeniden konumlandırılarak ve bitki adalarının birbirleri ile bağlantısı sağlanarak peyzaj değeri yüksek bir tasarım ile yeni bir kompozisyon yaratılabilir. Bu yenileme yapılırken; hâlihazırda geliş güzel serpilmiş bitkilerin uygun bir bitkisel tasarımla bir arada kullanılması ve geniş çim alanlar oluşturulmasına çalışılmalıdır. Kitle boşluk oranı ile yeterli çim alanlar oluşturulduktan sonra çalı ve yer örtücüler ile mekânlar yaratılabilir ve bu mekânlar yeni ve kaliteli rekreasyonel aktivite alanları olarak hizmet edecek şekilde tesislendirilebilir. Estetik açıdan fakir kalmış bitki çeşitlerine çalışma alanı iklimine adapte olmuş farklı renk ve tekstüre sahip egzotik bitkiler eklenerek yeni kompozisyonlar yaratılabilir. Ayrıca tüm park için de döşemeler arasında kalmış küçük toprak parçacıkları çim yerine mevsimlik çiçekler ile kaplanabilir. Yine bitki adacıkları içinde yeni yapılacak bitkisel düzenlemelerde çalışma alanı için olan uygun mevsimlik çiçek türleri kullanılabilir.

Tüm alanlarda olmasa bile en azından parkın belirli bir bölümünde basılmaya dayanıklı geniş çim alanlar oluşturularak bu alanlar kullanıcılar ile buluşturulabilir ayrıca bu alanların kotları ile oynanarak tepe ve tepecikler oluşturularak kadın kullanıcıların talep ettikleri yeni piknik alanları da hizmete sunulabilir.

Parkta, sosyo ekonomik durumlarına göre farklı tipteki kullanıcıların ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte çeşitli düzenlemeler yapılması doğru olacaktır. Ayrıca park içinde Antakya kentinin zengin tarihine uygun, peyzaj mimarlığı çalışmaları ile estetik olarak şekillenmiş ve bu değerler ışığında projelendirilmiş, yeni yapısal tasarımlar ve bunlara uygun yumuşak doku tasarımları ile park içerisinde tarihi turistik alanlar ve mekânlar yaratılabileceği düşünülmektedir.

5.2 DONATI ELEMANLARINA İLİŞKİN SORUNLAR VE ÖNERİLER

Ankete katılan kullanıcılardan elde edilen bulgularda birçok donatı elemanının eksik olduğu saptanmıştır. Donatı elemanlarına ilişkin sorunlar ve çözüm önerileri aşağıda sıralanmıştır;

5.2.1. Donatı Elemanlarına İlişkin Sorunlar

Katılımcılardan 53 kişi ile çoğunluk, parkta en çok eksikliği duyulan donatı elemanı olarak WC'yi belirtmişlerdir.

Katılımcılardan 44 kişi parkta danışma ve güvenliğin eksik olduğunu söylemişlerdir. Araştırmaya katılan kullanıcılar parktaki eksik alanların başında danışma merkezi geldiğini belirtmişlerdir. İhtiyaç halinde veya acil durumlarda yardım alınabilecek ve kullanıcıların dilek ve şikâyetlerini bildirebilecekleri veya park hakkında bilgi alabilecekleri bir merkez olmadığı saptanmıştır.

Katılımcılardan 30 kişi parkın güvenli olmadığını belirtmişlerdir. Gözlemlerimizde parkın girişinde birçok güvenlik elemanı olduğu ancak parkın içinde güvenlik elemanı olmadığı saptanmıştır.

Katılımcılardan 34 kişi parkta görsel objelerin eksik olduğunu düşünmektedir. Yaptığımız gözlemlerde parkta birçok taş obje olmasına karşın bu objelerin kentin zengin tarihi ve arkeolojik kalıntıları ile özdeşleşmediği gözlemlenmiştir.

Katılımcılardan 31 kişi parkta oturma elemanlarının eksik olduğunu belirtmişlerdir. Parkta yeni yapılan revizyon çalışmalarında birçok yeni bank, park alanına yeterli miktarda dağılmıştır. Ancak gruplara hizmet edecek nitelikte değildir. Buradaki sorun oturma alanlarından kaynaklanmaktadır, toplu olarak oturulabilecek alanların, çay bahçeleri olması ve çay bahçelerinin özel ve ticari alanlar olması, kullanıcıların bu alanlardan ekonomik olarak yararlanmasını engellemektedir.

Kullanıcılardan 23 kişi parkta telefon kulübelerinin eksik olduğunu belirtmişlerdir. Gözlemlerimizde de bu donatıların eksik olduğu saptanmıştır. Gözlemlerimiz sırasında parktaki en önemli eksik donatı elemanının işaret ve yönlendirici levhalar olduğu da gözlemlenmiştir. Her ne kadar katılımcılardan sadece 13 kişi bu donatıları eksik bulsa da, özellikle otopark alanının ve wc'nin konumu kullanıcılar tarafından fark edilmesi zor alanlardadır. Ayrıca engelliler için tesis edilen çocuk oyun alanını ve fitness alanını engelli olmayan kullanıcıların kullandığı tespit edilmiştir.

5.2.2. Donatı Elemanlarına İlişkin Öneriler

Parkta 1 adet WC bulunmaktadır. Parkın merkezinde yer alan bu WC'ye ek olarak parkın doğusunda ve batısında birer tane daha WC yapılması uygun olacaktır.

Parkta acilen bir danışma merkezi kurulmalıdır. Bu merkez aracılığı ile kullanıcıların broşürler ile parktaki tesis ve olanaklar hakkında bilgilendirilebilmesi ve acil durumlarda kullanıcılara yardımcı olabilmesi sağlanmalıdır. Dilek ve şikâyetlerin öğrenilmesi ve kullanıcı memnuniyetlerinin araştırılması için anket yöntemi ile araştırmalar yapılmalıdır. Parkın rekreasyonel planına ilişkin bir harita da bu merkezde yer almalıdır.

Danışma ve güvenlik, park yönetimi tarafından organize edilmelidir. Ayrıca parkın çeşitli yerlerine güvenlik kameraları konularak bu kameralar danışma merkezinde görüntülenebilir. Güvenlik elemanları park içinde tüm parkı kapsayacak şekilde

birbirlerine eşit mesafelerde konuşlandırılmalıdır. Hem birbirleri ile hem de kurulması gereken danışma merkezi ile telsizler yardımı ile irtibat halinde olmaları sağlanmalı, acil durumlarda bölgeye nüfuz edebilmeli ve kullanıcılara yardımcı olmaları sağlanmalıdır.

Antakya kentinin tarihi ile ilgili olarak Antakya Arkeoloji müzesinde sergilenen mozaik eserlerine benzer yapay eserler görsel objeler olarak çeşitlendirilebilir. Park içinde çeşitli yerlerde telefon kulüpleri kurulabilir.

Cafe-Kahve alanlarının ticari olmasının engellenmesi belediyeye devredilmesi ve farklı rekreasyon olanakları sağlayacak mekânlar olarak tasarlanması öngörülmektedir.

Park içinde hem rekreasyonel alanların, hem de otopark, WC, danışma merkezi, telefon kulüpleri vb. önemli donatı elemanlarının konumlarının park girişinden başlayarak yönlendirici levha ve işaretler ile kullanıcıları yönlendirmesi öngörülmektedir. Engelliler için tesis edilen alanlarda ise bu alanların engelliler için tesis edildiği levhalar ile belirtilmelidir. Engelli olmayan kullanıcılar güvenlik elemanları ile ikaz edilmelidir.

5.3 ULAŞIM – OTOPARKA İLİŞKİN SORUNLAR VE ÖNERİLER

5.3.1. Ulaşım – Otoparka İlişkin Sorunlar

Kullanıcıların % 76' sını yakın çevre ile parka ulaşımın yeterli olmadığını belirtmişlerdir. Parka özel oto ile gelen 11 kişiden 10 tanesi parkta otopark sorunu olduğunu düşünmektedir. Hafta sonu parkta yaptığımız gözlemlerde, parkın bir otopark alanı olduğunun ana girişte belli olmadığı saptanmıştır. Otopark alanı gündüz caddesi üzerinde yer almaktadır ve parkla ilişkisini belirtecek hiçbir levha ve işaret saptanamamıştır.

Şehiriçi trafik probleminin temelinde eski şehrin cazibe merkezi olması ve şehrin hareket merkezinde resmi kurum ve kuruluşların oluşturduğu baskı vardır. Bununla birlikte yaygın otomobil kullanımının yol açtığı çevre kirliliği nedeniyle değil, kent içi alanlara yaptığı yol ve otopark baskısıyla da şehir yaşamını olumsuz etkilemektedir.

5.3.2. Ulaşım – Otoparka İlişkin Öneriler

Büyük Antakya Parkı kent merkezinde bulunmaktadır. Kullanıcıların çoğunluğu toplu taşıma araçları ile parka gelmektedir. Kent merkezine ulaşımı sağlayan toplu taşıma araçları sayısının artırılması öngörülmektedir.

Parkta otopark alanı parkın ana girişinde yer almadığından kullanıcılar tarafından fark edilmemektedir. Gündüz caddesinden girişi olan otoparkın Büyük Antakya Parkı'na hizmet verdiği her iki ana girişte de işaret ve levhalar ile belirtilmeli. Otopark alanının kullanıcılara hizmet veremeyecek kapasiteye ulaşması durumunda genişletilmesi öngörülmektedir.

Şehir merkezindeki yoğunluğu azaltmak için; yerel yönetimin Adliye, Milli Eğitim DSI, Köy Hizmetleri, Stadyum, Sebze Hali gibi kurum ve kuruluşları süratle şehrin dışına veya Yeni Antakya'ya taşınması gerekmektedir. Böylece hem yeni bir kent merkezi oluşturulmuş hem de şehiriçi trafik sorununa önemli bir çözüm getirilmiş olacaktır.

5.4 YÖNETİME İLİŞKİN SORUNLAR VE ÖNERİLER

5.4.1. Yönetime İlişkin Sorunlar

Araştırmaya katılan kullanıcılardan 37 kişi parkta gürültüden rahatsız olmaktadır. Gözlemlerimizde; gürültü kaynağının genellikle parkta bulunan bazı çay bahçelerinden kaynaklandığını, bu mekânlarda kahve kültürünün devam etmekte ve parkın rekreasyonel kullanımından yararlanabilecek bireyler yerine, bu kullanımların dışında kalabalıklar oluşturduğunu görmekteyiz. Ayrıca 23 kişi kalabalığın rahatsız edici bir faktör olduğunu belirtmişlerdir.

Parkta sürekli revizyon çalışmaları yapılmasına rağmen, kullanıcıların memnuniyet derecesinin düşük olmasının nedeninin parkın yönetimine ilişkin olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Özellikle rekreasyonel talep özellikleri araştırılmadan rekreasyonel ve kent parkı planlama ilkeleri kullanılmadan kaliteli bir park kavramından bahsetmek mümkün değildir. Büyük Antakya Parkı'nın kentin ihtiyacına cevap verebilecek kent ölçeğinde yeterli büyüklüğe sahip bir park olmadığı gözükmektedir.

Antakya'da mücavir alan sınırları içerisinde kalan toplam açık-yeşil alan miktarı 8,84 m² olarak hesaplanmış, bu alan kent merkezindeki rekreasyonel aktiviteler için yetersiz kalmıştır (Bozkurt, 1994)

Ülkemizde kentsel yeşil alanlara standart getirilmesi amacıyla 1999 yılından önceki yönetmeliğe göre kişi baı yei alan miktarı 7 m²'dir. Bu oranın, 1,5 m²'si ocuk oyun alanları, 3 m²'si spor alanları (stad ve diğer oyun alanları), 1 m²'si mahalle parkları, 1,5 m²'si ise kent parkları standardı olarak sınıflanmıştır.

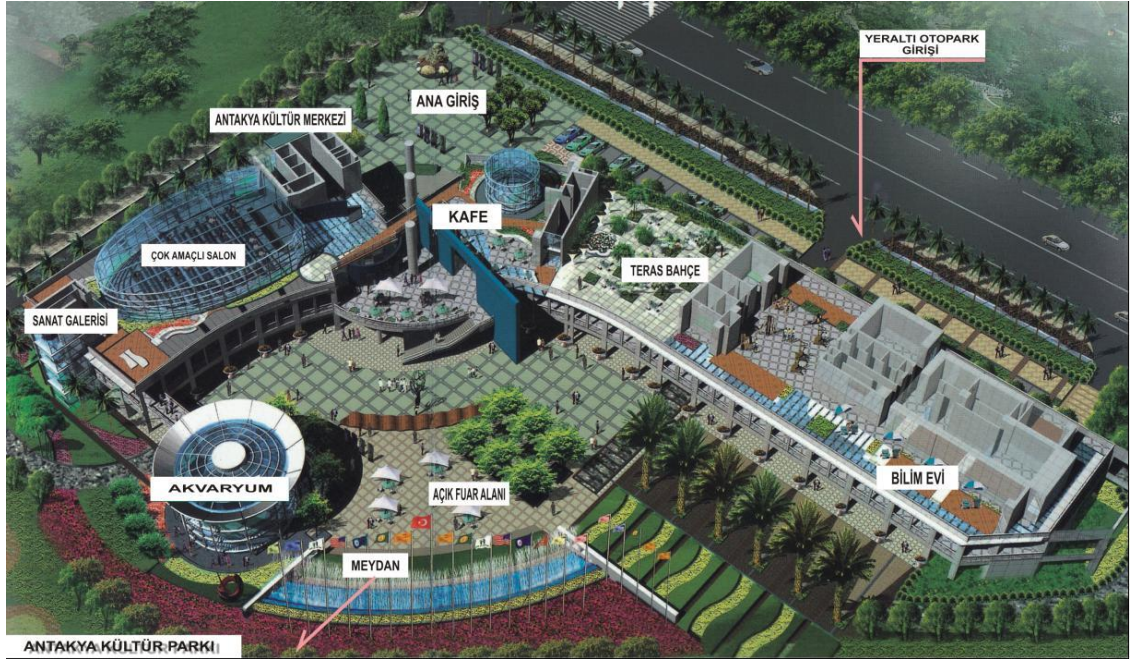
Bu standardın kapsadığı yeşil alanlar, "İmar Planı Yapılması ve Değişikliklerine Ait Esaslara Dair Yönetmelik" ile "aktif yeşil alan" olarak tanımlanmış ve kapsamı park, ocuk bahçesi ve oyun alanları olarak belirlenmiştir. 02.09.1999 tarihli "3030 Sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile de kişi başına aktif yeşil alan miktarı, büyükşehir belediyeleri haricinde, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde 10 m² düzeyine yükseltilmiştir. Ancak bir önceki yönetmelikte olduğu gibi kapsamda belirtilen park, ocuk bahçesi ve oyun alanları için ayrı ayrı bir sınıflandırma belirtilmemiştir. Ancak bir oranlama yapacak olursak kent parkı için gereken standardın kişi başına 2,14 m² olması gerektiğini söyleyebiliriz.

Antakya'da belde belediyelerindeki köy nüfusunu saymazsak merkezdeki nüfus 144.910 kişidir. Bu durumda en az 300 Dnmlk kent parkı alanına ihtiyaç olduğu gözükmektedir. Kentin tüm nüfusunu değerlendirdiğimizde ise bu miktarın en az iki katı büyüklüğe yükseltilmesi gerekmektedir.

5.4.2. Yönetime İlişkin neriler

Parkta, cafe-çay bahçesi gibi hizmet sunan özel işletmelere ait tesislerin belediyeye devredilmesi ve park kullanıcılarına yönelik hizmet vermeye başlaması ile gürültünün ve kalabalığın azalacağını öngörebiliriz. Parkın içinde özel işletmelere ait cafeler yerine park kullanıcılarının ihtiyaçlarına uygun yeni oturma ve dinlenme alanları oluşturulması uygun olacaktır. Ancak kalabalığın ve gürültünün asıl nedeni Büyük Antakya Parkı'nın kentin ihtiyacına yetecek yeterli büyüklükte olmayışıdır.

Yerel yönetimin yeni kent parkı projeleri ile ilgili çalışmaları olduğu belediye arşivinden anlaşılmaktadır (Antakya Belediyesi, 2009).

Şekil 5.1 : Antakya Kültür Parkı (Antakya Belediyesi, 2009)

Şekil 5.2 : Antakya Kültür Parkının İnşa Edileceği Arazi (Antakya Belediyesi, 2009)

Yukarıdaki şekillerde (Şekil 5.1, 5.2) gözükten, Ürgenpaşa Parkından itibaren, DSİ ve Stadyumun bulunduğu yere düşünülen ve kent meydanı, kültür merkezi, bilim evi, sanat galerisi, akvaryum, spor tesisleri, rekreasyon alanları ile yeraltı otoparklarının bulunacağı parkta açık ve kapalı sergi alanları ile kongre merkezi de planlanmıştır.

Yerel yönetimin düşündüğü diğer bir kent parkı projesi (Şekil 5.3) de çevre yolu ile karlı su yolunun kesiştiği noktada otoparkın karşısındaki 29 dönümlük arazi (Şekil 5.4) üzerinde planlanmıştır. Antakya Belediyesi (2009)'ne göre halkın rahatça piknik yapabileceği alanlar çocukların güvenli bir şekilde oynayabileceği çocuk oyun alanları ve gençlerin özgürce spor yapabileceği basketbol sahaları, tenis kortları, fitness alanları, yürüyüş parkurları olarak planlanan bu kent parkında ayrıca anfityatro, kafeterya ve mescit tesisleri de projelenmiştir. Bu yeni kent parkının planlandığı araziden geçen dereyatağı ıslah edilerek doğal bir gölet oluşturulacağı ve eskiden Asi nehri üzerinde bulunan roma köprüsünün bir minyatürünün gölet üzerinden geçişi sağlayacak şekilde inşa edileceği anlaşılmaktadır. Alanda ayrıca toplu organizasyon ve geziler için alana gelecek otobüs ve otomobiller için yeterli sayıda otopark alanı planlanmıştır.

Şekil 5.3 : Yeni Kent Parkı Projesi (Antakya Belediyesi, 2009)

Şekil 5.4 : Yeni Kent Parkının İnşa Edileceği Arazi (Antakya Belediyesi, 2009)

Antakya’da, 3.7.2005 tarihli 5393 sayılı son “Belediye Kanunu”na istinaden belediye başkanı ve belediye meclisince oluşturulmuş stratejik plan doğrultusunda belirlenen bu iki kent parkı projesine ilave olarak birçok yeşil alan peyzaj düzenleme projesi de olduğu belirlenmiştir.

Park ve bahçeler müdürlüğü kararı ile park ve bahçelere ilişkin mal, hizmet alımı ve uygulama işleri 4.1.2002 tarihli 4734 sayılı “Kamu İhale Kanunu”nun 19. uncu maddesine göre açık ihale usulü ile ihale edilmektedir. Bu ihaleler açılırken özellikle satın alınacak bitki türleri belirlenmesinde kentin doğal bitki örtüsüne uygun cins ve türler seçilmesine öncelik verilmelidir. Bu sayede bu türlerin kentteki üretimi teşvik edileceğinden hem halka ekonomik bir yarar sağlayacak, aynı zamanda maliyetleri düşük olacağından Antakya Belediyesi’nin giderleri de düşecektir.

Sonuç olarak; Büyük Antakya Parkı’nda sürekli yenileme çalışmaları yerine parkın planlamaları yapılmadan önce potansiyel kullanıcıların rekreasyonel talep özelliklerinin araştırılması gerekmektedir. Bu özellikler ile kentin ileriye dönük tüm ihtiyaçları belirlenmeli, yeni trendler ile uyumlu tasarım ve planlama modelleri geliştirilerek uzun vadeli bir yönetim biçimi oluşturulmalıdır. Ayrıca en az 300 dönümlük kent parkı alanına ihtiyaç duyan Antakya kentinde, yerel yönetimin üzerinde çalıştığı Antakya Kültür Parkı ve yeni Antakya Kent Parkı projelerinin biran önce hayata geçirilmesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR

AKDOĞAN, G., 1984, *Doğa Düzenleme*, Ders Notları, Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Baskı İşliğı, İstanbul.

AKESEN, A., 1996, *Rekreasyon Planlaması*, Ders Notları, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi, İstanbul.

Anon., 2004, T.C. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, Hatay Tarım İl Müdürlüğü, *Hatay Tarım Master Planı*, Hatay. syf.18

Antakya Belediyesi Resmi İnternet Sitesi, İhaleler ve Projeler Bölümü, *Planlanan Projeler* [Online], <http://www.antakya.bel.tr/index.php?okod=30> [Ziyaret Tarihi: 30.5.2009].

BİLGİLİ B.C., 2001, *Tarihi Antakya Parkı'nın Rekreasyonel Alan Kullanımı Yönünden Değerlendirilmesi Ve Geliştirilmesi Üzerine Bir Araştırma*, Yüksek Lisans, Mustafa Kemal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

BOZKURT, N., 1994, *Antakya Kenti Açık ve Yeşil Alanlarının Belirlenmesinde Analitik Yaklaşımlar*, Yüksek Lisans, Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

BUCHER, A.C., 1975, *Foundations of Physical Education*, Mosby Company, St. Louis 080160866X.

CENGİZCİ, A.C., 2003, *Kentsel Yeşil Alan Planlaması ve İstanbul Örneği*, Doçentlik İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi.

CEYLAN, A., 2007, *Yaşam Kalitesinin Arttırılmasında Kentsel Yeşil Alanların Önemi Ve Kentsel Dönüşüm İle İlişkilendirilmesi*, Yüksek Lisans, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

ÇINAR, İ., 2008, Kent Parklarının Rekreasyonel Yönden Yeterliğı Üzerine Fethiye-Muğla Kent Parkları Örneğinde Bir Araştırma, Adnan Menderes Üniversitesi, *Ziraat Fakültesi Dergisi*, 5(2), 33-38.

ÇİNÇİNOĞLU, A., 2001, *Antakya Kenti Açık ve Yeşil Alan Sisteminin Saptanması ve Peyzaj Mimarlığı Açısından Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans, Mustafa Kemal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

CUSHMAN, G., LAIDLER, A., 1990, *Recreation, Leisure and Social Policy* Occasional Paper No: 4, Departman of Parks, Recreation & Tourism, Lincoln University, Canterbury, NZ.

DEMİR, A., 1996, *Çağlar İçinde Antakya*, Akbank Kültür Yayınları, İstanbul 9789757880080.

DEMİREL, Ö., 2003, *Turizm Yörelerinde Yerleşik Olarak Yaşayan Yerli Ve Yabancı Bireylerin Rekreatif Faaliyetlerinin Karşılaştırılması*, Yüksek Lisans Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü Resmi İnternet Sitesi, *İl ve İlçelerimize Ait İstatistikî Veriler, Hatay* [Online], <http://www.dmi.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceler-istatistik.aspx?m=HATAY> [Ziyaret Tarihi: 27.5.2009].

GODBEY, G.C., GRAEFE, A., & JAMES, S.W., 1991, *The Benefits Of Local Recreation and Park Services: A Nationwide Study Of The Perceptions Of The American Public*. National Recreation and Park Association, Ahsburn, VA.

GÜZELMANSUR, A., 2006, *Ülkemizde İthal Edilen Süs Ağaç Türlerinin Doğu Akdeniz Bölgesi Yeşil Alanlarında Kullanımlarının İrdelenmesi*, Yüksek Lisans, Mustafa Kemal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Hatay Valiliği Resmi İnternet Sitesi, Hatay Hakkında, *Hatay'ın İlçeleri, Merkez İlçe (Antakya)* [Online], <http://www.hatay.gov.tr/ilceler/ilceler.asp> [Ziyaret Tarihi: 3 Nisan 2009].

İSLAMOĞLU, A.H., 2002, *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Beta Basım A.Ş., Kırklareli 975-295-077-9.

KARAKASAR, N., 2005, *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara 975-591-046-8.

KARAKÜÇÜK, S., 1997, *Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme Kavram Kapsam ve Bir Araştırma*, Seren Ofset, Ankara, 975-95084-1-9.

KRAUSE, R.G., 1985, *Recreation Program Planning Today*, Scott, Foresman and Company, London, 0673181413.

KUVAN, Y., 1993, *Yönetici Kesimde Rekreasyon Kavramının Algılanması*, Yüksek Lisans, İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

MERSİNLİGİL, Ö., 1997, *Antakya (HATAY) İlave Revizyon İmar Planı Ön Araştırması*, Fuzuki Caddesi, Şehir Planlama Bürosu, Adana.

NASUH, D., 1993, *Kent Parklarının Nitelikleri ve Ankara Örneğinde İrdelenmesi* Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

OZANKAYA, Ö., 1995, *Toplumbilim Terimleri Sözlüğü*. 4.Basım, Cem Yayınevi Ankara.

OGUZ, D., 1998, *Kent Parkı Kavramı Yönünden Ankara Kent Parklarının Kullanım Olgusu Üzerinde Bir Araştırma*, Doktora, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

ÖNDER, S., 2003, Selçuk Üniversitesi Öğrencilerinin Rekreatif Eğilim ve Taleplerinin Belirlenmesi Üzerinde Bir Araştırma, *Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 17 (32), 32, Konya.

ÖZKAN, B., 2001, *Kentsel Rekreatif Alan Planlaması*, Ders Notları, Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi, İzmir.

PEARSON, G., 2008, *The History of Leisure and Recreation*. [online], Ezine <http://ezinearticles.com/?The-History-of-Leisure-and-Recreation&id=1450996>, [Ziyaret Tarihi: 4 Nisan 2009].

SAĞCAN, M., 1986, *Rekreatif ve Turizm*, Cumhuriyet Basımevi, İzmir.

TAIGEL, A. & WILLIAMSON, T., 1993, *Parks and Gardens*, B.T. Batsford Ltd. London.

TEKİN, M., 2000, *Hatay Tarihi*, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara 9751613639.

TEZCAN, M., 1982, *Sosyolojik Açısından Boş Zamanların Değerlendirilmesi*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, 116 , Ankara.

TÜMER, S., 1975, Rekreatif ile İlgili Kavramlar, Sınıflamalar, *Peyzaj Mimarlığı Dergisi*, TISA Matbaacılık Sanayi, (2) , 16-21, Ankara.

Türkiye İstatistik Kurumu Resmi İnternet Sitesi, *2000 Genel Nüfus Sayımı Veri Tabanı, Cinsiyete Göre Nüfus, İlçe Toplamı, Hatay Merkez* [Online] http://tuikrapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?nufus2000db2=&ENVID=nufus2000db2E nv&report=nfs2000_cinsiyet_ilce_x.RDF&p_kod=2&p_ilce1=0&p_kod2=1&p_il=31&desformat=html [Ziyaret Tarihi: 28.5.2009].

Türkiye İstatistik Kurumu Resmi İnternet Sitesi, *2000 Genel Nüfus Sayımı Veri Tabanı, Cinsiyete Göre Nüfus, İlçe Merkezleri, Hatay Merkez* [Online] http://tuikrapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?nufus2000db2=&ENVID=nufus2000db2E nv&report=nfs2000_cinsiyet_ilce_x.RDF&p_kod=2&p_ilce1=0&p_kod2=2&p_mrkdur=2&p_il=31&desformat=html [Ziyaret Tarihi: 28.5.2009].

Türkiye İstatistik Kurumu Resmi İnternet Sitesi, *2000 Genel Nüfus Sayımı Veri Tabanı, Cinsiyete Göre Nüfus Belde ve Köyler, Hatay Merkez* [Online] http://tuikrapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?nufus2000db2=&ENVID=nufus2000db2E nv&report=nfs2000_cinsiyet_ilce_x.RDF&p_kod=2&p_ilce1=0&p_kod2=2&p_mrkdur=3&p_il=31&desformat=html [Ziyaret Tarihi: 28.5.2009].

Türkiye İstatistik Kurumu Resmi İnternet Sitesi, *2000 Genel Nüfus Sayımı Veri Tabanı, Yaş ve Cinsiyete Göre Nüfus, İlçe Toplamı, Hatay Merkez* [Online] http://tuikrapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?nufus2000db2=&ENVID=nufus2000db2Env&report=nfs2000_yas_ilce_x.RDF&p_kod=2&p_ilce1=0&p_kod2=1&p_il=31&desformat=html [Ziyaret Tarihi: 28.5.2009].

Türkiye İstatistik Kurumu Resmi İnternet Sitesi, *2000 Genel Nüfus Sayımı Veri Tabanı, Eğitim Durumu, İlçe Toplamı, Hatay Merkez* [Online] http://tuikrapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?nufus2000db2=&ENVID=nufus2000db2Env&report=nfs2000_egitim_ilce_x.RDF&p_kod=2&p_ilce1=0&p_kod2=1&p_il=31&desformat=html [Ziyaret Tarihi: 28.5.2009].

Türkiye İstatistik Kurumu Resmi İnternet Sitesi, *2000 Genel Nüfus Sayımı Veri Tabanı, Eğitim Durumu, İlçe Merkezleri, Hatay Merkez* [Online] http://tuikrapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?nufus2000db2=&ENVID=nufus2000db2Env&report=nfs2000_egitim_ilce_x.RDF&p_kod=2&p_ilce1=0&p_kod2=2&p_mrkdur=2&p_il=31&desformat=html [Ziyaret Tarihi: 28.5.2009].

Türkiye İstatistik Kurumu Resmi İnternet Sitesi, *2000 Genel Nüfus Sayımı Veri Tabanı, Eğitim Durumu, Belde ve Köyler, Hatay Merkez* [Online] http://tuikrapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?nufus2000db2=&ENVID=nufus2000db2Env&report=nfs2000_egitim_ilce_x.RDF&p_kod=2&p_ilce1=0&p_kod2=2&p_mrkdur=3&p_il=31&desformat=html [Ziyaret Tarihi: 28.5.2009].

Türkiye İstatistik Kurumu Resmi İnternet Sitesi, *2000 Genel Nüfus Sayımı Veri Tabanı, Okuma Yazma Durumu, İlçe Toplamı, Hatay Merkez*, [Online] http://tuikrapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?nufus2000db2=&ENVID=nufus2000db2Env&report=nfs2000_okuryazar_ilce_x.RDF&p_kod=2&p_ilce1=0&p_kod2=1&p_il=31&desformat=html [Ziyaret Tarihi: 28.5.2009].

Türkiye İstatistik Kurumu Resmi İnternet Sitesi, *2000 Genel Nüfus Sayımı Veri Tabanı, Cinsiyete Göre Özürlü Nüfus, İlçe Toplamı, Hatay Merkez* [Online], http://tuikrapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?nufus2000db2=&ENVID=nufus2000db2Env&report=nfs2000_ozurlu_ilce_x.RDF&p_kod=2&p_ilce1=0&p_kod2=1&p_il=31&desformat=html [Ziyaret Tarihi: 28.5.2009].

Türkiye İstatistik Kurumu Resmi İnternet Sitesi, *2000 Genel Nüfus Sayımı Veri Tabanı, İş Gücü Durumu Ve Cinsiyete Göre Nüfus, İlçe Toplamı, Hatay Merkez* [Online] http://tuikrapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?nufus2000db2=&ENVID=nufus2000db2Env&report=nfs2000_ismucu_ilce_x.RDF&p_kod=2&p_ilce1=0&p_kod2=1&p_il=31&desformat=html [Ziyaret Tarihi: 28.5.2009].

TZOULAS, K. & JAMES, P., 2004, Our Natural Heritage: Urban Parks, *Urban Nature Leaflets Series*, 31,1 University of Salford.

UZUN, G., ALTUNKISA, M.F., 1991, *Rekreasyonel Planlamada Arz ve Talep* Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları, 6 (1), Adana.

ÜNLÜER, E., 2007, *Antakya Kenti Örneğinde Tarihi ve Mimari Dokuya Uygun Kentsel Peyzaj Tasarımı Geliştirme Üzerine Bir Araştırma*, Yüksek Lisans, Mustafa Kemal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

YÜCEL, F.G., 2007, Kentsel Tasarım, Kaliteli Park Tasarımı, *Mimarlık Dergisi*, 334 Mimarlar Odası Genel Merkezi, Ankara.

EKLER

EK-A ANKET FORMU

İ.Ü. FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI
ORMANCILIK POLİTİKASI VE YÖNETİMİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ANKET FORMU

**BÜYÜK ANTAKYA PARKI'NIN REKREASYONEL TALEP
ÖZELLİKLERİNİN SAPTANMASI**

Anket No:

Tarih: .../ .../ 2009

BÖLÜM I. SOSYO – EKONOMİK YAPI

1. Cinsiyetiniz?

- a. Kadın b. Erkek

2. Kaç yaşındasınız?

- a. 0-13 c. 24-40 e. 60 – 75
b. 13-24 d. 40-60 f. 75 ve üstü

3. Eğitim durumunuz?

- a. Okuryazar değil c. Lise mezunu e. Yüksek Lisans
b. İlköğretim mezunu d. Üniversite mezunu f. Doktora

4. Mesleğiniz?

- a. İşçi d. Serbest meslek g. Öğrenci
b. Memur e. Akademisyen h. İşsiz
c. Emekli f. Ev hanımı i. Diğer

5. Aylık ortalama geliriniz?

- a. 0-250 TL. b. 250-500 TL. c. 500-750 TL. d. 750 TL. ve üstü

6. Kaç yıldır Antakya'da yaşıyorsunuz?

- a. 0-5 yıl b. 6-10 yıl c. 11-15 yıl d. 16-20 yıl e. 20 yıldan fazla

7. Konut tipiniz nedir?

- a. Apartman dairesi c. Müstakil Ev e. Köy evi
b. Toplu konutta apartman dairesi d. Gecekondu

8. Oturduğunuz bölgede park varmı?

- a. Evet b. Hayır

BÖLÜM II. ULAŞIM

9. Bu parka hangi araçla geldiniz?

- a. Yaya c. Motosiklet e. Özel oto
b. Bisiklet d. Taksi f. Toplu taşıma aracı ile

10. Yakın çevre ile park arasındaki ulaşım olanakları yeterlimi?

- a. Evet b. Hayır

11. Park ve çevresinde otopark sorunu varmı?

- a. Evet b. Hayır

BÖLÜM III. KULLANIMLAR

12. Hafta sonunu nasıl değerlendirirsiniz? (En çok 3 tercih)

- a. Gezerek h. Hobilerle uğraşı
b. Spor yaparak i. Kursa giderek
c. Aktif kültürel uğraşlar (müzik, şiir, resim, kitap...) j. Çalışarak (iş, ders)
d. Pasif kültürel uğraşlar (sinema, tiyatro, ...) k. Sosyalleşme
e. Parklara giderek (arkadaşlarla, aile
f. Evde çeşitli uğraşlar bireyleri ile buluşma)
g. Kent dışı, kırsal alanlara l. Dinlenerek
giderek m. Kahveye giderek

13. Bu parkı hangi amaçla kullanıyorsunuz? (en çok 3 tercih)

a. Yürümek	d. Manzara seyretmek	g. Kültürel uğraşlar (kitap,resim,..)
b. Spor yapmak	e. Piknik yapmak	h. Diğer
c. Dinlenmek	f. Sosyalleşme – insan tanıma	

14. Parka en çok hangi mevsimlerde geliyorsunuz?

a. İlkbahar	b. Yaz	c. Sonbahar	d. Kış	e. Her mevsim

15. Bu parkı haftanın hangi günlerinde kullanıyorsunuz?

a. Hafta içi	b. Hafta sonu	c. Değişken	d. Her zaman

16. Bu parkı günün hangi saatlerinde kullanıyorsunuz?

a. Sabah	b. Öğle arası	c. Öğleden sonra	d. Akşamüstü	e. Akşam

17. Bu parkta ne kadar zaman geçiriyorsunuz?

a. 1 saatten az	b. 1-3 saat	c. 3-5 saat	d. 5 saatten fazla

18. Bu parka geliş sıklığınız nedir?

a. İlk defa	d. Haftada 2-3 gün	g. 3 ayda bir
b. Her gün	e. 15 günde bir	h. 6 ayda bir
c. Haftada bir	f. Ayda bir	i. Yılda bir

19. Bu parka kiminle gelirsiniz?

a. Yalnız	b. Ailemle	c. Arkadaşlarımla	d. Komşularımla	e. Diğer

20. Bu parkı tercih etmenizin sebebi nedir?

a. Yakın oluşu	f. Sakin, sessiz oluşu
b. Alışkanlık	g. Tesisleri gezme
c. Buluşma yeri	h. Doğal güzelliği
d. Tavsiye	i. İçerdiği fonksiyonlar, donatılar
e. Bakımlı olduğu için	j. Nedensiz, rastlantı sonucu
	k. Bu Özelliklere Sahip Başka Park Olmadığı İçin

21. Parkta eksik olduğunu düşündüğünüz alanlar nelerdir? (en çok 3 tercih)

a. Danışma merkezi	e. Açık sergi alanı	h. Kolektif Spor alanları
b. Dinlenme alanı	f. Bisiklet parkuru	i. Evcil Hayvan Oyun alanı
c. Çocuk oyun alanı	g. Otopark	j. Kahve - Cafe
d. Açık hava gösteri, konser alanı		

22. Sizi bu parkta rahatsız eden faktörler nelerdir? (en çok 3 tercih)

a. Mevsimlik Çiçeklerin Olmaması	d. Kullanıcı yoğunluğu (Kalabalık)
b. Gürültü	e. Donatı yetersizliği (bank, çöp kutusu,wc...)
c. Yürüyüş yolunda koşulması	f. Güvenli olmayışı
g. Bakımsız oluşu	h. Otopark sorunu

23. Parkta yaya dolaşımını rahat sağlayabiliyor musunuz?

a. Evet	b. Hayır

BÖLÜM IV. DONATILAR

24. Bu parkta yeterince donatı elemanı var mı? (oturma bankı, aydınlatma elemanı, çöp kutusu vb.)

a. Evet	b. Hayır

25. Aşağıdaki donatı elemanlarından eksik bulduklarınız hangileridir? (En çok 3 tercih)

a. Görsel objeler (Heykel vb.)	g. WC
b. Oturma grupları, banklar	h. Satış Büfeleri
c. Aydınlatma elemanları	i. Çeşme
d. Çöp kutuları	j. Telefon Klubeleri
e. Danışma ve güvenlik	k. Yol işaretleri, yönlendirici levhalar
f. Pergola vb. gölgelikler	

EK-B FOTOĞRAFLAR

Şekil Ek-B.1 : Parkın Ana Girişi

Şekil Ek-B.2 : Parkın Otopark Girişi

Şekil Ek-B.3 : Park Girişindeki Büfeler

Şekil Ek-B.4 : Evlendirme Dairesi ile
Park ve Bahçeler Müdürlüğü Binası

Şekil Ek-B.5 : Kurmay Albay Şükrü Kanatlı ve
Orgeneral Asım Gündüz Büstleri

Şekil Ek-B.6 : Piknik Alanları 1

Şekil Ek-B.7 : Piknik Alanları 2

Şekil Ek-B.8 : Piknik Alanları 3

Şekil Ek-B.9 : Mini Süs Havuzu ve Oturma Alanları

Şekil Ek-B.10 : Satranç Oyun Alanı

Şekil Ek-B.11 : Orta Kahve Çay Bahçesi

Şekil Ek-B.12 : Yeşiltepe Çay Bahçesi

Şekil Ek-B.13 : Palmiye Çay Bahçesi

Şekil Ek-B.14 : Fitness Alanı (Kuzey)

Şekil Ek-B.15 : Hayvanat Bahçesi Kuş Türleri Alanı

Şekil Ek-B.16 : Hayvanat Bahçesi Dağ hayvanları Alanı

Şekil Ek-B.17 : Havuzlu Bahçe Alanı (Ördek ve Balık Çeşitleri)

Şekil Ek-B.18 : Şempanze

Şekil Ek-B.19 : Maymun

Şekil Ek-B.20 : 0-6 yaş Grubu Şişme Oyun Grubu ve Trambolin

Şekil Ek-B.21 : +6 Yaş Çocuk Oyun Alanı (Kuzey)

Şekil Ek-B.22 : +6 Yaş Çocuk Oyun Donatısı

Şekil Ek-B.23 : +6 Yaş Çocuk Oyun Alanı (Güney)

Şekil Ek-B.24 : Engelli Çocuk Oyun Alanı

Şekil Ek-B.25 : Engelliler Fitness Alanı

Şekil Ek-B.26 : Fitness Alanı (Güney)

Şekil Ek-B.27 : Antakya Sakatlar Derneği

Şekil Ek-B.28 : Gazeteciler Cemiyeti Lokali

Şekil Ek-B.29 : Trafo Binası

Şekil Ek-B.30 : Çöp Kutuları

Şekil Ek-B.31 : Oturma Bankı 1

Şekil Ek-B.32 : Oturma Bankı 2

Şekil Ek-B.33 : Piknik Masası

Şekil Ek-B.34 : Çeşme 1

Şekil Ek-B.35 : Çeşme 2

Şekil Ek-B.36 : WC (Tuvalet)

Şekil Ek-B.37 : Otomatik Sulama Sistemi

Şekil Ek-B.38 : Taş Objekt 1

Şekil Ek-B.39 : Taş Objekt 2

Şekil Ek-B.40: Taş Objekt 3

Şekil Ek-B.41 : Taş Obje 4

Şekil Ek-B.42 : Taş Obje 5

Şekil Ek-B.43 : Taş Obje 6

Şekil Ek-B.44 : Taş Obje 7

Şekil Ek-B.45 : Mesafe Yönlendirme Levhası

Şekil Ek-B.46 : Uyarı Levhası

Şekil Ek-B.47 : Aydınlatma Elemanları

Şekil Ek-B.48 : Yüksek Aydınlatma Elemanları

Şekil Ek-B.49 : Açık Otopark Alanı

Şekil Ek-B.50 : Çok Katlı Otopark

ÖZGEÇMİŞ

21.4.1974 'de İstanbul'un Üsküdar ilçesinde doğdu. İlköğrenimini Kalamış İlkokulu, orta öğrenimini Özel Doğuş Lisesi'nde tamamladıktan sonra 1992 yılında İ.Ü. Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nde üniversite öğrenimine başladı. Ormancılık Politikası ve Yönetimi Anabilim Dalı'nda tamamladığı lisans tezi ile 1996 yılında Peyzaj Mimarı olarak mezun olduktan sonra aynı yıl İ.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Orman Mühendisliği Anabilim Dalı Ormancılık Politikası ve Yönetimi Programı'nda yüksek lisans öğrenimine başlamıştır.

1997-2007 yılları arasında özel peyzaj firmalarında çalıştıktan sonra 2007'de kendi peyzaj firmasını kurarak, Hatay'da subtropik fidan üretimine başlamış ve 35.000 m2 Sertifikalı Hicaz Narı Bahçesi tesis etmiştir. Halen sahip olduğu 270.000 m2'lik tarım arazisinde fidan, meyve ve tarla bitkileri üretimi yapmaktadır. İyi derecede İngilizce bilmekte ve evlidir.